

การมีตัวช่วยทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอตาบกระบือ
จังหวัดกำแพงเพชร

ภทรรมาศ ประยูรขนิม

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐศาสตรบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช ๒๕๕๓

**การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ
จังหวัดกำแพงเพชร**

**สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๓**

B 162666

**THE LOCAL POLITICAL PARTICIPATION OF WOMEN IN LANKRABUE
DISTRICT, KAMPHAENGPHEP PROVINCE**

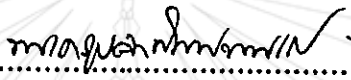

PATTHRAMAS PRAYOONYIM

**A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
DEPARTMENT OF GOVERNMENT
GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
B.E. 2553 (2010)**

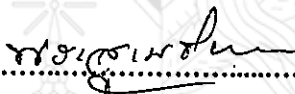
หัวข้อสารนิพนธ์ : การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอ
ลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
ชื่อนักศึกษา : ภัทรมาศ ประยูรยิ้ม
สาขาวิชา : รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา : พระสุเมธีธรรมภาณ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : พระมหาวิโรจน์ คุตตวิโร (ดร.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

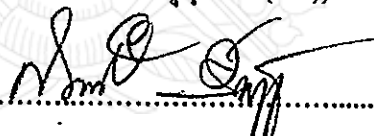

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์)

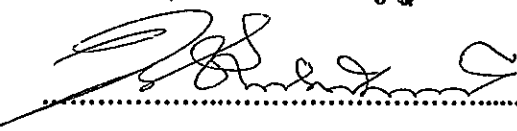
คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(พระสุเมธีธรรมภาณ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(พระมหาวิโรจน์ คุตตวิโร (ดร.))

..... กรรมการ
(ดร. สาลินี รักกัตัญญ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ทวนทอง เขาวงกิตพิงศ์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Title : The Local Political Participation of Women in Lankrabue District,
Kamphaengphet Province

Student's Name : Patthramas Prayoonyim

Department : Government

Advisor : Phrasumedhidharmbhana

Co-Advisor : PhramahaViroj Kuttaveero (Dr.)

Accepted by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University in Partial
Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree.

P. Sampipattanaviriyajarn
..... Dean of Graduate School
(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn)

Thematic Committee

P. Sampipattanaviriyajarn
..... Chairman
(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn)

Ph. ....
..... Advisor
(Phrasumedhidharmbhana)

V. Kuttaveero
..... Co-Advisor
(PhramahaViroj Kuttaveero (Dr.))

S. Raggatanyoo
..... Member
(Dr. Salinee Raggatanyoo)

T. Chaowakeeratiphong
..... Member
(Assoc. Prof. Dr. Tuanthong Chaowakeeratiphong)

หัวข้อสารนิพนธ์	: การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอ ลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
ชื่อนักศึกษา	: กัทธมาศ ประยูรยิ้ม
สาขาวิชา	: รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา	: พระศุเมธีธรรมภาณ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: พระมหาวิโรจน์ กุตุควีโร (ดร.)
ปีการศึกษา	: 2553

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ของสตรีที่มีอายุ การศึกษา และอาชีพต่างกัน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร สารนิพนธ์นี้เป็น การวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง คือ สตรีที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไปที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 379 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมี 2 ประเภท ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา คือ ค่าจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ สถิติเชิงอนุมาน คือ การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทำการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffé) แล้วนำมาวิเคราะห์และประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร โดยรวม 5 ด้านซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการเลือกตั้ง ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ด้านการตัดสินใจ ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อย และด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมือง ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด ตามลำดับ
- 2) ผลการเปรียบเทียบ พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอายุ และอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอ

ลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร โดยรวม ไม่แตกต่างกัน สถิติที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ .05

3) สถิติในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร แยกเป็นรายด้านดังนี้ **1) ด้านการเลือกตั้ง** ความถี่สูงสุดคือ ผู้บริหารท้องถิ่นควรสนับสนุนให้สตรีมีส่วนร่วมในการรณรงค์เชิญชวนประชาชนไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งมากขึ้น **2) ด้านการตัดสินใจ** ความถี่สูงสุด คือ ผู้บริหารท้องถิ่นควรส่งเสริมให้สตรีมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกำหนดนโยบายมากขึ้นเพราะนโยบายจะได้ครอบคลุมทั่วถึงประชาชนทุกกลุ่มในชุมชน **3) ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น** ความถี่สูงสุด คือ ผู้บริหารท้องถิ่น ควรส่งเสริมให้สตรีควรเข้าร่วมติดตามและประเมินผลโครงการมากขึ้น **4) ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง** ความถี่สูงสุด สถิติควรติดตามข่าวสารการเมืองท้องถิ่นจากสมาชิกสภา อบต. เทศบาล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำกลุ่มต่าง ๆ เป็นประจำ **5) ด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมือง** ความถี่สูงสุด คือ ประชาชนควรให้การยอมรับความสามารถของสตรีมากกว่านี้

Thematic Title : **The Local Political Participation of Women in Lankrabue District, Kamphaengphet Province**

Student's Name : **Patthramas Prayoonyim**

Department : **Government**

Advisor : **Phrasumedhidharmbhana**

Co-Advisor : **PhramahaViroj Kuttaveero (Dr.)**

Academic Year : **B.E. 2552 (2009)**

ABSTRACT

The objectives of the thematic paper were 1) to study the local political participation of woman in Lankrabue District, Kamphaengphet Province, 2) to compare the local political participation with different age, education and occupation, and 3) to study some suggestions concerning with the local political participation of woman in Lankrabue District, Kamphaengphet Province. This research was quantitative. Its instrument was a questionnaire designed to collect its quantitative data from the sampling group that a woman is over 18 ages and have right to vote in Lankrabue District, Kamphaengphet Province, totaling 379 persons through the Proportional Stratified Sampling. There were two kinds of its analytical statistics. Descriptive Statistics were frequency, percentage, mean, and standard deviation. Inferential Statistic was One-WAY ANOVA or F-test. When difference was found, it was tested in pair by Scheffe's method through a computer.

The results of research were found as follows:

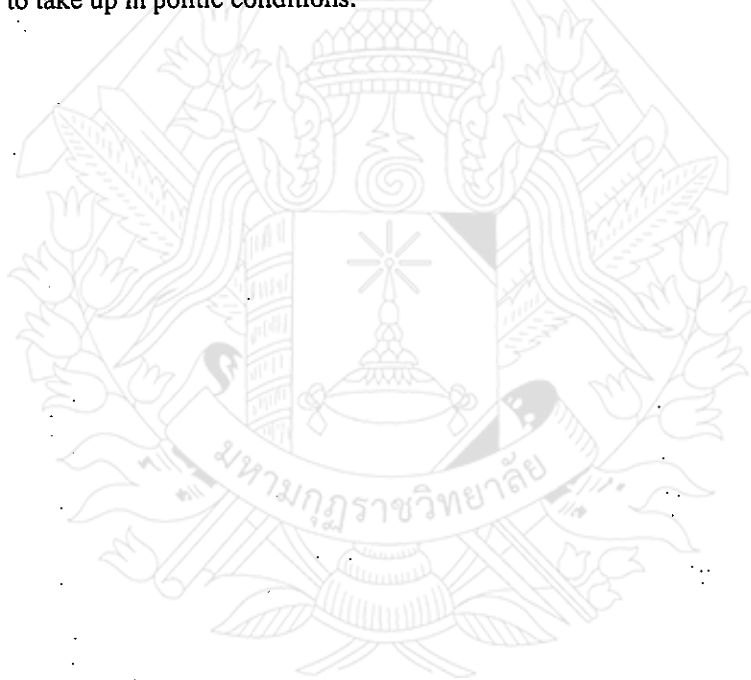
1) The local political participation of woman in Lankrabue District, Kamphaengphet Province was at a medium level in overall aspects. When considered in each aspect, it was at a high level in the voting aspect, at a medium level in the local political media exposure and the policy making aspect, at a little level in investigating the local political operating aspect, and at the least level of these in aspect of applying to contest election to take up in political conditions.

2) The results of hypothesis test were found that the local political participation of woman in Lankrabue District, Kamphaengphet Province with different age and occupation had participated in the local politic in Lankrabue District, Kamphaengphet Province with no

difference, but with education had participated in the local politic to be significantly different at the 0.05 level.

3) The woman being over 18 ages and having right to vote in Lankrabue District, Kamphaengphet Province had suggested concerning with the local political participation of woman in Lankrabue District, Kamphaengphet Province from the highest to lowest : 1) no a lack of right if woman went to vote in voting aspect, 2) she should follow the political information from the representative of Tambol Administrative Organization, Municipality, leader of Tambol or village, and leader of a various group such as a volunteer of village and a housekeeper in the local political media exposure aspect, 3) she should participate in the policy making because of being able to cover all of the groups in the policy making aspect, 4) she should follow and investigate the local political operation in the local political operating aspect, and 5) no need to apply to contest the election and take up in political condition in aspect of applying to contest election to take up in politic conditions.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้เพราะได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือและความกรุณาจากหลายฝ่าย ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณ สถาบัน องค์กร และบุคคลที่ได้ให้ความช่วยเหลือดังต่อไปนี้ ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาจนสามารถนำความรู้มาเขียนสารนิพนธ์นี้ได้ และกราบขอแนะนำทางในการศึกษาค้นคว้า

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ ซึ่งประกอบด้วย พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์ ประธานกรรมการ, พระสุเมธีธรรมภาณ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์, พระมหาวิโรจน์ กุตุตวีโร (ดร.) อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ร่วม, ดร. สาลินี รักกัตถุญญ กรรมการ และ รองศาสตราจารย์ ดร. ทวนทอง เขาวงกิตพิงษ์ กรรมการ

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้ตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร. ทวนทอง เขาวงกิตพิงษ์ รองศาสตราจารย์ ดร. สมชัย วงษ์นายะ นายนริศ ศรีโพธิ์ นายวิชา จันทร์เชื้อ และ นายวิรัตน์ วงษ์ใส ที่ได้ตรวจสอบสารนิพนธ์ และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจนแล้วเสร็จเรียบร้อย ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยทุกท่านที่ได้อุทิศแรงกายและแรงใจ ให้บริการที่ดียเยี่ยมสนับสนุนการทำสารนิพนธ์ ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จ

ขอขอบคุณกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประชาชนในเขตอำเภอ ลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อน ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือด้วยการเติมเต็มสิ่งทีขาดแคลนและคอยให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา ขอขอบคุณ พระสุเมธีธรรมภาณ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่กรุณาแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อหา และแนะนำเกี่ยวกับรูปแบบการจัดพิมพ์สารนิพนธ์ ให้ถูกต้องตามรูปแบบของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ทุกท่านที่กล่าวมาได้เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษา แนะนำองค์ความรู้ ให้บริการ และช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของสารนิพนธ์ ฉบับนี้จนแล้วเสร็จสมบูรณ์

ท้ายที่สุดขอขอบพระคุณบิดา มารดา ครูบาอาจารย์ ตลอดจนทุกท่าน ที่มีส่วนช่วยส่งเสริมให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีทุกประการ

ภัทรมาส ประยูรชัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญแผนภูมิ	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 สมมติฐานในการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.6 คำนียามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ	6
2.2 ทฤษฎีการมีส่วนร่วมทางการเมือง	12
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง	14
2.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น	30
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น	33
2.6 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา	43
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	47
2.8 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	51

บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย	52
3.1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	52
3.2	เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง	53
3.3	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	54
3.4	การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	54
3.5	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	56
3.6	การวิเคราะห์ข้อมูล	57
3.7	สถิติที่ใช้ในการวิจัย	58
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	60
4.1	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
4.2	ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	61
4.3	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62
	ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	62
	ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอ ฉานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร	64
	ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานของการวิจัย	70
	ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของ สตรีในเขตอำเภอฉานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร	95
บทที่ 5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	99
5.1	สรุปผล	100
5.2	อภิปรายผล	104
5.3	ข้อเสนอแนะ	121
	5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	121
	5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	124
	บรรณานุกรม	125

ภาคผนวก	129
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	130
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	132
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	138
ภาคผนวก ง แบบสอบถาม	153
ภาคผนวก จ สรุปค่า IOC	160
ภาคผนวก ฉ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	164
ประวัติผู้วิจัย	167

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามแต่ละตำบล ในเขต อำเภอฉานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร	53
ตารางที่ 4.1 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ข้อมูลปัจจัย ส่วนบุคคลของสตรีที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อยู่ในเขตอำเภอ ฉานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามอายุ	62
ตารางที่ 4.2 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ข้อมูลปัจจัย ส่วนบุคคลของสตรีที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปที่มีสิทธิเลือกตั้ง ที่อยู่ในเขต อำเภอฉานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามระดับการศึกษา	63
ตารางที่ 4.3 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ข้อมูลปัจจัย ส่วนบุคคลของสตรีที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อยู่ในเขตอำเภอ ฉานกระบือจังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามอาชีพ	63
ตารางที่ 4.4 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอฉาน กระบือ จังหวัดกำแพงเพชร โดยรวม 5 ด้าน	64
ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับการ มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอฉานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการเลือกตั้ง	65
ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับการ มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอฉานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการตัดสินใจ	66
ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วน ร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอฉานกระบือ จังหวัด กำแพงเพชร ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น	67
ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับการ มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอฉานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง	68

- ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอฉวางกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมือง 69
- ตารางที่ 4.10 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ในเขตอำเภอฉวางกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอายุต่างกันโดยรวม 5 ด้าน 70
- ตารางที่ 4.11 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ในเขตอำเภอฉวางกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอายุต่างกัน โดยรวม 5 ด้าน 70
- ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอฉวางกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอายุต่างกัน ด้านการเลือกตั้ง 71
- ตารางที่ 4.13 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอฉวางกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอายุต่างกัน ด้านการเลือกตั้ง 71
- ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอฉวางกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอายุต่างกัน ด้านการตัดสินใจ 72
- ตารางที่ 4.15 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอฉวางกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอายุต่างกัน ด้านการตัดสินใจ 72
- ตารางที่ 4.16 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอฉวางกระบือ จังหวัดกำแพงเพชรของสตรีที่มีอายุต่างกัน ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล หรือผู้บริหารท้องถิ่น 73
- ตารางที่ 4.17 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอฉวางกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอายุต่างกันด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล หรือผู้บริหารท้องถิ่น 73

- ตารางที่ 4.18 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่การมีส่วนร่วม
ทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอฉวางกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของ
สตรีที่มีอายุต่างกัน ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น
ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé) 74
- ตารางที่ 4.19 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับการ
มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอฉวางกระบือ จังหวัด
กำแพงเพชร ของสตรีที่มีอายุต่างกันด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง 74
- ตารางที่ 4.20 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ท้องถิ่นในเขตอำเภอฉวางกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอายุ
ต่างกัน ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง 75
- ตารางที่ 4.21 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่การมีส่วนร่วม
ทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอฉวางกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของ
สตรีที่มีอายุต่างกัน ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ตามวิธีการ
ของเชฟเฟ้ (Scheffé) 75
- ตารางที่ 4.22 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับการ
มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอฉวางกระบือ จังหวัด
กำแพงเพชร ของสตรีที่มีอายุต่างกัน ด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขัน
ทางการเมือง 76
- ตารางที่ 4.23 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ท้องถิ่นในเขตอำเภอฉวางกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอายุ
ต่างกัน ด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมือง 77
- ตารางที่ 4.24 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล
ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ในเขตอำเภอฉวางกระบือ
จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีการศึกษาต่างกัน โดยรวม 5 ด้าน 77
- ตารางที่ 4.25 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ท้องถิ่นในเขตอำเภอฉวางกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มี
การศึกษาต่างกัน โดยรวม 5 ด้าน 78

- ตารางที่ 4.26 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่การมีส่วนร่วม
ทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอฉวางกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของ
สตรีที่มีการศึกษาต่างกัน โดยรวม 5 ด้าน ด้วยวิธีการของเซฟเฟ้ (Scheffé) 78
- ตารางที่ 4.27 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับการ
มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอฉวางกระบือ จังหวัด
กำแพงเพชร ของสตรีที่มีอายุต่างกันด้านการเลือกตั้ง 79
- ตารางที่ 4.28 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ท้องถิ่นในเขตอำเภอฉวางกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มี
การศึกษาต่างกัน ด้านการเลือกตั้ง 79
- ตารางที่ 4.29 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่การมีส่วนร่วม
ทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอฉวางกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของ
สตรีที่มีการศึกษาต่างกัน ด้านการเลือกตั้ง ด้วยวิธีการของเซฟเฟ้
(Scheffé) 80
- ตารางที่ 4.30 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับการ
มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอฉวางกระบือ จังหวัด
กำแพงเพชร ของสตรีที่มีการศึกษาต่างกัน ด้านการตัดสินใจ 81
- ตารางที่ 4.31 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ท้องถิ่นในเขตอำเภอฉวางกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอายุ
ต่างกัน ด้านการตัดสินใจ 81
- ตารางที่ 4.32 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่การมีส่วนร่วม
ทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอฉวางกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรี
ที่มีการศึกษาต่างกัน ด้านการตัดสินใจ ด้วยวิธีการของเซฟเฟ้ (Scheffé) 82
- ตารางที่ 4.33 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับการมี
ส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอฉวางกระบือ จังหวัด
กำแพงเพชร ของสตรีที่มีการศึกษาต่างกัน ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล
หรือผู้บริหารท้องถิ่น 82
- ตารางที่ 4.34 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ท้องถิ่นในเขตอำเภอฉวางกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มี
การศึกษาต่างกัน ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น 83

- ตารางที่ 4.35 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ในเขตอำเภอถนอมกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีการศึกษาต่างกัน ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffé) 83
- ตารางที่ 4.36 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอถนอมกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีการศึกษาต่างกัน ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง 84
- ตารางที่ 4.37 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอถนอมกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีการศึกษาต่างกัน ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง 85
- ตารางที่ 4.38 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอถนอมกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีการศึกษาต่างกัน ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffé) 86
- ตารางที่ 4.39 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอถนอมกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีการศึกษาต่างกัน ด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมือง 87
- ตารางที่ 4.40 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอถนอมกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีการศึกษาต่างกัน ด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมือง 87
- ตารางที่ 4.41 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอถนอมกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอาชีพต่างกัน โดยรวม 5 ด้าน 88
- ตารางที่ 4.42 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอถนอมกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอาชีพต่างกัน โดยรวม 5 ด้าน 88

- ตารางที่ 4.43 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอฉวางกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอาชีพต่างกัน ด้านการเลือกตั้ง 89
- ตารางที่ 4.44 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอฉวางกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอาชีพต่างกัน ด้านการเลือกตั้ง 89
- ตารางที่ 4.45 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ในเขตอำเภอฉวางกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอาชีพต่างกัน ด้านการเลือกตั้ง ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe) 90
- ตารางที่ 4.46 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอฉวางกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอาชีพต่างกันด้านการตัดสินใจ 90
- ตารางที่ 4.47 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอฉวางกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอาชีพต่างกัน ด้านการตัดสินใจ 91
- ตารางที่ 4.48 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอฉวางกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอาชีพต่างกัน ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น 91
- ตารางที่ 4.49 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอฉวางกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอาชีพต่างกัน ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น 92
- ตารางที่ 4.50 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอฉวางกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอาชีพต่างกัน ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe) 92
- ตารางที่ 4.51 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอฉวางกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอาชีพต่างกันด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง 93

ตารางที่ 4.52 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ท้องถิ่นในเขตอำเภอฉนวนกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอาชีพ ต่างกัน ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง	93
ตารางที่ 4.53 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับการ มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอฉนวนกระบือ จังหวัด กำแพงเพชร ของสตรีที่มีอาชีพต่างกัน ด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขัน ทางการเมือง	94
ตารางที่ 4.54 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ท้องถิ่นในเขตอำเภอฉนวนกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอาชีพ ต่างกัน ด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมือง	94
ตารางที่ 4.55 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขต อำเภอฉนวนกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการเลือกตั้ง	95
ตารางที่ 4.56 ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอ ฉนวนกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการตัดสินใจ	96
ตารางที่ 4.57 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขต อำเภอฉนวนกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล หรือผู้บริหารท้องถิ่น	96
ตารางที่ 4.58 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขต อำเภอฉนวนกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการติดตามข่าวสารทาง การเมือง	97
ตารางที่ 4.59 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขต อำเภอฉนวนกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขัน ทางการเมือง	98

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิที่ 2.1 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

51

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้ให้ความสำคัญกับสิทธิสตรีมากขึ้น โดยได้กำหนดไว้เป็นหลักการไว้ว่า ตามมาตรา 30 “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกันชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจะกระทำมิได้” รัฐบาลจึงมุ่งที่จะส่งเสริมและพัฒนาระบบประชาธิปไตย โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง การมีส่วนร่วมของประชาชนไม่ได้มีความหมายเพียงการไปใช้สิทธิในการลงคะแนนเสียงเท่านั้น แต่หมายถึงการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การรับรู้ข่าวสาร ข้อมูลทางการเมืองในระดับชาติ และระดับท้องถิ่น

การมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับท้องถิ่น ให้ประชาชนในท้องถิ่นสามารถลงประชามติในเรื่องที่เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเองได้ ประชาชนเข้าชื่อถอดถอนนักการเมืองท้องถิ่น และการเสนอร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น รวมทั้งการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องรายงานการดำเนินงานต่อประชาชนในเรื่องการจัดทำงบประมาณ การใช้จ่าย และผลการดำเนินงานในรอบปี เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบกำกับการบริหารจัดการได้ การมีส่วนร่วมของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ต้องคำนึงถึงสัดส่วนของหญิงและชายที่ใกล้เคียงกัน แต่ในปัจจุบันพบว่า สตรีมีบทบาทในทางการเมืองท้องถิ่นค่อนข้างน้อย โดยเฉพาะการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสภาพปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรี มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ราตรี ประทาน**¹ ได้

---

¹ราตรี ประทาน, การมีส่วนร่วมของสตรีในการพัฒนาท้องถิ่น อำเภอทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี” รายงานการศึกษาค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น), 2550, บทคัดย่อ.

ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของสตรีในการพัฒนาท้องถิ่น อำเภอทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี” ผลการวิจัยพบว่า สตรีมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในระดับน้อย เนื่องจากปัญหาขาดการกระตุ้น ขาดโอกาส ขาดการส่งเสริมสนับสนุนจากสมาชิกในครอบครัว แม้ว่าสตรีส่วนใหญ่จะมีความรู้ ความเข้าใจในการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมทางการเมือง ในการปกครองตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การประชุมประห้วง การแสดงความคิดเห็น การเรียกร้องทางการเมือง ซึ่งนับว่าเป็นการเปิดโอกาสให้สตรีได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ปัจจุบันการเปิดโอกาสให้ผู้หญิงมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทางสังคมมากขึ้น แต่การเมืองก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ผู้หญิงยังไม่ได้รับการยอมรับเท่าที่ควร

การมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่น ในปี 2548 มีผู้ชายได้รับเลือกตั้ง 210,218 คน ผู้หญิงได้รับเลือกตั้ง 13,143 คน ข้อมูลเบื้องต้น พบว่าผู้หญิงมีส่วนร่วมทางการเมือง การปกครอง และการบริหารในระดับตำบล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่นที่มีผู้หญิงเพียงร้อยละ 5.88 ดังนั้น ผู้หญิงจึงควรแสดงศักยภาพในสังคมยอมรับ และร่วมกันแสดงบทบาททางการเมืองให้มากขึ้น แสดงให้เห็นว่าสตรีมีบทบาททางการเมืองระดับท้องถิ่นยังต้องพัฒนาส่งเสริมให้สตรีมีบทบาททางการเมืองมากยิ่งขึ้น²

จากสภาพการณ์ดังกล่าวเป็นเหตุให้การบริหารการพัฒนาท้องถิ่นยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรเพราะประชากรสตรีที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมยังไม่มีบทบาทเท่าที่ควร เพราะความต้องการของสตรีและบุรุษย่อมแตกต่างกัน หากสตรีเข้ามามีบทบาททางการเมืองมากขึ้น นโยบาย การบริการสาธารณะของท้องถิ่นจะสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ของท้องถิ่นอย่างแท้จริง การมองเห็นสภาพปัญหา การเสนอความต้องการและการบริหารจัดการของท้องถิ่นจะประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างสมบูรณ์

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยค้นพบปัญหาจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงมีความสนใจศึกษาการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอถานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ต้องการทราบปัญหา อุปสรรคการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี เพื่อเป็นข้อมูลในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรี เพื่อให้การบริหารจัดการของท้องถิ่นครอบคลุมกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง ต่อไป

²สำนักประชาสัมพันธ์เขต 1 ขอนแก่น, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้หญิงในประเทศไทย”, 18 ตุลาคม 2552,

<<http://WWW.region1.prd.go.th/index.option=comcontent&task=view&id=2858&Hemid=42>>.

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอายุ การศึกษา และอาชีพ ต่างกัน

1.2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1.3.1 สตรีที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร แตกต่างกัน

1.3.2 สตรีที่มีการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร แตกต่างกัน

1.3.3 สตรีที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร แตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ สตรีที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 29,998 คน

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรี ใน 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการเลือกตั้ง 2) ด้านการตัดสินใจ 3) ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น 4) ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง 5) ด้านเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมือง

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 7 ตำบล ประกอบด้วย

1. ตำบลลานกระบือ
2. ตำบลช่องลม
3. ตำบลโนนพลวง
4. ตำบลบึงทับแรด

5. ตำบลหนองหลวง
6. ตำบลประชาสุขสันต์
7. ตำบลจันทิมา

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.5.1 ทำให้ทราบการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
- 1.5.2 ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีที่มีอายุการศึกษา อาชีพต่างกัน ในอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
- 1.5.3 ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
- 1.5.4 ทำให้สามารถมีข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัย ไปพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี เพื่อให้มีส่วนร่วมทางการเมืองมากยิ่งขึ้น

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง การเข้าไปมีบทบาท แสดงความคิดเห็น ร่วมดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ ทางการเมือง

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี หมายถึง บุคคลที่เป็นเพศหญิงที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปเข้าไปมีบทบาท แสดงความคิดเห็น ร่วมดำเนินการในกิจกรรมต่างๆทางการเมือง ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเลือกตั้ง 2) ด้านการตัดสินใจ 3) ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น 4) ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง 5) ด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมือง

ด้านการเลือกตั้ง หมายถึง ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งได้ไปใช้สิทธิลงคะแนนในการเลือกผู้นำระดับท้องถิ่น ในเขตเลือกตั้งที่สามารถใช้สิทธิในการเลือกตั้งได้

ด้านการตัดสินใจ หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมมีการผลักดันให้รัฐบาล หรือผู้บริหารตัดสินใจที่สำคัญที่กำหนดเป็นนโยบายสาธารณะเพื่อตอบสนองแก้ไขปัญหามาให้ตรงความต้องการของประชาชน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเป็นการรวมกลุ่มเพื่อสร้างอิทธิพลกลุ่มกดดันให้ผู้บริหารกำหนดนโยบายสาธารณะให้สอดคล้องและเป็นประโยชน์แก่กลุ่ม หากประชาชนไม่มีอำนาจต่อรองจะเสียเปรียบกลุ่มอื่นที่มีอิทธิพลเหนือการตัดสินใจของผู้บริหาร

ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น หมายถึง ประชาชนใช้สิทธิในการติดตามประเมินผลการบริหารงานของรัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น และมีการวิพากษ์วิจารณ์รูปแบบการพูด เขียน โฆษณา พิมพ์ การอภิปราย การสัมภาษณ์ ทั้งในทางสนับสนุนและคัดค้านการกระทำของผู้บริหารได้อย่างเสรี เป็นบทบาทที่สำคัญของภาคประชาชนในการควบคุม กำกับ และการตรวจสอบการทำงานของผู้บริหาร การเข้าไปมีบทบาท การเสนอความต้องการต่อผู้บริหารท้องถิ่น การเข้าไปมีอิทธิพลในการตัดสินใจของผู้บริหารในการกำหนดนโยบายตอบสนองความต้องการของประชาชนคือมีส่วนร่วมมีการผลักดันให้รัฐบาล หรือผู้บริหารตัดสินใจที่สำคัญที่กำหนดเป็นนโยบายสาธารณะเพื่อตอบสนองแก้ไขปัญหาให้ตรงความต้องการของประชาชน

ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง หมายถึง การติดตามข่าวสารทางการเมือง เป็นพฤติกรรมทางการเมืองของผู้ที่ต้องการข่าวสารทางการเมืองเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ตนเองทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง คู่แข่งขันทางการเมือง เป็นส่วนทำให้ประชาชนสนับสนุนหรือคัดค้านทางการเมือง รวมถึงการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมด้านต่าง ๆ ทางการเมือง การติดตามข่าวสารทางการเมือง สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลให้สนับสนุน คัดค้าน เพิกเฉยทางการเมืองได้

ด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมือง หมายถึง การแสดงออกทางการเมืองที่สำคัญยิ่ง ทั้งนี้เพื่อเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมืองเพื่อให้ประชาชนพิจารณาให้ความไว้วางใจสามารถทำให้ประชาชนไว้วางใจได้ว่าเป็นผู้นำได้ ซึ่งการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมืองมีทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น การใช้สิทธิและเสรีภาพที่สามารถแข่งขันสมัครเข้ารับเลือกตั้ง รวมทั้งมีคุณสมบัติที่เหมาะสมตามที่กฎหมายกำหนด

ข้อเสนอแนะ หมายถึง การแสดงความคิดเห็นของสตรีที่ต้องการให้ท้องถิ่นสนับสนุนส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น

สตรี หมายถึง ประชากรเพศหญิงที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปและมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในเขตพื้นที่อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร

อายุ หมายถึง อายุของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 4 ช่วง ได้แก่ 1) อายุ 18 - 25 ปี, 2) อายุ 26 - 35 ปี, 3) อายุ 36 - 45 ปี, และ 4) อายุ 46 ปีขึ้นไป

การศึกษา หมายถึง การศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 4 ช่วง ได้แก่ 1) ระดับประถมศึกษา, 2) ระดับมัธยมศึกษา/ปวช., 3) ระดับอนุปริญญา/ปวส. และ 4) ระดับปริญญาตรีขึ้นไป

อาชีพ หมายถึง อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 4 อาชีพ ได้แก่ 1) เกษตรกรรม, 2) รับจ้าง, 3) ค้าขาย, และ 4) รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ
- 2.2 ทฤษฎีการมีส่วนร่วมทางการเมือง
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
- 2.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
- 2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
- 2.6 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.8 สรุปรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดที่ใช้ในการปกครองประเทศ ซึ่งปัจจุบันได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการร่างรัฐธรรมนูญ มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายต่าง ๆ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนต้องคำนึงถึงสัดส่วนของหญิงและชายที่ใกล้เคียงกัน

2.1.1 ความหมายของรัฐธรรมนูญ

เจมส์ ไบรซ์ (James Bryce) ได้ให้คำจำกัดความของรัฐธรรมนูญไว้ว่า เป็นกรอบของสังคมการเมือง ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยอาศัยกระบวนการทางกฎหมาย กล่าวได้ว่าเป็นสังคมการเมืองที่กฎหมายได้จัดตั้งสถาบันที่มั่นคงประกอบด้วยหน้าที่อันเป็นที่ยอมรับและสิทธิที่แน่นอน¹

ศาสตราจารย์มัวริส ดูแวร์แชร (Maurice Duverger) ได้เขียนถึงการ ศึกษากฎหมายรัฐธรรมนูญไว้ว่า เป็นการศึกษาดังสถาบันการเมืองในแง่ของนิติศาสตร์รัฐธรรมนูญเป็นด้วยทที่มี ความสำคัญและใหญ่ยิ่งที่ได้รวบรวมบทบัญญัติเกี่ยวกับองค์กรที่เป็นสาระสำคัญของรัฐ คือรัฐสภา

¹สนธิ เตชานันท์, **พื้นฐานรัฐศาสตร์**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์, 2543), หน้า 49.

รัฐบาล การเลือกตั้ง ฯลฯ นอกจากนั้นเรายังสามารถพบบทบัญญัติเหล่านี้ได้อีกในกฎหมายธรรมดา ในกฤษฎีกา ในกฎและข้อบังคับของรัฐบาล ในกฎกระทรวง ในประกาศของเจ้าหน้าที่ผู้ทรงอำนาจ ในท้องถิ่น ในมติของสภา ในจารีตประเพณี ในคัมภีร์หรือในหลักกฎหมายทั่วไป กฎหมาย รัฐธรรมนูญจะศึกษาเรื่องเหล่านี้ทั้งหมด²

2.1.2 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ฉบับที่ 18 มีส่วนที่เกี่ยวข้องกับ แนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน และการปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

หมวด 5 ส่วนที่ 10 แนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

มาตรา 87 รัฐต้องดำเนินการตามนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังต่อไปนี้

- (1) ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น
- (2) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทาง การเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ
- (3) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้ อำนาจรัฐทุกระดับ ในรูปแบบองค์กรทางวิชาชีพหรือตามสาขาอาชีพที่หลากหลายหรือรูปแบบอื่น
- (4) ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้มแข็งในการทางการเมือง และจัดให้มีกฎหมาย จัดตั้งกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองเพื่อช่วยเหลือการดำเนินกิจกรรมสาธารณะของชุมชน รวมทั้งสนับสนุนการดำเนินการของกลุ่มประชาชนที่รวมตัวกันในลักษณะเครือข่ายทุกรูปแบบให้ สามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอความต้องการของชุมชนในพื้นที่
- (5) ส่งเสริมและให้การศึกษแก่ประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองและการ ปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชน ได้ใช้สิทธิเลือกตั้งโดยสุจริตและเที่ยงธรรม³

หมวด 14 การปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 281 ภายใต้บังคับมาตรา 1 รัฐจะต้องให้ความอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กร

²เรื่องเดียวกัน.

³ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, ฉบับลงประชามติ, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ ตำรวจ, 2550), หน้า 39.

ปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่

ท้องถิ่นใดมีลักษณะที่จะปกครองตนเองได้ ย่อมมีสิทธิจัดตั้งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 282 การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำเท่าที่จำเป็นและมีหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่ชัดเจน สอดคล้องและเหมาะสมกับรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยต้องเป็นไปเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น หรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม และจะกระทบถึงสาระสำคัญแห่งหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น หรือนอกเหนือจากที่กฎหมายบัญญัติไว้มิได้

ในการกำกับดูแลตามวรรคหนึ่ง ให้มีการกำหนดมาตรฐานกลางเพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเลือกไปปฏิบัติได้เอง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความแตกต่างในระดับของการพัฒนาและประสิทธิภาพในการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละรูปแบบ โดยไม่กระทบต่อความสามารถในการตัดสินใจดำเนินงานตามความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งจัดให้มีกลไกการตรวจสอบการดำเนินงานโดยประชาชนเป็นหลัก

มาตรา 283 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และย่อมมีความอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะ โดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับการพัฒนาของจังหวัดและประเทศเป็นส่วนรวมด้วย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีความเข้มแข็งในการบริหารงานได้โดยอิสระและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาระบบการคลังท้องถิ่นให้จัดบริการสาธารณะได้โดยครบถ้วนตามอำนาจหน้าที่ จัดตั้งหรือร่วมกันจัดตั้งองค์การเพื่อการจัดทำบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าเป็นประโยชน์ และให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึง

ให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ เพื่อกำหนดการแบ่งอำนาจหน้าที่ และจัดสรรรายได้ระหว่างราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง โดยคำนึงถึงการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นตามระดับความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ รวมทั้งกำหนดระบบตรวจสอบและประเมินผล โดยมีคณะกรรมการประกอบด้วยผู้แทนหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีจำนวนเท่ากัน เป็นผู้ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย

ให้มีกฎหมายรายได้ท้องถิ่น เพื่อกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีและรายได้อื่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมตามลักษณะของภาษีแต่ละชนิด การจัดสรรทรัพยากรในภาครัฐ การมีรายได้ที่เพียงพอกับรายจ่ายตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงระดับขั้นการพัฒนาทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น สถานะทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และความยั่งยืนทางการคลังของรัฐ

ในกรณีที่มีการกำหนดอำนาจหน้าที่และการจัดสรรรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว คณะกรรมการตามวรรคสามจะต้องนำเรื่องดังกล่าวมาพิจารณาทบทวนใหม่ทุกระยะเวลาไม่เกินห้าปี เพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมของการกำหนดอำนาจหน้าที่ และการจัดสรรรายได้ที่ได้กระทำไปแล้ว ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสำคัญ

การดำเนินการตามวรรคห้า เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานรัฐสภาแล้ว ให้มีผลบังคับได้

มาตรา 284 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง

คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น

การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ

สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นจะเป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือของราชการส่วนท้องถิ่น และจะมีผลประโยชน์ขัดกันกับการดำรงตำแหน่งตามที่กฎหมายบัญญัติได้

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

ในกรณีที่คณะผู้บริหารท้องถิ่นต้องพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ หรือผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งและจำเป็นต้องมีการแต่งตั้งคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว มิให้นำบทบัญญัติวรรคสาม และวรรคหก มาใช้บังคับ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษที่มีโครงสร้างการบริหารที่แตกต่างจากที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ ให้กระทำได้ตามที่กฎหมายบัญญัติแต่คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง

ให้นำบทบัญญัติมาตรา 265 มาตรา 266 มาตรา 267 และมาตรา 268 มาใช้บังคับกับสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นแล้วแต่กรณีด้วย โดยอนุโลม

มาตรา 285 ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดเห็นว่าสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใด ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป ให้มีสิทธิลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง ทั้งนี้ จำนวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อ หลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อ การตรวจสอบรายชื่อ และการลงคะแนนเสียง ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 286 ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภาท้องถิ่นเพื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นได้

จำนวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อ หลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อ รวมทั้งการตรวจสอบรายชื่อ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 287 ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีวิธีการที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมดังกล่าวได้ด้วย

ในกรณีที่การกระทำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นในสาระสำคัญ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องแจ้งข้อมูลรายละเอียดให้ประชาชนทราบก่อนกระทำการเป็นเวลาพอสมควร และในกรณีที่เห็นสมควรหรือได้รับการร้องขอจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นก่อนการกระทำนั้น หรืออาจจัดให้ประชาชนออกเสียงประชามติเพื่อตัดสินใจก็ได้ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรายงานการดำเนินงานต่อประชาชนในเรื่องการจัดทำงบประมาณ การใช้จ่าย และผลการดำเนินงานในรอบปี เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและกำกับการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในการจัดทำงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามวรรคสามให้นำบทบัญญัติมาตรา 168 วรรคหกมาใช้บังคับ โดยอนุโลม

มาตรา 288 การแต่งตั้งและการให้ข้าราชการและลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่ง ต้องเป็นไปตามความเหมาะสมและความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่น โดยการ

บริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีมาตรฐานสอดคล้องกัน และอาจได้รับการพัฒนาร่วมมือหรือสับเปลี่ยนบุคลากรระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันได้ รวมทั้งต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการข้าราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นองค์กรกลางบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นก่อน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

ในการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีองค์กรพิทักษ์ระบบคุณธรรมของข้าราชการส่วนท้องถิ่น เพื่อสร้างระบบคุ้มครองคุณธรรมและจริยธรรมในการบริหารงานบุคคล ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

คณะกรรมการข้าราชการส่วนท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งจะต้องประกอบด้วยผู้แทนของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนข้าราชการส่วนท้องถิ่นและผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีจำนวนเท่ากัน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การโยกย้าย การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนเงินเดือน และการลงโทษข้าราชการและลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 289 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรม และการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานและระบบการศึกษาของชาติ

การจัดการศึกษาอบรมภายในท้องถิ่นตามวรรคสอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึงการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นด้วย

มาตรา 290 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามที่กฎหมายบัญญัติ⁴

กล่าวโดยสรุปได้ว่า รัฐธรรมนูญเป็นข้อกำหนดในการปกครองและบริหารประเทศ เป็นการจำกัดการใช้อำนาจรัฐภายใต้รัฐธรรมนูญและกฎหมาย และให้สิทธิเสรีภาพแก่ประชาชนในการปกครองตนเอง การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ในฐานะที่ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย

⁴เรื่องเดียวกัน, หน้า 156.

2.2 ทฤษฎีการมีส่วนร่วมทางการเมือง

อำนาจ อันันต์ชัย ได้กล่าวถึงทฤษฎีการมีส่วนร่วม 5 ทฤษฎี ซึ่งสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีการเกลี้ยกล่อม หมายถึง การใช้คำพูดหรือการเขียน เพื่อมุ่งให้เกิดความเชื่อถือและการกระทำ ซึ่งการเกลี้ยกล่อมจะมีประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาการขัดแย้งในการปฏิบัติและถ้าจะให้ผลดี ผู้เกลี้ยกล่อมจะต้องมีศิลปะในการสร้างความสนใจในเรื่องที่จะเกลี้ยกล่อมให้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง สรุปได้ว่าการเกลี้ยกล่อมเป็นปัจจัยหนึ่งที่น่าไปสู่การมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเฉพาะการเกลี้ยกล่อมในเรื่องที่ตรงกับความต้องการที่ประชาชนพอใจอยู่แล้ว ก็ย่อมจะส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมได้ในที่สุด

2. ทฤษฎีการสร้างขวัญคนในชาติ คนเรามีความต้องการทั้งทางกายและทางใจ ถ้าคนเรามีขวัญดี ผลการทำงานนั้นจะสูงตามไปด้วย แต่ถ้าขวัญไม่ดีผลการทำงานก็จะต่ำ ทั้งนี้เนื่องจากว่าขวัญเป็นสภาวะทางจิตใจที่แสดงออกในรูปพฤติกรรมต่าง ๆ นั้นเอง การสร้างขวัญให้ดีต้องพยายามสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้ร่วมงาน เช่น การไม่เอารัดเอาเปรียบให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับงาน เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น เป็นต้น และเมื่อใดก็ตามที่คนทำงานมีขวัญกำลังดี ก็จะเกิดสำนึกในการรับผิดชอบ อันจะเกิดสำนึกในการรับผิดชอบ อันจะเกิดผลดีต่อหน่วยงาน ทั้งในส่วนที่เป็นบุคคลและขวัญของกลุ่ม ดังนั้น จะเห็นได้ว่าขวัญคนเรา โดยเฉพาะคนที่มีขวัญดีนั้นย่อมเป็นปัจจัยหนึ่งนำไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ได้เช่นกัน

3. ทฤษฎีการสร้างความรู้สึกราชาตินิยม ปัจจัยประการหนึ่งที่น่าไปสู่การมีส่วนร่วม คือการสร้างความรู้สึกราชาตินิยมให้เกิดขึ้น ความรู้สึกที่เป็นตัวของตัวเองที่จะอุทิศหรือเน้นค่านิยมเรื่องผลประโยชน์รวมของชาติ มีความพึงพอใจในชาติของตน พอใจในเกียรติภูมิ จงรักภักดีต่อท้องถิ่น

4. ทฤษฎีสร้างผู้นำ การสร้างผู้นำจะช่วยให้ประชาชนทำงานด้วยความเต็มใจ เพื่อบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน ทั้งนี้เพราะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญในการรวมกลุ่มคน จูงใจไปยังเป้าประสงค์โดยทั่วไปแล้ว ผู้นำอาจมีทั้งผู้นำที่ดี เรียกว่าผู้นำปฏิฐานหรือผู้นำพลวัต คือ เป็นผู้นำที่เคลื่อนไหว ทำงานเพื่อพัฒนาอยู่เสมอ ส่วนผู้นำที่ไม่ดี คือ ไม่มีผลงานสร้างสรรค์เรียกว่าผู้นำนิเสธ ผลของการใช้ทฤษฎีการสร้างผู้นำ จึงทำให้เกิดการระดมความร่วมมือปฏิบัติงานอย่างมีขวัญ งานมีคุณภาพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และร่วมรับผิดชอบ

5. ทฤษฎีการใช้วิธีและระบบทางการบริหาร การใช้ระบบบริหารราชการในการระดมความร่วมมือเป็นวิธีหนึ่งที่ย่างเพราะ ใช้กฎหมาย ระเบียบแบบแผนเป็นเครื่องมือในการดำเนินงาน อย่างไรก็ตามผลของความร่วมมือยังไม่มีระบบใดดีที่สุดในเรื่องของการบริหาร เพราะธรรมชาติของคน ถ้าทำงานด้วยความสมัครใจไม่มีใครบังคับก็จะทำงานด้วยความรัก แต่ถ้าไม่ควบคุมเลยก็

ยังมองการมีส่วนร่วมเป็นการให้การศึกษาและพัฒนาการกระทำทางการเมืองและสังคมที่มีความรับผิดชอบนั้นก็คือ การไม่ยอมให้มีส่วนร่วมนับว่าเป็นการคุกคามต่อเสรีภาพของผู้ตาม⁶

กล่าวสรุปได้ว่า ทฤษฎีการมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนทางการเมือง ในกิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐ เพื่อให้การตอบสนองและแก้ไขปัญหาตรงกับความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่มากที่สุด

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

2.3.1 ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

Parry กล่าวว่า การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง การมีส่วนร่วมกับผู้อื่นในกิจกรรมทางการเมืองซึ่งกิจกรรมทางการเมืองที่มีอยู่ทั่วไป อาจเรียงลำดับได้จากการออกเสียงเลือกตั้ง ไปจนถึงการเป็นผู้กำหนดนโยบายและการดำเนินนโยบาย⁷

Weiner ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่า การกระทำโดยความสมัครใจใด ๆ ไม่ว่าจะประสบความสำเร็จหรือไม่ มีการจัดองค์การหรือไม่ เกิดขึ้นเป็นครั้งคราวหรือต่อเนื่องและใช้วิธีที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ก็ตาม โดยมุ่งที่จะไปมีอิทธิพลต่อนโยบายสาธารณะ การบริหารนโยบายสาธารณะและการเลือกผู้นำทางการเมืองของรัฐบาลทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ โดยเน้นว่า การมีส่วนร่วมทางการเมือง จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบครบ 3 ประการ คือ มีการกระทำ (Action) เป็นไปด้วยความสมัครใจ (Voluntary) และมีการเลือก (Choice) ซึ่งจะขาดอย่างใดอย่างหนึ่งไม่ได้⁸

Roberts กล่าวว่า การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึงกิจกรรมโดยความสมัครใจของแต่ละบุคคลในกิจกรรมทางการเมือง รวมทั้งการลงคะแนนเสียงการเป็นสมาชิกและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มการเมือง เช่น ความเคลื่อนไหวของพรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ เจ้าหน้าที่สถาบันการเมือง และกิจกรรมที่ไม่เป็นทางการ เช่น การอภิปรายทางการเมือง หรือร่วมฟังเหตุการณ์ทางการเมือง การชักชวนทางการเมืองของเจ้าหน้าที่หรือสมาชิกของกลุ่มการเมือง⁹

⁶ดวงเดือน นททวี, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลนครภูเก็ต”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช), 2548, หน้า 15.

⁷จรูญ สุภาพ, **หลักรัฐศาสตร์**, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2514), หน้า 333.

⁸เรื่องเดียวกัน, หน้า 333.

⁹เรื่องเดียวกัน.

จรรยา ชูภาพ การมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political Participation) หมายถึง การที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กำหนดนโยบาย และกิจกรรมทางการเมืองของรัฐบาล เช่น การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การสร้างอิทธิพลต่อการดำเนินกิจการของรัฐบาล และการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง เป็นต้น¹⁰

ไพรัตน์ เดชะรินทร์ ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่า หมายถึง การเข้าร่วมแสดงความคิดเห็น หรือการเข้าร่วมดำเนินการกิจกรรมทางสังคม การเมือง และการปกครองจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม คือสนับสนุนให้ผู้อื่นเข้าร่วม¹¹

ณรงค์ สินสวัสดิ์ ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่า หมายถึง บุคคลที่สนใจการเมือง มีความเข้าใจการเมือง เชื่อว่าตนเองมีประสิทธิภาพทางการเมือง มีความศรัทธาในกระบวนการทางการเมือง และตัวนักการเมือง และคิดว่าการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นหน้าที่ของตน เป็นคนที่มีความหวังในชีวิต¹²

วิสุทธิ โพธิ์แท่น กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนทางการเมืองของประชาชน เป็นองค์ประกอบสำคัญของระบบการเมืองการปกครองที่พัฒนาแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบเสรีนิยม (Liberal Democracy) ที่ถือว่าประชาชนทั้งปวงในสังคมมีอิสระที่จะร่วมในกระบวนการตัดสินใจ การกำหนดนโยบายการบริหารและการปกครองประเทศ¹³

นรมิติ เศรษฐบุตร กล่าวว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองจะต้องเป็นการกระทำที่มุ่งหวังอิทธิพลในการตัดสินใจของรัฐบาลเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งถ้าเป็นการกระทำที่ไม่หวังที่จะมีอิทธิพลเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกนโยบายของรัฐบาล หรือเลือกบุคคลสำคัญที่สามารถกำหนดนโยบายของรัฐบาลได้และไม่ถือว่าการมีส่วนร่วม¹⁴

¹⁰ดร. จักษ์ พันธุ์เพชร, **รัฐศาสตร์**, (ปทุมธานี : บริษัท มายด์ พับลิชชิง จำกัด, 2548), หน้า 185.

¹¹ไพรัตน์ เดชะรินทร์, **ทบทวนการพัฒนาชนบทไทย**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ ดี แอนด์ เอส, 2525), หน้า 172.

¹²ณรงค์ สินสวัสดิ์, **จิตวิทยาการเมือง**, (กรุงเทพมหานคร : วัชรินทร์การพิมพ์, 2539), หน้า 123.

¹³รศ. วิสุทธิ โพธิ์แท่น, "เทคนิคเกี่ยวกับการให้ความรู้ทางการเมืองเพื่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพในเมืองไทย", **รัฐศาสตร์สาร**, (สิงหาคม 2519) : 31-34.

¹⁴ศาสตราจารย์ ดร. นรมิติ เศรษฐบุตร, **การมีส่วนร่วมทางการเมืองในสหภาพโซเวียต**, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528), หน้า 23.

กล่าวโดยสรุปได้ว่าความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนในปัจจุบันคือ กระบวนการซึ่งประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็นเพื่อแสวงหาทางเลือกและการตัดสินใจต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจึงควรเข้าร่วมในกระบวนการนี้ ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งถึงการติดตามและประเมินผลเพื่อให้เกิดความเข้าใจและการรับรู้ เรียนรู้ การปรับเปลี่ยนโครงการร่วมกัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อทุก ๆ ฝ่าย

2.3.2 ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

ขัณฑ์ งามพิพันธ์ ได้ศึกษารวบรวมและสรุปความสำคัญของการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การดำรงอยู่และการพัฒนาทางการเมืองของระบบการเมืองแบบประชาธิปไตย เนื่องจากการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสิ่งที่มีความหมายในระบอบประชาธิปไตย และเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารท้องถิ่น ดังนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งในรูปแบบของการเรียกร้อง (demand) และการสนับสนุน (support) จึงเป็นสิ่งที่แสดงถึงการดำรงอยู่ของระบบการเมืองแบบประชาธิปไตยหรือทำให้ระบบการเมืองอยู่ในสถานะสมดุลได้

การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในกระบวนการทางการเมืองและการบริหารท้องถิ่น เป็นการแสดงออกซึ่งการให้เกียรติยกย่องประชาชนว่ามีสติปัญญาและความสามารถในการปกครองตนเอง นับเป็นการเคารพในศักดิ์ศรีและคุณค่าของประชาชนตามอุดมการณ์ประชาธิปไตย นอกจากนี้ยังเป็นการก่อให้เกิดการเรียนรู้และปลูกจิตสำนึกทางการเมืองหลายประการ เช่น ความสำคัญของตนเองต่อท้องถิ่น ความผูกพันกับส่วนได้เสียของท้องถิ่น ความรับผิดชอบและความหวงแหนต่อสิทธิประโยชน์ที่พึงได้รับ ความคุ้นเคยในการใช้สิทธิ อำนาจและหน้าที่พลเมือง ซึ่งจะพัฒนาไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประเทศในที่สุด

2. การตอบสนองความต้องการของประชาชนและการพัฒนาท้องถิ่น เนื่องจากประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมรู้ถึงความต้องการและปัญหาของตนเองและท้องถิ่น ได้ดีกว่าบุคคลอื่น ดังนั้นการยินยอมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองและการบริหารจึงเท่ากับเป็นการยอมรับความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นนั้นแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาของการกระจายอำนาจและอุดมคติประชาธิปไตยที่กำหนดหลักการไว้ว่าเป็นการปกครองของประชาชน วิธีการที่ควรบริหารโดยประชาชนและเป้าหมายที่จะส่งผลถึงประชาชนโดยแท้จริง

3. ความโปร่งใสและประสิทธิภาพในการบริหารงานท้องถิ่น หากท้องถิ่นใดที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างแข็งขัน ประชาชนของท้องถิ่นนั้นก็ย่อมจะได้ตัวแทนของตนที่มีคุณภาพเข้าไปเป็นผู้บริหารท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพ รับฟังความคิดเห็นและความต้องการของ

ประชาชน บริหารงานด้วยความระมัดระวังและรักษาผลประโยชน์ของประชาชน เพราะประชาชนจะติดตามและรักษาสีทธิประโยชน์ที่ตนพึงได้รับ ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นย่อมจะประสบความสำเร็จในการดำเนินงานและสามารถสร้างสรรค์ประโยชน์ของท้องถิ่นได้มาก นับเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการตัดสินใจ การลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลา เป็นการสร้างฉันทามติและทำให้ง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ เพราะปัญหาในแต่ละท้องถิ่นได้รับการแก้ไขปรับปรุงอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามความต้องการของคนในท้องถิ่น

4. ส่งเสริมหลักการกระจายอำนาจ นอกเหนือไปจากหลักการแบ่งเบาภาระและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารให้แก่รัฐบาลกลางแล้ว การเข้าไปมีบทบาทของประชาชนในการบริหารกิจการที่รัฐบาลกลางโอนไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบจัดดำเนินการอย่างเป็นอิสระ นับเป็นการดำเนินการตามหลักการและเจตนารมณ์ที่จริงของการกระจายอำนาจ

5. การสร้างผู้นำทางการเมืองและการบริหารประเทศ ถึงแม้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารท้องถิ่นยังคงมีลักษณะคับแคบหรืออยู่ในวงจำกัด (restricted) กล่าวคือ คนส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มที่มีบทบาททางการเมืองน้อย แต่กระนั้นวิถีทางของการเป็นผู้ตาม (followers) ก็มีผลกระทบต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของชนชั้นนำ (elite) ได้ นอกจากนั้นยังอาจกลายเป็นผู้สืบทอดเจตนารมณ์ของผู้นำเดิมหรือกลายเป็นกลุ่มผู้ท้าทายต่อระบบเก่าหรือแม้กระทั่งการก่อให้เกิดองค์การใหม่ ด้วยเหตุนี้การได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองและการบริหารบ่อย ๆ จึงเป็นหนทางสำคัญสำหรับการสร้างผู้นำใหม่ให้กับท้องถิ่นและประเทศในอนาคต

6. การพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน เป็นที่ยอมรับกันว่าการพัฒนาที่ยั่งยืน คือ การพัฒนาโดยอาศัยหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน โครงการพัฒนาที่ขาดการมีส่วนร่วมมักจะเป็นโครงการพัฒนาที่ล้มเหลว เพราะประชาชนขาดความสำนึกในการเป็นเจ้าของโครงการ ดังนั้น การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การพิจารณาตัดสินใจ การปฏิบัติและรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ เช่น การวางแผน การอุทิศทรัพยากรของตนเอง การติดตามผลงาน จึงเป็นการสร้างพลังอันมหาศาลหมุนจักรแห่งการพัฒนาให้เป็นไปอย่างรวดเร็วและมั่นคง ผลสำเร็จที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือร่วมใจและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นมิได้เป็นผลสำเร็จทางวัตถุเพียงอย่างเดียว แต่ยังก่อให้เกิดผลสำเร็จทางจิตใจด้วย กล่าวคือ การรู้จักทำงานร่วมกันเป็นทีม การยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ความผูกพันรักใคร่หวงแหนท้องถิ่นและชุมชน ซึ่งเป็นพลังสำคัญต่อการสร้างสรรค์ความเจริญให้แก่ท้องถิ่นในอนาคต¹⁵

¹⁵ ศ.ดร. ชลัช จงสืบทันท์, **การบริหารท้องถิ่น**, (นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมสาร, 2546), หน้า 316.

2.3.3 ลักษณะ รูปแบบ วิธีการและขั้นตอนการมีส่วนร่วม

โกวิทย์ พวงงาม ได้สรุปลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ดังนี้

1. การร่วมคิด

1.1 การร่วมคิดสร้างวิสัยทัศน์ร่วมคิดว่า ภาพความสำเร็จที่ควรเกิดขึ้นในอนาคตภายใต้ข้อมูลพื้นฐานภายใต้ทิศทางการพัฒนา การจัดให้มีกิจกรรมสร้างวิสัยทัศน์จะช่วยให้เกิดการสร้างจิตสำนึกในการร่วมกัน เพราะการสร้างวิสัยทัศน์ต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูลทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง สาธารณสุข การศึกษา จะทำให้คนเห็นปัญหาของตำบล เห็นความจำเป็นที่ต้องแก้ไขปัญหา เห็นความจำเป็นที่ต้องรวมกลุ่มเพื่อแก้ไขปัญหา ร่วมกันสร้างวิสัยทัศน์ เปรียบเสมือนการตั้งปณิธานร่วมกันว่า เราต้องการให้เกิดอะไรขึ้นบ้าง ขณะนี้เราอยู่ในระดับใด จะก้าวไปสู่ความฝันตามวิสัยทัศน์ต้องทำอะไรบ้าง

1.2 การร่วมคิดยุทธศาสตร์ว่าจะทำให้เกิดการรวมกลุ่ม เพื่อสร้างพลังความเข้มแข็งของคนในชุมชนจะมียุทธศาสตร์อย่างใดบ้างยุทธศาสตร์ หมายถึง วิธีการทำงานให้ได้ผลตามความต้องการที่กำหนด ซึ่งวิธีด้วยกันหลากหลายวิธี แต่วิธีใดจะดีที่สุด

2. การจัดทำแผนร่วมกัน

การวางแผนจะช่วยให้เกิดระบบการจัดการ เพราะในแผนจะระบุว่า มีกิจกรรมใดบ้างที่ต้องปฏิบัติ ใครบ้างที่ต้องปฏิบัติ ใครเป็นผู้รับผิดชอบในเชิงงบประมาณหรือทรัพยากรอะไร จากที่ใด ปฏิบัติในช่วงเวลาใด การคิดวางแผนร่วมกันเป็นการกระจายอำนาจการตัดสินใจของสมาชิกในกลุ่มที่ได้แสดงความคิดเห็นร่วมกันแต่ต้น การปฏิบัติกิจกรรมตามแผนจะเป็นไปได้อย่างดี

3. ร่วมปฏิบัติ

เป็นการรวมกลุ่มคนต่าง ๆ ให้ทำงานร่วมกันตามแผนที่วางไว้ ภายใต้จิตสำนึกที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกัน ปฏิบัติร่วมกันเช่นนี้เป็นไปตามภารกิจของแต่ละองค์กรรับผิดชอบตามข้อตกลงที่ได้กำหนดไว้ เช่น ถ้าเป็นการพัฒนาด้านการศึกษา อาจจะเป็น โรงเรียนที่เปิดสอนในเวลาปกติ หรือการเรียนนอกโรงเรียนที่จัดการศึกษาให้กับประชาชนทุกเพศ ทุกวัย จะต้องดำเนินการในเรื่องการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร สื่อที่เน้นให้คนได้เรียนรู้จากสิ่งที่ใกล้ตัว เพื่อเป็นการปลูกฝังให้คนรักท้องถิ่นมีจิตสำนึกร่วมกันมีความรักท้องถิ่น เป็นส่วนหนึ่งของท้องถิ่นที่จะร่วมกันพัฒนาเป็นคนดีของสังคม และการปฏิบัติต้องอาศัยความร่วมมือจากองค์กรอื่น เพื่อร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมให้ประสบความสำเร็จ

4. ร่วมคิดตามผล ประเมินผล

การติดตามผล ประเมินผลการดำเนินงานที่กลุ่มได้คิดปฏิบัติร่วมกันนั้น จะทำให้ทราบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงาน ทราบปัญหาอุปสรรค เพื่อมาร่วมกันคิดหาทางแก้ไขปัญหาก็จะทำให้ประชาคมมีความเข้มแข็ง และปฏิบัติงาน ได้อย่างต่อเนื่องจะส่งผลให้เกิดการพัฒนา

5. ร่วมรับประโยชน์

ผลการที่ทุกคน ทุกองค์กร ได้ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติและเกิดผลตามที่ตั้งจุดประสงค์และเป้าหมายไว้ ทุกคนก็จะได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติร่วมกัน และทุกคนจะต้องรักษาประโยชน์ที่ได้รับตลอดไป¹⁶

Cohen และ Uphoff ได้สร้างกรอบพื้นฐานเพื่ออธิบายและวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในแง่มุมต่างๆ ของรูปแบบ ชนิด ของการมีส่วนร่วม โดยแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ คือ

1. **การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ** ประกอบไปด้วย 3 ชั้น ริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจ และการตัดสินใจปฏิบัติ
2. **การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ** ประกอบด้วย การสนับสนุนทางทรัพยากร การเข้าร่วมในการบริหาร และการประสานขอความร่วมมือ
3. **การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์** ไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ ผลประโยชน์ทางด้านสังคม และผลประโยชน์ส่วนบุคคล
4. **การมีส่วนร่วมในการประเมินผล** เป็นการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทั้งหมดและเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป¹⁷

อลัน รพีพัฒน์ ได้แบ่งการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนออกเป็น ดังนี้

1. **การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของประชาชน** เนื่องจากเหตุผลพื้นฐาน คือ ชาวชนบทประสบปัญหาข้อมรู้ปัญหาของตนเองได้ดีที่สุด
2. **การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการ** กิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาเหล่านั้น ผู้ที่เลือกแนวทางในการพัฒนาควรเป็นประชาชนในชุมชนนั่นเอง ไม่ใช่บุคคลภายนอก เพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับทรัพยากรและศักยภาพในการพัฒนาชุมชนนั้น

¹⁶ ศ.ดร. โกวิท พวงงาม และคนอื่นๆ, **อบค.ในกระบวนทัศน์ใหม่ : พัฒนาสร้างเครือข่ายและเสริมความเข้มแข็ง**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สมาธรรม, 2544), หน้า 146.

¹⁷ อภิชาติ โพธิจันทร์, “การมีส่วนร่วมของเยาวชนในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด ในเขตชุมชนแออัดคลองเตย กรุงเทพมหานคร”, **รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), 2545, หน้า 15.

3. การมีส่วนร่วมในการลงทุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านแรงงาน การร่วมแรงประกอบกิจกรรมที่จะทำให้ประชาชนมีความผูกพันมากขึ้น และก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมกันในการเป็นเจ้าของกิจกรรมและผลงานที่ปรากฏ ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนบำรุงรักษาให้ดำรงอยู่อย่างสมบูรณ์และมีประโยชน์

4. การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล เพื่อค้นคว้า เพื่อหาข้อดีและข้อบกพร่องที่เกิดจากการดำเนินกิจกรรม ซึ่งได้นำมาเป็นบทเรียนในการหาหนทางปรับปรุงแก้ไขและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานต่อไป¹⁸

อนุสรณ์ ตูวรรณสถิตกร ได้กล่าวถึง ขั้นตอนต่าง ๆ ของการมีส่วนร่วมมีดังนี้

1. ร่วมคิด คือ ร่วมในการประชุมปรึกษาหารือในการวางโครงการ วิธีการดำเนินงาน การติดตามตรวจสอบและการดูแลรักษา เพื่อให้กิจกรรมโครงการได้ผลตามวัตถุประสงค์

2. ร่วมตัดสินใจ คือ เมื่อมีการประชุมปรึกษาหารือแล้ว จะต้องร่วมในการตัดสินใจเลือกกิจกรรมหรือแนวทางที่เห็นว่าดีที่สุดหรือเหมาะสมที่สุด

3. ร่วมปฏิบัติตามโครงการ คือ เข้าร่วมในการดำเนินงานตาม โครงการ เช่น ร่วมออกแรงร่วมบริจาคทรัพย์ เป็นต้น

4. ร่วมติดตามและประเมินผลโครงการ คือ เมื่อโครงการเสร็จสิ้นแล้ว ได้มีส่วนร่วมในการตรวจตราดูแล รักษา และประเมินผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ¹⁹

ปกรณ์ ปรียากร ได้กล่าวถึง บทบาทของประชาชนที่จะเข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไขและร่วมรับผลประโยชน์ จะกระทำได้ 4 ลักษณะ ดังนี้

1. เป็นผู้มียุทธศาสตร์สำคัญในการกำหนดว่าจะอะไรคือความจำเป็นขั้นพื้นฐานของชุมชน

2. เป็นผู้ระดมทรัพยากรต่างๆ เพื่อสนองความจำเป็นพื้นฐาน

3. เป็นผู้มียุทธศาสตร์ในการปรับปรุงวิธีการกระจายสินค้าและบริการให้สมบูรณ์

4. เป็นผู้ได้รับความพึงพอใจและเกิดแรงจูงใจที่จะสร้างกระบวนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง²⁰

¹⁸ อคิน รพีพัฒน์, การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทย, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศักดิ์โสภาคการพิมพ์, 2527), หน้า 101.

¹⁹ ประสิทธิ์ สินธุอุทัย, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลมะกรูด อำเภอโคกโพธิ์จังหวัดปัตตานี”, รายงานการศึกษาค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, อ้างแล้ว, หน้า 18.

²⁰ ปกรณ์ ปรียากร, “ทฤษฎีแนวคิดและกลยุทธ์เกี่ยวกับการพัฒนา”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์), 2530, หน้า 64.

Cohen and Uphoff ได้กำหนดการมีส่วนร่วม โดยกล่าวถึงมิติ (Dimensions) ของการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้คือ

ลักษณะของการมีส่วนร่วมที่เกิดขึ้น อาจจำแนกเป็น

1. การมีส่วนร่วมเกิดขึ้นจากเบื้องบนหรือเบื้องล่าง
2. การจูงใจให้มีส่วนร่วมเกิดขึ้น โดยสมัครใจหรือบังคับ
3. แบบแผนขององค์การ บุคคลที่เป็นสมาชิกกลุ่มเข้าไปมีส่วนร่วมในฐานะสมาชิกกลุ่มที่มีผู้นำบทบาทมาก และใช้องค์การให้เป็นประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ส่วนตัว

ภาวะแวดล้อมที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม

1. ปัจจัยทางกายภาพและชีวภาพ (Shysical and Biological Factors) เช่น ฤดูอันยาวนานทำให้ไม่สามารถไปร่วมประชุมได้ตลอดปี หรืออาจเป็นเพราะเส้นทางคมนาคมไม่สะดวกอยู่ไกล ที่ดินไม่สมบูรณ์เท่าเขตที่ลุ่ม ทำให้ไม่มีเวลาอุทิศให้การประชุมมากนัก
  2. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ เงื่อนไขการให้เช่าที่ดิน อาจทำให้เกษตรกรผู้เช่าที่ดินทำมาหากินต้องผูกมัดอยู่กับเจ้าของที่ดินทำกิน ซึ่งไม่ชอบการตั้งสหกรณ์ขึ้นมาก็ได้
  3. ปัจจัยทางการเมือง (Political Factors) ขึ้นกับระบบการปกครองส่วนท้องถิ่นว่าจะยินยอมให้คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ มากน้อยเพียงใด
  4. ปัจจัยทางสังคม ชาวไร่ชาวนาอาจมีที่ดินโคกเคี้ยวห่างไกลกันทำให้การรวมตัวกันทำได้ยาก
  5. ปัจจัยด้านวัฒนธรรม ในชุมชนอาจเป็นค่านิยมหรือทัศนคติต่างๆ ต่อกลุ่มหรือทำงานร่วมกัน
  6. ปัจจัยด้านประวัติศาสตร์ ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างชนบทกับศูนย์กลางระดับชาติ หรือ อาจเป็นประสบการณ์ที่ชนบทได้เกี่ยวข้องกับรัฐในการพัฒนาชนบทในอดีตที่ผ่านมา²¹
- โดยสรุปแล้ว การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมการต่าง ๆ เพื่อเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม และประชาชนได้รับประโยชน์จากการมีส่วนร่วมทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งประโยชน์ที่จะได้รับนั้นอาจเป็นทั้งในรูปแบบรูปธรรมและนามธรรม

²¹ประสิทธิ์ สีนอุทัย, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลมะกรูด อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี”, รายงานการค้นคว้าแบบอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, อ่างแล้ว, หน้า 19.

2.3.4 ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชน

Jame L. Creighton ได้สรุปประโยชน์ของการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

1. **เพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจ** กระบวนการปรึกษาหารือกับสาธารณชนช่วยให้เกิดความกระฉับกระเฉงในวัตถุประสงค์และความต้องการของโครงการหรือนโยบายนั้น ๆ ได้อยู่เสมอ บ่อยครั้งที่กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนก่อให้เกิดทางเลือกใหม่แทนวิธีที่ได้เคยใช้กันมาในอดีต สาธารณชนมักจะมีข้อมูลที่สำคัญซึ่งทำให้เกิดความแตกต่างในการที่จะนำไปสู่การตัดสินใจ ก่อให้เกิดความแตกต่างระหว่างโครงการที่ประสบความสำเร็จและความไม่สำเร็จ
2. **การสร้างฉันทาคติ** โครงการมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถที่จะสร้างข้อตกลงที่มั่นคงและยืนยาวและยอมรับกันระหว่างกลุ่ม ก่อนหน้านี้อาจจะมีความขัดแย้งกันคนละทาง การมีส่วนร่วมยังก่อให้เกิดความเข้าใจระหว่างคู่กรณี ลดความขัดแย้งทางการเมืองและสร้างให้เกิดความชอบธรรมในการตัดสินใจของรัฐ
3. **การเพิ่มความง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ** การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำให้คนเรามีความรู้ถึงความเป็นเจ้าของการตัดสินใจนั้น และครั้งหนึ่งเมื่อได้ร่วมตัดสินใจแล้ว เขาก็ยอมรับความต้องการที่จะเห็นสิ่งนั้นนำไปปฏิบัติ ไม่เพียงแต่จะมีความสนับสนุนทางการเมืองต่อการนำไปปฏิบัติ แต่กลุ่มและปัจเจกชนอาจจะรู้สึกกระตือรือร้นในการช่วยให้เกิดผลในทางปฏิบัติ
4. **การหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าใน “กรณีร้ายแรงที่สุด”** ในกรณีที่เกิดความขัดแย้ง กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนก่อให้เกิดที่คู่กรณีจะแสดงความต้องการของกลุ่ม ซึ่งจะเป็นการลดการเผชิญหน้ากันที่รุนแรง
5. **การดำรงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม** วิธีทางที่จะนำไปสู่ความชอบธรรมและการดำรงอยู่ของความชอบธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อการตัดสินใจก่อให้เกิดความขัดแย้ง ก็คือจะต้องใช้กระบวนการตัดสินใจ ซึ่งโปร่งใสและน่าเชื่อถือต่อสาธารณชน ซึ่งจะทำให้สาธารณชนที่มีส่วนร่วม เข้าใจถึงเหตุผลที่นำไปสู่การตัดสินใจนั้น ๆ
6. **การคาดคะเนความห่วงกังวลของประชาชนและค่านิยมของสาธารณชน** ในขณะที่เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นทำงานกับสาธารณชน ยอมรับรู้ได้ถึงความกังวลของสาธารณชน ทำให้เจ้าหน้าที่ได้เกิดความตระหนักถึงการตอบสนองของสาธารณชนที่เป็นไปต่อกระบวนการตัดสินใจต่าง ๆ
7. **การพัฒนาความเชี่ยวชาญและความคิดสร้างสรรค์ของสาธารณชน** ประโยชน์อันสำคัญอย่างยิ่งของการมีส่วนร่วมของประชาชนคือ การให้การศึกษาต่อสาธารณชนที่ดีกว่า ผู้มีส่วนร่วมไม่เพียงแต่จะเรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหา แต่เขายังได้เรียนรู้ว่ากระบวนการตัดสินใจ โดยองค์กรส่วน

ท้องถิ่นของเขาควรเป็นอย่างไร และทำไมจึงตัดสินใจดังกล่าว การมีส่วนร่วมของประชาชนยังเป็นเวทีการฝึกที่มีประสิทธิภาพของผู้นำท้องถิ่นในอนาคตด้วย²²

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชนคือ การเพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจ การสร้างฉันทาคติ การเพิ่มความง่ายต่อการนำไปปฏิบัติกรหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้า การดำรงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม การคาดคะเนความห่วงกังวลของประชาชนและค่านิยมของสาธารณชน และการพัฒนาความเชี่ยวชาญและความคิดสร้างสรรค์ของสาธารณชนหากประชาชนได้เข้าไปร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ก็จะเกิดประโยชน์อย่างแท้จริงต่อตัวเองและท้องถิ่น

2.3.5 แบบแผนของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ดิททิพันธ์ พุทธทูน การมีส่วนร่วมทางการเมืองอาจกระทำได้ 2 แบบ คือ

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเป็นอิสระ (autonomous political participation) หมายถึง การที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยความพึงพอใจเป็นการส่วนตัวและเป็นไปด้วยความสมัครใจโดยใช้วิจารณญาณของคนแล้วเห็นว่า ตนมีศักยภาพพอที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้ ประกอบกับการเล็งเห็นผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองดังกล่าว

2. การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยถูกปลุกกระดม (Mobilized political participation) หมายถึง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่ไม่ได้เกิดจากเจตจำนงของตนเอง แต่เกิดจากการถูกปลุกกระดมให้เข้าร่วมในกิจกรรมทางการเมืองอาจเป็นการจู่โจม บังคับ ชักจูง หรือใช้อิทธิพลทางวัตถุ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ผู้ปลุกกระดมต้องการ²³

Varba, Huntington and Nelson ให้ความหมายการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองในสังคมที่มีการปกครองรูปแบบประชาธิปไตย ซึ่งในสังคมประชาธิปไตยจะเปิดโอกาสให้ประชาชนส่วนร่วมทางการเมืองหลายรูปแบบ

1. การใช้สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง (Suffrage) ปากฎขึ้นเป็นรูปธรรมเมื่อศตวรรษที่ 20 ในประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อประธานาธิบดีแอนดรู แจกสัน (Andrew Jackson) แสดงความคิดที่เรียกว่าประชาธิปไตยแนวแจกสัน (Jacksonian Democracy) โดยถือหลักว่า บุคคลทุกคนในฐานะพลเมืองของรัฐ ควรมีความเสมอภาคเท่าเทียมกับบุคคลอื่นในการใช้สิทธิทางการเมืองและบุคคลทุกคนควรมีโอกาสในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเมืองท้องถิ่นของมลรัฐและของชาติ แต่ถึง

²² วันชัย วัฒนศัพท์, **การมีส่วนร่วม**, พิมพ์ครั้งที่ 2, (ขอนแก่น : โรงพิมพ์ศิริภรณ์ ออฟเซ็ท, 2544), หน้า 7.

²³ ดร. จักษ์ พันธุ์เพชร, **รัฐศาสตร์**, อ่างแล้ว, หน้า 194.

อย่างไรในทางปฏิบัติแล้ว สิทธิดังกล่าวก็ยังไม่ถือว่ามีความบูรณ์ เพราะสตรีและชนผิวดำในสมัยนั้นยังคงถูกกีดกันทางการเมือง จนในปัจจุบันประเทศที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยทุกประเทศได้ให้การยอมรับและเปิดโอกาสให้การยอมรับและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ได้อย่างเสมอภาคทั้งชาย-หญิง เพราะการเลือกตั้งถือเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่เน้นว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน

2. การมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านพรรคการเมือง (Political Party) พรรคการเมืองถือว่าเป็นสถาบันทางการเมืองที่ทำหน้าที่สำคัญในการเชื่อมต่อระหว่างประชาชนกับรัฐบาล เป็นช่องทางทางการเมืองที่ทำให้ประชาชนสามารถขึ้นมาเป็นผู้ปกครองอย่างชอบธรรม เพราะพรรคการเมืองเป็นองค์การที่เกิดจากการรวมตัวของประชาชนที่มีแนวคิดไปในทิศทางเดียวกันเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ หลักการ และวิธีการในการปกครอง ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง และมีความประสงค์ที่จะให้พรรคการเมืองของตนเข้าเป็นรัฐบาล หรือมีส่วนร่วมในการบริหารประเทศ โดยการแข่งขันกับพรรคการเมืองอื่นในระบบการเลือกตั้ง จะเห็นได้ว่าประชาชน พรรคการเมือง และรัฐบาลมีความใกล้ชิดกันจนแยกไม่ออก การที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของพรรคการเมืองจึงเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองอีกช่องทางหนึ่ง ในที่นี้หมายถึงการมีส่วนร่วมในพรรคการเมืองของประเทศที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย

3. การมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านกลุ่มผลประโยชน์ (Interest Group) กลุ่มผลประโยชน์คือกลุ่มของประชาชนที่มีผลประโยชน์ร่วมกันมารวมตัวกันเพื่อสร้างอิทธิพลให้รัฐบาลดำเนินนโยบายไปในทิศทางที่กลุ่มต้องการ เช่น สมาคมชาวไร่อ้อย และสมาคมนายจ้าง เป็นต้น ในระบอบประชาธิปไตยประชาชนจึงสามารถใช้เวทีของกลุ่มผลประโยชน์เป็นช่องทางในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ โดยการสร้างอำนาจในการต่อรองกับรัฐบาล ส่วนวิธีการสร้างอิทธิพลให้รัฐบาลยอมกระทำตามที่กลุ่มของตนต้องการนั้นมีหลายรูปแบบ เช่น การเข้าพบเจ้าหน้าที่หรือผู้นำทางการเมืองเพื่อสร้างอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐบาล หรือการชุมนุมโดยสงบเพื่อสร้างกระแสกดดันไปยังคณะรัฐบาลและบางครั้งอาจใช้วิธีการรุนแรงเพื่อให้เกิดผลกระทบต่อการตัดสินใจนโยบายของรัฐบาล²⁴

Huntington and Nelson ได้จำแนกรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมือง ดังนี้

1. กิจกรรมการเลือกตั้ง หมายถึงรวมถึงกิจกรรมไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และการเข้าร่วมรณรงค์หาเสียงในการเลือกตั้งด้วย

²⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 198.

2. การล็อบบี้ (Lobby) หมายถึง การเข้าหาเจ้าหน้าที่หรือผู้นำทางการเมืองเพื่อหาทางเข้าไปมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐ โดยให้ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มเป็นเกณฑ์

3. กิจกรรมองค์กร เป็นกิจกรรมทางการเมืองของกลุ่มองค์กรใด ๆ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะเข้าไปมีอิทธิพลต่อประเด็นที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์เฉพาะอย่าง หรืออาจเป็นผลประโยชน์สุดของส่วนรวมก็ได้

4. การติดต่อ หมายถึง การเข้าหาเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือข้าราชการเป็นส่วนตัวโดยปกติ จะมุ่งหวังผลประโยชน์ส่วนตัวหรือครอบครัว

5. การใช้ความรุนแรง คือ กิจกรรมที่พยายามจะสร้างผลกระทบต่อการตัดสินใจนโยบายของรัฐบาลโดยการทำร้ายร่างกายหรือทำลายทรัพย์สิน กิจกรรมนี้อาจดำเนินไปโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะเปลี่ยนแปลงผู้นำทางการเมือง เช่น กิจกรรมของรัฐประหาร การลอบสังหารผู้นำทางการเมืองหรืออาจจะมุ่งที่จะเปลี่ยนแปลงระบบการเมือง เช่น การก่อการปฏิวัติก็ได้²⁵

Verba ได้แบ่งรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นมิติ ได้แก่ แบบของอิทธิพลขอบเขตของผลผลิต มิตินิยมขัดแย้ง และความต้องการความริเริ่ม โดยมีรายละเอียดของกิจกรรม ในการมีส่วนร่วมด้านต่าง ๆ ดังนี้

1 การลงคะแนนเสียง (Voting) เป็นกิจกรรมของพลเมืองที่มีบ่อยมากที่สุดและมีอิทธิพลเหนือผู้นำทำให้ผู้นำต้องปรับปรุงนโยบายเพื่อที่จะได้คะแนนเสียง

2 กิจกรรมรณรงค์หาเสียง (Comparing activity) การเข้ามีส่วนร่วมในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเลือกตั้งนั้น พลเมืองสามารถเพิ่มอิทธิพลต่อ ผู้นำเหมือนการลงคะแนนเสียง แต่สามารถสื่อข่าวสารเกี่ยวกับการขึ้นชื่อของผู้เข้ามีส่วนร่วมได้มากกว่า

3 การติดต่อขั้นต้นของพลเมือง (Citizen initiated contacts) การศึกษาการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองจำนวนมาก เน้นเรื่องกิจกรรมในกระบวนการเลือกตั้ง แต่กิจกรรมในช่วงระหว่าง การเลือกตั้งแต่ละครั้งที่สำคัญ เช่นเดียวกันและเพื่อที่จะหาความหมายอื่น ๆ ของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองจึงควรพิจารณาชนิดของกิจกรรมที่ต่างจากการเลือกตั้งมากที่สุด

4 กิจกรรมที่ร่วมมือกัน (Cooperative activity) เป็นกิจกรรมขององค์กรหรือกลุ่มที่เกี่ยวกับปัญหาทางการเมืองและสังคม ในกรณีเช่นนี้ แต่ละคนจะต้องไม่กระทำตามลำพัง แต่การกระทำจะร่วมมือกับคนอื่นเพื่อที่จะมีอิทธิพลเหนือการดำเนินงานของรัฐบาลมากกว่า อย่างไรก็ตามกิจกรรม

²⁵ดร. ชวงค์ ฉายะบุตร, การปกครองท้องถิ่นไทย, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง, 2539), หน้า 18.

อาจเริ่มต้นขึ้นในเวลาใดก็ได้ และจะเกี่ยวเนื่องกับเรื่องปัญหาของกลุ่มใดก็ได้ นอกจากนี้อาจร่วมกิจกรรมภายในองค์กร ทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการได้เช่นเดียวกัน²⁶

สมบัติ ธำรงธัญวงศ์ ได้ศึกษาและรวบรวมการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ดังนี้

1. การเลือกตั้ง การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็น รูปแบบในการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองที่แยกจากกิจกรรมรณรงค์หาเสียงและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง แต่รวมได้กับกิจกรรมที่เกี่ยวกับความรักชาติ ซึ่งแสดงออกโดยการเคารพธงชาติ การเสียภาษี การเคารพกฎหมาย และสนับสนุนประเทศไทยให้ต่อต้านสงคราม ในระบอบประชาธิปไตยถือว่าการเลือกตั้งเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนกำหนดตัวผู้ปกครองเป็นการแสดงออกทางการเมืองที่สำคัญโดยผ่านกระบวนการเลือกตั้ง

2. การตัดสินใจ เป็นการมีส่วนร่วมที่สำคัญอีกประการหนึ่งทางการเมืองของประชาชน คือมีส่วนร่วมมีการผลักดันให้รัฐบาล หรือผู้บริหารตัดสินใจที่สำคัญที่กำหนดเป็นนโยบายสาธารณะเพื่อตอบสนองแก้ไขปัญหาให้ตรงความต้องการของประชาชน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเป็นการรวมกลุ่มเพื่อสร้างอิทธิพลกลุ่มกดดันให้รัฐบาลหรือผู้บริหารกำหนดนโยบายสาธารณะให้สอดคล้องและเป็นประโยชน์แก่กลุ่ม หากประชาชนไม่มีอำนาจต่อรองจะเสียเปรียบกลุ่มอื่นที่มีอิทธิพลเหนือการตัดสินใจของรัฐบาลหรือผู้บริหาร

3. การวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น ในสังคมประชาธิปไตยประชาชนมีสิทธิในการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลทั้งในการพูด เขียน โฆษณา พิมพ์ การอภิปราย การสัมภาษณ์ ทั้งในทางสนับสนุนและคัดค้าน การกระทำของรัฐบาลหรือผู้บริหารได้อย่างเสรี แต่ต้องกระทำภายใต้ด้วยความสร้างสรรค์และมีเหตุผลถือว่าเป็นบทบาทที่สำคัญของภาคประชาชนในการควบคุม กำกับ และการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลหรือผู้บริหาร

4. การติดตามข่าวสารทางการเมือง การติดตามข่าวสารทางการเมืองเป็นพฤติกรรมทางการเมืองของผู้ที่ต้องการข่าวสารทางการเมืองเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ตนเองทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง คู่แข่งขันทางการเมือง เป็นส่วนทำให้ประชาชนสนับสนุนหรือคัดค้านทางการเมือง รวมถึงการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมด้านต่าง ๆ ทางการเมือง การติดตามข่าวสารทางการเมืองสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลให้สนับสนุน คัดค้าน เพิกเฉยทางการเมืองได้

²⁶ฐิติ วิชาสธนะ, “ความรู้ ทักษะคติและการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญพุทธศักราช 2540”, รายงานการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรังสิต), 2544, หน้า 28.

5. การเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมือง เป็นการแสดงออกทางการเมืองที่สำคัญยิ่ง ทั้งนี้ เพื่อเสนอตัวเป็นคู่แข่งทางการเมืองเพื่อให้ประชาชนพิจารณาให้ความไว้วางใจ สามารถทำให้ประชาชนไว้วางใจได้ว่าสามารถเป็นผู้นำได้ ซึ่งการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมืองมีทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

6. เป็นเจ้าหน้าที่พรรค และเจ้าหน้าที่รณรงค์หาเสียง การมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบนี้ หมายถึง การเข้าร่วมในพรรคการเมืองทั้งในช่วงระหว่างการเลือกตั้งและในการรณรงค์หาเสียง บริจาคเงินช่วยเหลือพรรคและผู้สมัคร ชักชวนให้ประชาชนไปลงคะแนนเสียงให้แก่พรรคที่ตนเองชื่นชอบ การลงสมัครรับเลือกตั้ง และการร่วมมือกับส่วนต่าง ๆ ในการปรับปรุงความเป็นอยู่ของชุมชน

7. เป็นผู้มีบทบาทในชุมชน ขอบเขตในการมีส่วนร่วมทางการเมืองรูปแบบนี้ได้แก่ การรวมตัวกันขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาสังคม การทำงานร่วมกันกับกลุ่มที่ทำงานเกี่ยวกับสังคมการเป็นสมาชิกที่มีความกระตือรือร้นขององค์กรที่มีบทบาทเกี่ยวกับกิจกรรมสาธารณะอื่น ๆ และการติดต่อราชการในเรื่องปัญหาสังคม

8. มีการติดต่อกับราชการ การมีส่วนร่วมในรูปแบบนี้เป็นเรื่องเฉพาะ เช่น การติดต่อราชการในเรื่องภาษีโรงเรือน การตรวจสอบความมั่นคงทางสังคม การขออนุญาตก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ เป็นต้น

9. เป็นผู้ประท้วง รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในรูปแบบนี้ คือการเข้าร่วมเดินขบวนตามถนนหรือก่อให้เกิดจลาจล เพื่อบังคับให้รัฐแก้ไขปัญหาบางสิ่งบางอย่างเกี่ยวกับการเมืองให้ถูกต้อง

10. เป็นผู้สื่อข่าว รูปแบบของการมีส่วนร่วม ทางการเมืองในลักษณะผู้สื่อข่าวมีขอบเขตของกิจกรรมดังนี้ คือ การเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการเมือง การส่งจดหมายสนับสนุนผู้นำเมื่อเขาทำดี การเข้าร่วมแก้ปัญหาทางการเมือง การให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการเมืองแก่เพื่อนในชุมชนที่อาศัยอยู่ หรือการให้ความสนใจกับราชการ และการเขียนจดหมายถึงบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ ผู้สื่อข่าวเหล่านี้มักเป็นพวกที่มีการศึกษาสูงมีข้อมูลเกี่ยวกับการเมืองมาก และมีข้อมูลทางการเมืองมากด้วย²⁷

กล่าวได้ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอาจจะกระทำได้หลายทาง บ้างก็อาจจะอยากแสดงออกซึ่งการสนับสนุน การตัดสินใจ นโยบาย หรือการกระทำของรัฐบาล บ้างก็

²⁷ ศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ ชำรงธัญวงศ์, การเมือง : แนวความคิดและการพัฒนา, พิมพ์ครั้งที่ 3, (กรุงเทพมหานคร : เอส แอนด์ จี กราฟฟิค, 2538), หน้า 135.

ต้องการให้มีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงไปเลย สุดท้ายแต่ทัศนคติ ความคิดเห็น ความสนใจ ความต้อง การจะมีศูนย์กลางอยู่ ณ จุดใด

2.3.6 ระดับของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ณรงค์ สินสวัสดิ์ ได้จัดระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย จากมากไปหาน้อย ดังนี้

1. การเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมือง เช่น ประธานาธิบดี นายกรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นต้น
2. การสมัครเข้ารับการเลือกตั้งเพื่อดำรงตำแหน่งทางการเมือง การช่วยในการโฆษณาหาเสียง เช่น แจกใบปลิว
3. การเข้าร่วมโดยทางอ้อม เช่น การอ่านหนังสือพิมพ์ ดูโทรทัศน์เกี่ยวกับการเมือง ถกเถียงปัญหาทางการเมือง การรับฟังหรือรับทราบข่าวสารทางการเมือง
4. การใช้สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง
5. การไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งการไม่รับรู้ความเป็นไปทางการเมืองแต่อย่างใด²⁸

เดวิด มิลเบรธ (Milbrath) ได้จัดลำดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองออกเป็น 14 ระดับ ดังนี้

1. รับฟังหรือรับทราบข่าวสารการเมือง (เป็นการเกี่ยวข้องกับการเมืองในระดับต่ำสุดหรือน้อยสุด แต่มีคนเกี่ยวข้องด้วยมากที่สุด)
2. ไปออกเสียงลงคะแนน
3. ชักชวนให้ผู้อื่นสนทนาเรื่องการเมือง
4. ชักชวนให้ผู้อื่นใช้สิทธิออกเสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง
5. ช่วยโฆษณาให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งด้วยวิธีการต่างๆกัน
6. ติดต่อแสดงความคิดเห็นหรือข้อเรียกร้องต่อเจ้าหน้าที่บ้านเมืองหรือนักการเมือง
7. สนับสนุนด้วยการบริจาคเงินให้พรรคการเมือง หรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง
8. ติดตามการหาเสียงของนักการเมืองบางคนหรือหลายคน
9. ช่วยผู้สมัครรับเลือกตั้งรณรงค์หาเสียง
10. เป็นสมาชิกพรรคโดยทำงานให้พรรคการเมืองเป็นประจำเสมอ

²⁸ณรงค์ สินสวัสดิ์, **จิตวิทยาการเมือง**, อ่างแล้ว, หน้า 110.

11. เข้ามีส่วนร่วมในการวางแผนของพรรค
12. ช่วยหาเงินเข้ากองทุนของพรรค
13. สมัครเข้าแข่งขันรับเลือกตั้ง เพื่อตำแหน่งทางการเมือง
14. เป็นเจ้าหน้าที่ของพรรค หรือได้รับเลือกตั้ง²⁹

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนมีตั้งแต่ระดับพื้นฐานแต่เป็นระดับการมีส่วนร่วมที่สำคัญ คือ การเลือกตั้ง เป็นต้น จนถึงระดับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในการลงสมัครรับเลือกตั้งทางการเมือง

2.3.7 บทบาทการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี

ในการศึกษาถึงบทบาทการยอมรับเกี่ยวกับกรอบแนวคิดทฤษฎีบทบาทจะเป็นแนวที่ให้เห็นถึง ความเกี่ยวข้องในปัจจัยต่างๆ ที่ควรให้ความสนใจ ซึ่งสรุปได้ว่า การที่บุคคลจะให้การยอมรับว่าใครควรรับบทบาทใด ขึ้นอยู่กับบุคคลมีความคาดหวัง ความคิด ความเชื่อต่อบุคคลนั้น ๆ อยู่ในสภาพใด ควรมีพฤติกรรมอย่างไร ซึ่งสามารถสรุปเป็นประเด็นใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

1. การขัดเกลาทางสังคม (Socialization)

การขัดเกลาทางสังคม อันเป็นกระบวนการที่จะอบรมขัดเกลาบทบาทให้กับบุคคล เพื่อให้รู้ว่าตัวเองเป็นใคร อยู่ในสภาพใด และควรมีบทบาทพฤติกรรมอย่างไร

ความหมายการขัดเกลาทางสังคม ในลักษณะเป็นการปฏิสังสรรค์เชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Interaction) ซึ่งเน้นเรื่องของจิตใจและ โครงสร้างของสังคมให้ความสำคัญในเรื่องของการสวมบทบาท (Role - Taking) เป็นเครื่องมือของการปฏิสังสรรค์ทางสังคม

Tumer ได้กล่าวถึงการขัดเกลาทางสังคมว่า เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องระลึกไว้ว่า กระบวนการขัดเกลาทางสังคม คือ วิธีการของการเรียนรู้ความหมายของบทบาทที่เป็นมาตรฐานทางวัฒนธรรมและวิธีการทำความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับบทบาทต่าง ๆ และ โครงสร้างการขัดเกลาทางสังคมนั้น

2. การขัดเกลาบทบาททางเพศ (Sex - role Socialization)

ในการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในครั้งนี้ มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับบทบาททางเพศ การขัดเกลาบทบาททางเพศ คือส่วนหนึ่งของการขัดเกลาทางสังคมซึ่งต้องอาศัยขั้นตอนและสถาบันที่จะส่งผ่านการเรียนรู้ รับรู้บทบาทเช่นเดียวกับที่กล่าวถึงในเรื่องการขัดเกลาทางสังคม แต่การขัดเกลาทางเพศ เป็นกระบวนการที่เน้นให้บุคคลเกิดการรับรู้ เกิดความคิด ความ

²⁹บรรพต วีระชัย และคณะ, รัฐศาสตร์ทั่วไป, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทประชาชน จำกัด, 2530), หน้า 445.

เชื้อถือ เกี่ยวกับความแตกต่างในบทบาทของบุคคลตามความแตกต่างทางเพศ อันจะเป็นส่วนกำหนดพฤติกรรมของบุคคล สถาบันครอบครัวนับว่าเป็นสถาบันที่มีส่วนที่ทำให้มีความแตกต่างทางเพศ และบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบที่แตกต่างกันออกไป³⁰

Victor Gecas ได้ให้ความหมายการขัดเกลาทางสังคม หมายถึง การปรับปรุงตัวและการที่บุคคลทำตัวให้สอดคล้องกับความคาดหวังในบทบาทความมุ่งหวังของคนอื่น และบรรทัดฐานค่านิยม ของสังคม ซึ่งเป็นความหมายที่ใกล้เคียงกับแนวคิด โครงสร้างหน้าที่ (Structural Functionalist Perspective)

ในอีกความหมายหนึ่ง การขัดเกลาทางสังคม จะมองในลักษณะเป็นการสังสรรค์เชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Interaction) เช่น งานเขียนของ Mead Cooley, James Thomas ซึ่งเน้นเรื่องของจิต และ โครงสร้างของสังคม ให้ความสำคัญในเรื่องของการสวมบทบาท (Role - Taking) เป็นเครื่องมือของการปฏิสังสรรค์ทางสังคม³¹

2.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

ทฤษฎีหรือแนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น แบ่งออกเป็น 4 ประเด็นใหญ่ คือ

1. ความสัมพันธ์ระหว่างการปกครองท้องถิ่นกับประชาธิปไตย

ในประวัติศาสตร์ของโลกตะวันตก มีแนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นที่แตกต่างกันถึง 3 สำนัก ดังนี้

สำนักแรก เป็นแนวคิดของฝ่ายค้านการปกครองตนเองของท้องถิ่น โดยเห็นว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นหลักการที่ขัดขวางระบอบประชาธิปไตยที่มีการเลือกตั้ง

สำนักที่สอง เห็นว่าหลักการประชาธิปไตย ได้แก่ การปกครองโดยเสียงข้างมากและความเสมอภาค ที่ไม่อาจตอบสนองต่อข้อเรียกร้องของการปกครองท้องถิ่นได้ เพราะการปกครองท้องถิ่นมีลักษณะคับแคบเห็นแก่ท้องถิ่นตนเป็นหลักหลากหลาย มีแนวโน้มจะเป็นแบบคณาธิปไตย และมีลักษณะฉ้อฉลอำนาจ

สำนักที่สาม เห็นว่าระบอบประชาธิปไตยกับการปกครองท้องถิ่นนั้นเกี่ยวพันกันอย่างยิ่ง ประชาชนต้องมีเสรีภาพ ประชาชนซึ่งเสียภาษีต้องมีสิทธิมีเสียงในการบริหารบ้านเมือง ต้องรู้ว่า

³⁰ จุมพล หนิมพานิช, **มนุษย์กับสังคม**, (นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2543), หน้า 31.

³¹ รัตนา จงสุทธานามณี, “บทบาทของผู้นำสตรี ในการเมืองท้องถิ่นของจังหวัดเชียงราย”, **การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2538, หน้า 15.

ผู้บริหารจะทำอะไร ผู้บริหารควรปรึกษาหารือกับประชาชนในกิจการสาธารณะต่าง ๆ และไม่ว่าประชาชนจะอยู่ในเมืองหรือหมู่บ้านล้วนต้องมีเสรีภาพในการบริหารท้องถิ่นเพื่อผลประโยชน์ของท้องถิ่นเอง

2. ที่มาของผู้นำองค์การปกครองท้องถิ่น

2.1 การปกครองท้องถิ่นโดยรักษาองค์ประกอบของชนชั้นนำแบบเดิมไว้ คือระบบสืบสายโลหิต เป็นการปกครองที่มีระบบเจ้าเมืองและลูกหลานของเจ้าเมืองจะเป็นผู้นำของท้องถิ่นรายต่อไป โดยไม่มีการเลือกตั้งหรือแต่งตั้งจากส่วนกลาง

2.2 เป็นระบบที่รัฐบาลกลางอนุญาตให้มีการปกครองท้องถิ่น แต่ผู้ปกครองท้องถิ่นได้รับการแต่งตั้งจากรัฐบาลกลาง เพื่อควบคุมมิให้การปกครองท้องถิ่นไปขัดขวางผลประโยชน์ของการบริหารประเทศ

2.3 การปกครองท้องถิ่นมีลักษณะประชาธิปไตย ที่มาของผู้นำก็ควรจะมีลักษณะมาจากการเลือกตั้งโดยประชาชน

3. บทบาทของการปกครองท้องถิ่นในระดับชุมชนและระดับประเทศ

3.1 การปกครองท้องถิ่นแบบประชาธิปไตยก่อให้เกิดการศึกษาทางการเมือง (Political Education) การประชุมระดับเมืองมีความหมายต่อเสรีภาพมากเหมือนกับที่โรงเรียนมีความหมายต่อการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ เพราะว่าการประชุมในระดับเมืองนั้นทำให้ประชาชนมีโอกาสไขว่คว้าหาเสรีภาพได้ มันสอนประชาชนให้รู้จักการใช้เสรีภาพและมีความสุขในการใช้สิ่งนั้น

3.2 ก่อให้เกิดและกระตุ้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน (Greater political participation by the people) การปกครองท้องถิ่นซึ่งมีผู้นำมาจากการเลือกตั้งมีประโยชน์เริ่มตั้งแต่กระตุ้นความสนใจของประชาชนและการที่ผู้นำเหล่านั้นมาจากการเลือกตั้งเสนอนโยบายให้ประชาชนได้ทราบ ได้คิดถกเถียงและตัดสินใจเลือกก็ย่อมส่งเสริมให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นมากขึ้น

ประชาธิปไตยระดับท้องถิ่นคือ มันกระตุ้นการเข้าร่วมของประชาชนอย่างมีเหตุผลในการจัดของรูปแบบชีวิตด้านต่างๆของประชาชนและเสริมสร้างความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของ สามัคคี คิดถึงส่วนรวม และการเป็นสมาชิกของชุมชนเดียวกัน

3.3 ก่อให้เกิดการสร้างและฝึกอบรมผู้นำการเมือง (Training in Political Leadership) เจอเรมี เบนธัม (Jeremy Bentham) ผู้นำสำนักอรรถประโยชน์นิยม (the Utilitarian school) ซึ่งเป็นผู้นำคำว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นคนแรก ได้เคยกล่าวไว้ว่าสภาพออกกฎหมายระดับล่างจะเป็นโรงเรียนสำหรับฝึกความสามารถในเรื่องการออกกฎหมายทุก ๆ ด้าน

3.4 ก่อให้เกิดเสถียรภาพทางการเมือง (Political Stability) กลุ่มคนที่เห็นว่าการปกครองท้องถิ่นแบบประชาธิปไตยมีบทบาทสำคัญก็เพราะพวกเขาเห็นว่ามันจะช่วยให้สังคมพัฒนาได้ดีขึ้น โดยชี้ว่าเมื่อประชาชนสามารถเลือกผู้นำท้องถิ่นได้ ประชาชนก็จะมี ความเชื่อมั่นให้ผู้นำเหล่านั้น ความเชื่อมั่นในผู้ปกครองจะเป็นเงื่อนไขจำเป็นที่ทำให้ระบอบประชาธิปไตยมีความมั่นคง ระบอบการเมืองก็จะมีเสถียรภาพ

3.5 ก่อให้เกิดความเสมอภาคทางการเมือง (Political Equality) เมื่อการปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนมีโอกาสเข้าร่วมในกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะมากขึ้น ความเสมอภาคทางการเมืองก็มีความเป็นไปได้มากขึ้น การปกครองท้องถิ่นแบบประชาธิปไตยจะช่วยให้โอกาสแก่ประชาชนในเลือกตั้ง การจัดตั้งกลุ่มการเมือง และการมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นที่เพิ่มขึ้นไปอีก

3.6 ก่อให้เกิดความรับผิดชอบของผู้นำต่อประชาชน (Accountability) ถือว่าเป็นสิทธิของเอกชนและกลุ่มท้องถิ่นที่จะตรวจสอบและควบคุมการปกครองระดับท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อป้องกันการใช้อำนาจที่ไร้ขอบเขต เป็นการปกป้องอำนาจและสิทธิของรัฐเพื่อมิให้รัฐบาลกลางใช้อำนาจมากเกินไป และชี้ให้เห็นว่ารัฐบาลที่ดีต้องมีความรับผิดชอบต่อผู้เลือกตั้งจะอยู่ใกล้ชิดกับแหล่งกำเนิดอำนาจ (การเลือกตั้ง) มากกว่า และประชาชนสามารถเข้าหาข้าราชการได้

3.7 ก่อให้เกิดการตอบสนองที่ดีกว่าจากผู้นำ และนำไปสู่ประสิทธิภาพในการบริหารงานเพื่อท้องถิ่น ชี้ให้เห็นว่าความรู้ความเข้าใจในประเด็นปัญหาของท้องถิ่นและการให้บริการแก่ท้องถิ่นเป็นเรื่องสำคัญ และยิ่งแต่ละท้องถิ่นมีลักษณะปัญหาและปัจจัยแตกต่างกัน การเรียนรู้ก็ยิ่งมีความสำคัญมากขึ้น จะเห็นว่ารัฐบาลกลางรับผิดชอบในการบริหารงานที่บางตามชนิด เช่น สาธารณสุข กลาโหม การศึกษา พลังงาน เกษตร ฯลฯ และให้แต่ละกระทรวงเป็นผู้ดำเนินการ แต่ปัญหาในแต่ละท้องถิ่นนั้น องค์กรท้องถิ่นที่อยู่ใกล้ชิดสามารถรับรู้ได้ดี และในการจัดการปัญหาไม่จำเป็นต้องดำเนินการตามการบริหารงานของรัฐบาลกลาง ผู้นำองค์กรท้องถิ่นที่มาจาก การเลือกตั้งจะมีการตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นได้มีประสิทธิภาพมากกว่า³²

4. การปกครองท้องถิ่นในมิติเศรษฐศาสตร์

ทียูทและโอตส์ (C. Tiebout and W. Oates) ได้เสนอว่าประชาชนนั้นสามารถเลือกที่อยู่ของตน โดยเปรียบเทียบอัตราภาษีและประสิทธิภาพขององค์กรท้องถิ่นในการให้บริการแก่ชุมชน ปัจเจกชนที่มีเหตุผลจะเลือกที่อยู่อาศัยในเขตที่ตัวเองได้รับผลประโยชน์มากที่สุด ด้วยเหตุนี้ระบบการปกครองท้องถิ่นใดที่สามารถเสนอทางเลือกให้ประชาชนผู้บริโภคได้กว้างขวางกว่า และ

³² เรื่องเดียวกัน, หน้า 47.

เสียดายในอัตราที่ต่ำกว่าก็ย่อมได้รับความนิยม ประชาชนจึงควรมีสติพิถีพิถันเลือกตั้งผู้นำองค์กรท้องถิ่นได้อย่างเต็มที่และย้ายภูมิลำเนาไปอยู่ในเขตอื่น หากเขาไม่พอใจกับการทำงานในเขตที่เขาอยู่³³

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

2.5.1 ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

อุทัย หิรัญโต ได้ให้ความหมายไว้ว่า การปกครองที่รับมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครอง และดำเนินการบางอย่างโดยการดำเนินการกันเองเพื่อบำบัดความต้องการของตน การบริหารงานท้องถิ่นต้องมีผู้บริหารมาจากการเลือกตั้งจากประชาชนขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วนโดยให้มีอิสระในการบริหาร แต่รัฐบาลยังต้องควบคุมด้วยวิธีต่าง ๆ ตามความเหมาะสมจะปราศจากการควบคุมของรัฐไม่ได้ เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐทำให้เกิดขึ้น³⁴

ชูศักดิ์ เทียงตรง ได้ให้ความหมายไว้ว่า การปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้หรือการกระจายอำนาจ หรือการกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่เกิดจากการกระจายอำนาจให้มีอำนาจในการปกครอง รวมทั้งรับผิดชอบทั้งหมดหรือแค่เพียงบางส่วนในการบริหารภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ และอาณาเขตของงานที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย³⁵

ประทาน คงฤทธิศึกษากร ได้ให้ความหมายไว้ว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นระบบการปกครองที่มีผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐและโดยนัยนี้จะทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่น โดยคนในท้องถิ่นนั้น ๆ องค์กรที่จัดตั้งและถูกควบคุมโดยรัฐบาลแต่มีอำนาจในการกำหนดนโยบายของตน³⁶

บัญญัติ พุ่มพันธ์ ให้ความหมายไว้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองท้องถิ่นที่รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือกระจายอำนาจให้กับประชาชนในท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้

³³ ธเนศวร์ เจริญเมือง, 100 ปีการปกครองท้องถิ่นไทย พ.ศ.2440-2540, (กรุงเทพมหานคร : โครงการจัดพิมพ์คนไฟ, 2548), หน้า 38.

³⁴ อุทัย หิรัญโต, การปกครองท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2531), หน้า 28.

³⁵ ชูศักดิ์ เทียงตรง, การบริหารการปกครองท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2520), หน้า 12.

³⁶ ประทาน คงฤทธิศึกษากร, การปกครองท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2526), หน้า 8.

ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองตนเองร่วมกัน โดยจะมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่นขึ้นมาทำหน้าที่ในการปกครองท้องถิ่น ดำเนินการตามเจตนารมณ์ ความต้องการ และปัญหาของท้องถิ่นเป็นสำคัญ แต่ยังคงอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลกลาง³⁷

เดเนียล วิท (Daniel Wit) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจ หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันทั้งหมด หรือเพียงบางส่วนในการบริหารท้องถิ่น ตามหลักการที่ว่าถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลของท้องถิ่นก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชนโดยประชาชนเพื่อประชาชน ดังนั้น การบริหารการปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีองค์กรของตนเอง อันเกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลาง โดยให้องค์กรอันมิได้เป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาลกลาง มีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารงานภายในท้องถิ่นในเขตอำนาจของตน³⁸

วิลเลียม วี.ฮอลโลเวย์ (William V. Holloway) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง องค์กรที่มีอาณาเขตแน่นอน มีประชากรตามหลักที่กำหนดไว้ มีอำนาจการปกครองตนเอง มีการบริหารการคลังของตนเอง และมีสภาท้องถิ่นที่สมาชิกได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน³⁹

จอห์น เจ. คลาร์ก (John J. Clark) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง หน่วยการปกครองที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใด โดยเฉพาะและหน่วยการปกครองดังกล่าวนี้จัดตั้งและจะอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง⁴⁰

แฮร์ริส จี. มอนตาญู (Harris G. Mongtaju) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองซึ่งหน่วยการปกครองท้องถิ่นได้มีการเลือกตั้งโดยอิสระ เพื่อเลือกผู้ที่มีหน้าที่บริหารการปกครองท้องถิ่น มีอำนาจอิสระ พร้อมความรับผิดชอบซึ่งตนสามารถที่จะใช้ได้โดยปราศจากการ

³⁷บัญญัติ พุ่มพันธ์, **องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อปท.ของเรา**, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทบพิตรการพิมพ์ จำกัด, 2549), หน้า 8.

³⁸ศ. ดร. โกวิทช์ พวงงาม, **การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมติหมิ่นอนาคต**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด, 2548), หน้า 28.

³⁹เรื่องเดียวกัน.

⁴⁰เรื่องเดียวกัน.

ควบคุมของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางหรือภูมิภาค แต่ทั้งนี้หน่วยการปกครองท้องถิ่นยังต้องอยู่ภายใต้บังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศ ไม่ได้กลายเป็นรัฐอิสระใหม่แต่อย่างใด⁴¹

วิลเลียม เอ. ร็อบสัน (William A. Robson) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง หน่วยการปกครองซึ่งรัฐได้จัดตั้งขึ้นและให้มีอำนาจปกครองตนเอง (Autonomy) มีสิทธิตามกฎหมาย (Legal Rights) และต้องมีองค์กรที่จำเป็นในการปกครอง (Necessary Organization) เพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้สัมฤทธิ์ผลของการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ⁴²

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง เป็นการปกครองซึ่งรัฐกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งหรือหลาย ๆ ท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการภายในขอบเขตกิจกรรมที่รัฐมอบหมายให้กระทำได้ การปกครองในลักษณะนี้ถึงแม้จะเป็นอิสระโดยสิ้นเชิงจากอำนาจของรัฐแต่มิใช่เป็นอิสระในการดำเนินการทุกประเภทนอกจากนี้เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ การปกครองท้องถิ่นจำเป็นต้องมีองค์กรหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในการปกครองท้องถิ่น และเพื่อให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนหน่วยในการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีประชาชนร่วมดำเนินการไม่ว่าในฐานะผู้ปกครองท้องถิ่น ผู้เลือกตัวแทนเข้ามาปกครองผู้กำหนดเสนอแนะนโยบายผู้ควบคุมหรือผู้เข้าร่วมดำเนินการในรูปอื่น

2.5.2 ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

ววงศ์ ฉายะบุตร กล่าวว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการปกครองโดยยึดหลักการกระจายอำนาจปกครอง เพื่อให้สอดคล้องกับหลักประชาธิปไตย โคนประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ซึ่งพอสรุปความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ดังนี้

1. ปกครองส่วนท้องถิ่นคือ รากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย (Basic Democracy) เพราะการปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนทางการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน ให้ประชาชนรู้สึกว่าคุณมีความเกี่ยวข้องกับส่วนได้ส่วนเสียในการปกครองการบริหารท้องถิ่น เกิดความรับผิดชอบและห่วงใยต่อประโยชน์ที่จะเกิดต่อท้องถิ่นที่ตนอาศัยอันจะนำมาซึ่งความเลื่อมใสศรัทธาในระบอบการปกครองประชาธิปไตย โดยประชาชนจะมีโอกาสเลือกตั้งฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร การเลือกตั้งจะเป็นการฝึกฝนให้ประชาชนมีดุลยพินิจเลือกผู้ที่เหมาะสม
2. การปกครองท้องถิ่น ทำให้ประชาชนรู้จักการปกครองตนเอง (Self Government) หัวใจของการปกครองส่วนท้องถิ่นประการหนึ่งก็คือ การปกครองตนเองไม่ใช่เกิดจากคำสั่งเบื้องบน การปกครองตนเองก็คือ การปกครองที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองซึ่งผู้บริหารท้องถิ่น

⁴¹เรื่องเดียวกัน.

⁴²เรื่องเดียวกัน, หน้า 29.

นอกจากจะได้รับเลือกตั้งมาเพื่อรับผิดชอบบริหารท้องถิ่น โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากประชาชนแล้ว ผู้บริหารส่วนท้องถิ่นต้องรับฟังเสียงประชาชนด้วยวิถีทางประชาธิปไตยต่าง ๆ

3. การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลเป็นหลักสำคัญของการกระจายอำนาจ

4. การปกครองท้องถิ่นสามารถสนองความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพเนื่องจากท้องถิ่นมีความแตกต่างกันไม่ว่าทางภูมิศาสตร์ ทรัพยากร ประชาชน ความต้องการและปัญหาข้อมต่างกัน ผู้ที่ให้บริการ หรือแก้ไขปัญหาที่ถูกรู้จักกับความต้องการของประชาชนก็ต้องรู้ถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนเป็นอย่างดี

5. การปกครองท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมือง การบริหารของประเทศในอนาคต ผู้นำหน่วยการปกครองท้องถิ่นย่อมเรียนรู้ประสบการณ์ทางการเมือง การได้รับการเลือกตั้ง การสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่น ย่อมเป็นพื้นฐานที่ดีต่ออนาคตทางการเมืองของตน และยังฝึกทักษะการบริหารงานในท้องถิ่นอีกด้วย

6. การปกครองท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวความคิดในการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเอง ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม การดำเนินการพัฒนาชนบทที่ผ่านมายังมีอุปสรรคสำคัญประการหนึ่ง คือ การมีส่วนร่วมจากประชาชนในท้องถิ่นอย่างเต็มที่ ซึ่งการพัฒนาชนบทอย่างได้ผลนั้นจะต้องเริ่มมาจากการช่วยเหลือตนเองของท้องถิ่น ทำให้เกิดความร่วมมือร่วมแรง โดยอาศัยโครงสร้างความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง ซึ่งต้องมาจากการกระจายอำนาจอย่างแท้จริงไม่เช่นนั้นแล้วการพัฒนาชนบทจะเป็นลักษณะการหยิบยื่นให้⁴³

กล่าวโดยสรุป ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นนับว่ามีความสำคัญอย่างมากเพราะเป็นรากฐานสำคัญของการปกครองของประเทศในระบอบประชาธิปไตย กล่าวคือ ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยนั้น ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชน ต้องอาศัยความรู้ความสามารถของประชาชนที่มีความแตกต่างกันมาช่วยในการแก้ไขปัญหา หรือ มาช่วยกันหาหนทางในการตอบสนองความต้องการของประชาชน การปกครองท้องถิ่นก็เช่นกัน ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นอย่างมาก เนื่องจากปัญหาและความต้องการของประชาชนจะไม่มีใครรู้ และเข้าใจได้ดีที่สุดเท่ากับประชาชนในท้องถิ่น ดังนั้น การปกครองท้องถิ่น จึงเป็นการสนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประเทศด้วย นอกจากนี้ การปกครองท้องถิ่นยังช่วยให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักการปกครองตนเอง รู้จักการช่วยเหลือซึ่งกันและกันและการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลางรวมไปถึงการสร้างผู้นำทางการเมือง การบริหารของประเทศในอนาคตด้วย

⁴³ดร. ชูวงศ์ ฉายะบุตร, การปกครองท้องถิ่น, อ่างแล้ว, หน้า 27.

2.5.3 องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น

ศุภชัย หิรัญโต ได้กล่าวว่า ระบบการปกครองท้องถิ่น จะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 8 ประการ คือ

1. สถานะตามกฎหมาย (Legal Status) หมายความว่า หากประเทศใดกำหนดเรื่องการปกครองท้องถิ่น ไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ การปกครองท้องถิ่นในประเทศนั้นจะมีความเข้มแข็งกว่าการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งโดยกฎหมายอื่น เพราะข้อความที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนั้นเป็นการแสดงให้เห็นว่าประเทศนั้นมีนโยบายที่จะกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

2. พื้นที่และระดับ (Area and Level) ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นมีหลายประการ เช่น ปัจจัยด้านภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เชื้อชาติ และความสำนึกในการปกครองตนเองของประชาชน จึงได้มีกฎเกณฑ์ที่จะกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองออกเป็น 2 ระดับ คือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดใหญ่ สำหรับขนาดของพื้นที่จากการศึกษาขององค์การสหประชาชาติโดยองค์การอาหารและเกษตร องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม องค์การอนามัยโลก และสำนักกิจการสังคม ได้ให้ความเห็นว่าหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่สามารถให้บริการและบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพได้ควรมีประชากรประมาณ 50,000 คน แต่ก็ยังมีปัจจัยอื่นที่จะต้องพิจารณาคด้วย เช่น ประสิทธิภาพในการบริหาร รายได้ และบุคลากร

3. การกระจายอำนาจและหน้าที่ การที่จะกำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ที่มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองการปกครองของรัฐบาลเป็นสำคัญ

4. องค์การนิติบุคคล จัดตั้งขึ้น โดยผลของกฎหมายแยกจากรัฐบาลกลางมีขอบเขตปกครองที่แน่นอนมีอำนาจในการกำหนดนโยบายออกกฎข้อบังคับควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายนั้น

5. การเลือกตั้งสมาชิกองค์การหรือคณะผู้บริหาร จะต้องได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อแสดงถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนโดยเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของตนเอง

6. อิสระในการปกครองตนเองสามารถใช้ดุลยพินิจของตนเอง ในการปฏิบัติการภายในขอบเขตกฎหมาย โดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลาง และไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของหน่วยงานทางราชการ

7. งบประมาณของตนเอง มีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ การจัดเก็บภาษี เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่นให้ก้าวหน้า

8. การควบคุมดูแลของรัฐ เมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้วยังคงอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐเพื่อประโยชน์และความมั่นคงของรัฐและประชาชน โดยส่วนรวม โดยการมีอิสระในการดำเนินงานของ

หน่วยปกครองท้องถิ่น ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่ามิอิสระอย่างเต็มที่ คงมีเฉพาะอิสระในการดำเนินงานเท่านั้น⁴⁴

ประธาน คณะนิติศึกษากร ได้สรุปองค์ประกอบการปกครองท้องถิ่น ประกอบด้วย

1. ต้องจัดให้มีการเลือกตั้ง (Election) เพื่อให้คนในท้องถิ่นได้มีโอกาสเข้าไปเป็นตัวแทนของประชาชนในการปกครองตนเอง ด้วยการเป็นฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารขององค์กรปกครองท้องถิ่น
2. ต้องมีองค์กรที่สำคัญ ซึ่งหมายถึงสภาท้องถิ่น (Local Council) เพื่อเป็นสถาบันในการที่จะแสดงถึงเจตจำนงของคนในท้องถิ่น
3. ต้องมีเขตพื้นที่ (Territory) ในการบริหารและความรับผิดชอบตามที่มีหน้าที่กำหนดไว้โดยกฎหมาย และเขตพื้นที่นี้จะต้องสอดคล้องกับงบประมาณ หรือรายได้เพื่อการบริหารการปกครองตนเองอย่างเพียงพอ
4. ต้องให้องค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อการบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ มีสภาพเป็นนิติบุคคล (Juristic Person) เพื่อสมบูรณ์ตามกฎหมายในการปกครองตนเอง
5. ต้องให้หน่วยงานการปกครองที่จัดตั้งขึ้นมามีรายได้ (Revenue) และมีอำนาจในการจัดทำงบประมาณ (Budget) เพื่อการบริหารงานในหน้าที่ความรับผิดชอบของตนได้
6. ต้องไม่ให้นโยบายการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ อยู่ในสายการบังคับบัญชาหรืออยู่ภายใต้อำนาจการปกครองบังคับบัญชาของนโยบายการปกครองทางราชการ หรือหน่วยการปกครองท้องถิ่นด้วย ทั้งนี้เพื่อความมีอิสระในการปกครองตนเอง แต่หน่วยการปกครองท้องถิ่นต้องอยู่ในการควบคุมหรือการกำกับดูแลของรัฐจะปลอดจากการควบคุมของรัฐไม่ได้
7. ต้องมีอำนาจในการตราข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อให้มีอำนาจบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย (Law Enforcement) ของท้องถิ่นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ความรับผิดชอบที่กฎหมายบัญญัติให้อำนาจไว้ แต่ข้อปฏิบัติของท้องถิ่นจะขัดหรือละเมิดบทบัญญัติหรือกฎหมายของรัฐมิได้
8. ต้องให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น เป็นสถาบันทางการเมืองการปกครองระดับท้องถิ่น และจะต้องได้รับการสนับสนุนและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในท้องถิ่น⁴⁵

Jacques Moreau ได้กล่าวว่าองค์กรปกครองท้องถิ่นจะต้องมีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ได้แก่

1. มีพื้นที่รับผิดชอบที่ชัดเจน

⁴⁴ อุทัย หิรัญโต, การปกครองท้องถิ่น, อ้างแล้ว, หน้า 22.

⁴⁵ ประธาน คณะนิติศึกษากร, การปกครองท้องถิ่น, อ้างแล้ว, หน้า 9.

2. มีสถานะเป็นนิติบุคคลมหาชน
3. มีองค์กรเป็นของตนเอง
4. มีภารกิจหน้าที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ของตนเอง
5. มีการกำกับดูแลจากรัฐ⁴⁶

คณะกรรมการปรับปรุงระบบการบริหารการปกครองท้องถิ่น โดยนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการดังกล่าว ตามคำสั่งที่ 262/2535 เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2535 เพื่อศึกษาระบบการบริหารการปกครองท้องถิ่นของไทยที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ในทุกรูปแบบ โดยกล่าวถึงองค์ประกอบการปกครองท้องถิ่น ไว้ดังนี้

1. เป็นองค์กรที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล และทบวงการเมือง
2. มีสภาและผู้บริหารระดับท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งตามหลักการที่บัญญัติไว้ใน

กฎหมายรัฐธรรมนูญ

3. มีอิสระในการปกครองตนเอง
4. มีเขตการปกครองที่ชัดเจนและเหมาะสม
5. มีงบประมาณรายได้เป็นของตนเองอย่างเพียงพอ
6. มีบุคลากรปฏิบัติงานของตนเอง
7. มีอำนาจหน้าที่ที่เหมาะสมต่อการให้บริการ
8. มีอำนาจออกข้อบังคับเป็นกฎหมายของท้องถิ่นภายใต้ขอบเขตของกฎหมายแม่บท
9. มีความสัมพันธ์กับส่วนกลางในฐานะเป็นหน่วยงานระดับรองของรัฐ⁴⁷

2.5.4 วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น

โกวิทช์ พวงงาม สรุปวัตถุประสงค์การปกครองท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ทั้งทางด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ
2. เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง
3. เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษารอบรู้ประชาชนไปโดยแก่ประชาชน⁴⁸

⁴⁶ ศ. ดร. โกวิทช์ พวงงาม, การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมติใหม่ในอนาคต, อ่างแล้ว, หน้า 31.

⁴⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 32.

⁴⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 33.

กล่าวโดยสรุปได้ว่า องค์ประกอบที่สำคัญของท้องถิ่น คือ การบริหารจัดการ โดยการได้รับการกระจายอำนาจจากส่วนกลาง สามารถกำหนดนโยบาย การบริหารการจัดการ และการคลังได้ด้วยตนเอง มีสถานะเป็นนิติบุคคล มีขอบเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบแน่นอน มีบุคลากรเป็นของตนเอง ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนรู้จักการปกครองตนเอง และการแก้ไขปัญหา การพัฒนาท้องถิ่นด้วยคนในท้องถิ่น

2.5.5 บทบาทขององค์การปกครองท้องถิ่นในการพัฒนาการเมือง

แม้การปกครองท้องถิ่นจะเป็นเพียงหน่วยการปกครองพื้นที่หนึ่ง ซึ่งได้รับมอบอำนาจให้มีหน้าที่บริหารกิจการของตนเอง อันหมายถึง การที่รัฐกระจายอำนาจในการปกครองบางอย่างให้แก่คณะบุคคล ซึ่งประชาชนในท้องถิ่นนั้น ได้เลือกตั้งขึ้นเป็นผู้ใช้อำนาจและท้องถิ่นนั้นมีสภาพเป็นนิติบุคคลต่างหากจากส่วนกลาง และเป็นหน่วยการปกครองในระดับต่ำกว่ารัฐบาลกลาง การเกิดและการดำรงอยู่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นอยู่ที่รัฐบาลจะบันดลให้เป็นไป นอกจากนี้ องค์การปกครองท้องถิ่นจะได้รับมอบอำนาจมากขึ้นอยู่กับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น ตลอดจนระบบการปกครองของรัฐด้วย

อุทัย ทิรัญโต กล่าวว่า การเกิดและการดำรงอยู่ขององค์การปกครองท้องถิ่นมีส่วนในการพัฒนาการเมือง อยู่ทุกขั้นตอน ซึ่งพิจารณาได้ 4 ประเด็น ดังนี้

1. การเลือกตั้งผู้บริหารงานท้องถิ่น การเลือกตั้งนั้นถือว่าเป็นกลไกหนึ่งของประชาธิปไตย หรือเป็นกฎเกณฑ์การเมืองที่สำคัญที่สุด ทั้งนี้เพราะการเสาะแสวงหาอิทธิพลหรืออำนาจในการปกครองที่ชอบธรรมได้แก่ การเลือกตั้ง แต่การเลือกตั้งนั้นจะต้องการเป็นการเลือกที่บริสุทธิ์ ยุติธรรม เสมอภาค เปิดเผยและเสรี การให้สิทธิประชาชนในการออกเสียงเลือกตั้งกับเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในทางการเมือง และถือว่าเป็นกระบวนการพัฒนาการเมือง กระบวนการหนึ่ง ซึ่งจะส่งผลหรือทำให้การเลือกตั้งในระดับชาติบังเกิดผลดียิ่งขึ้น เพราะเท่ากับเป็นการฝึกหัดการตัดสินใจทางการเมืองให้แก่ประชาชน

ในส่วนที่เกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งก็เป็น โอกาสหนึ่งของการต่อสู้ทางการเมืองซึ่งต่อสู้กันตามกฎเกณฑ์ ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะได้เรียนรู้ถึงบทบาทของนักการเมือง รวมทั้งกลวิธีที่จะพิชิตหัวใจประชาชน โดยทำให้ประชาชนทုံมทะคะแนนเสียงให้

2. การบริหารงานท้องถิ่น การบริหารงานของท้องถิ่นจะส่วนต่อการพัฒนาการเมืองในแง่ใดและอย่างไรพิจารณาได้จาก การเลือกตั้งเป็นรากฐาน ผู้บริหารงานท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นฝ่ายบริหารหรือนิติบัญญัติ หรือทำหน้าที่ทั้งสองอย่าง โดยหลักการแล้วจะเป็นผู้ที่ได้รับความไว้วางใจในฝีมือหรือเป็นคนดีมีความสามารถ ฉะนั้น ผู้บริหารงานท้องถิ่นจึงมีช่องทางที่จะได้รับความสำเร็จมากที่สุด แต่ในอีกแง่หนึ่งเขาก็ตกอยู่ในฐานะที่ลำบาก เพราะต้องถูกทดสอบอยู่ตลอดเวลา และถูก

ประเมินค่าหรืออยู่ในสายตาของประชาชนอย่างใกล้ชิด ตราบไคที่ยังมีทางให้มีการเลือกตั้งใหม่ ตราบนั้นสิทธิในการเป็นผู้บริหารก็จะเป็นสิ่งอันจำต้องเสาะแสวงหาอยู่รำไป ฉะนั้น ในทางปฏิบัติ ผู้บริหารงานท้องถิ่นจะต้องทุ่มเทฝีมือในการทำงานอย่างสุดความสามารถ เพื่อหวังผลชัยชนะในการเลือกตั้งครั้งต่อไป ซึ่งเท่ากับเป็นการพัฒนาการเมืองไปในตัว

3. การเข้าสู่วิถีการเมืองของประชาชน (Political zed) การเมืองในท้องถิ่นนั้น มีส่วนพัวพันกับการเมืองระดับชาติอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น ทั้งในรูปแบบการรวมกลุ่มของประชาชนเพื่อณรงค์ในการเลือกตั้ง ซึ่งอาจเป็นพรรคการเมืองที่ประชาชนในท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นอย่างไม่เป็นทางการ หรือเป็นทางการก็ได้ ส่วนพรรคการเมืองระดับชาติก็มักจะหามวลชน โดยการตั้งพรรคสาขาในท้องถิ่นต่าง ๆ และอาจจะส่งสมาชิกของพรรคสาขาดังกล่าวเข้าแข่งขันรับเลือกตั้งในท้องถิ่นนั้นด้วยก็ได้ โดยเหตุนี้การปกครองท้องถิ่นจะทำให้การเมืองในระดับท้องถิ่นมีชีวิตชีวา และผลักดันให้การเมืองระดับชาติคึกคักขึ้นด้วย

การเข้าสู่วิถีการเมือง เป็นถนนสายหนึ่งที่จะนำไปสู่เมืองประชาธิปไตยประเทศใดก็ตามหากประสงค์จะพัฒนาการเมืองในระบอบประชาธิปไตย จะต้องสร้างคนให้เข้าสู่วิถีการเมือง ถ้าสร้างไม่ได้ประชาธิปไตยก็ไม่มีทางรุ่งเรือง การปกครองท้องถิ่นเป็นวิธีหนึ่งที่จะทำให้ประชาชนเดินไปสู่การเมือง หรือเข้าสู่สภาพการเมืองได้ง่ายขึ้น ซึ่งหมายความว่า การปกครองท้องถิ่นนั่นเองจะทำให้ประชาชนเอาใจใส่ต่อการเมือง และมีความรู้สึกว่าคนจะต้องเกี่ยวข้องกับการเมืองไม่โดยตรงก็โดยอ้อม รวมทั้งการมีความเชื่อว่าการเมืองเป็นเรื่องสำคัญที่สมควรจะอุทิศเวลาให้ตามสมควร ทั้งนี้เพราะประชาชนในท้องถิ่นมีผลประโยชน์ได้เสียโดยตรงและใกล้ชิด การบริหารกิจการท้องถิ่นมีผลกระทบต่อประโยชน์ของประชาชนอย่างทันตาเห็นมากกว่าการบริหารงานของรัฐ

4. การสร้างประชาธิปไตย หรือการพัฒนาการเมืองที่ถูกต้องถูกวิธีควรเริ่มต้นจากการสร้างประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นก่อน แล้วจึงขยายไปถึงระดับประเทศ มิใช่สร้างประชาธิปไตยในระดับชาติให้แข็งแกร่งก่อน แล้วกระจายอำนาจให้แก่ประชาชนในการปกครองตนเอง ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก ฉะนั้น การปกครองท้องถิ่นจะมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประชาธิปไตยระดับชาติ ทั้งนี้เพราะการปกครองท้องถิ่นทำหน้าที่เป็น โรงเรียนฝึกสอนการปกครองตนเองให้แก่ประชาชนนั่นเอง ซึ่งในบั้นปลายก็จะนำไปสู่ความเข้าใจการเมืองระดับชาติได้โดยง่ายดาย จึงกล่าวได้ว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นมาตรการหนึ่งที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาการเมืองอย่างกว้างขวางและมั่นคง ทั้งในระดับท้องถิ่นเองและระดับประเทศ⁴⁹

⁴⁹ อุทัย หิรัญโต, การปกครองท้องถิ่น, อ้างแล้ว, หน้า 38.

กล่าวโดยสรุปได้ว่าบทบาทขององค์กรปกครองท้องถิ่นในการพัฒนาเมือง เป็นโรงเรียนฝึกสอนประชาธิปไตยให้กับประชาชนเพื่อให้ประชาชนรู้จักการปกครอง การแก้ไขปัญหา ให้กับตนเองและสามารถพัฒนาให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเห็นความสำคัญในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วมทางการเมืองทุกระดับ เป็นการฝึกสอนให้ประชาชนรู้จักการบริหารการพัฒนาสร้างความเจริญให้กับชุมชนในท้องถิ่น

2.5.6 หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยการปกครองท้องถิ่น

หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยการปกครองท้องถิ่น จะต้องพิจารณาถึงกำลังเงิน กำลังงบประมาณ กำลังคน กำลังความสามารถของอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ และหน้าที่ความรับผิดชอบควรเป็นเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นอย่างแท้จริง หากเกินกว่าภาระ หรือเป็นนโยบายซึ่งรัฐบาลต้องการความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั่วประเทศ ก็ไม่ควรมอบให้ท้องถิ่นดำเนินการ เช่น งานทะเบียนที่ดิน การศึกษาในระดับอุดมศึกษา

อุทัย หิรัญโต กล่าวว่า การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น ดำเนินการมีข้อพิจารณาดังนี้

1. เป็นงานที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น และงานที่เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน ได้แก่ การจัดทำถนน สะพาน สวนหย่อม สวนสาธารณะ การกำจัดขยะมูลฝอย เป็นต้น
2. เป็นงานที่เกี่ยวกับการป้องกันภัย รักษาความปลอดภัย เช่น งานดับเพลิง
3. เป็นงานที่เกี่ยวกับสวัสดิการสังคม ด้านนี้มีความสำคัญต่อประชาชนในท้องถิ่นมาก เช่น การจัดให้มีหน่วยบริการทางสาธารณสุข จัดให้มีสถานสงเคราะห์เด็กและคนชรา เป็นต้น
4. เป็นงานที่เกี่ยวกับการพาณิชย์ท้องถิ่น เป็นงานที่หากปล่อยให้ประชาชนดำเนินการเอง อาจไม่ได้รับผลดีเท่าที่ควรจะเป็นจัดให้มีโรงรับจำนำ การจัดตลาดและงานต่าง ๆ ที่มีรายได้ โดยสามารถเรียกค่าบริการจากประชาชน⁵⁰

สรุปความรับผิดชอบของท้องถิ่น ท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการฟื้นฟูอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การรักษาความสงบเรียบร้อย การป้องกัน บรรเทาสาธารณภัยต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น การจัดสวัสดิการให้กับสังคม คนชรา ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ยากไร้ รวมถึงหน้าหน้าที่อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของประชาชน การพัฒนาท้องถิ่นตามอำนาจหน้าที่ของตนเอง การแก้ไขปัญหา การสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

⁵⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 33.

2.6 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา

สภาพทั่วไปของอำเภอลานกระบือ

อำเภอลานกระบือ มีชื่อเรียกตั้งแต่สมัยโบราณว่า “บ้านลานควาย” สาเหตุเพราะเมื่อก่อนนี้พื้นที่เป็นป่าดงดิบ มีสัตว์ป่ามากมาย โดยเฉพาะความป่า มีเป็นจำนวนมาก เป็นฝูงใหญ่ มาอาศัยนอน และกินดินโป่ง จนพื้นดินเป็นบริเวณกว้าง (ดินโป่ง เป็นดินที่มีความเค็ม โดยธรรมชาติ) บริเวณที่เป็นดินโป่งดังกล่าว ปัจจุบันเป็นที่ตั้งวัดประจำอำเภอ คือ วัดแก้วสุริย์ฉาย เมื่อมีผู้อพยพมาอาศัยอยู่มากขึ้น ได้ยกฐานะเป็นตำบล และเปลี่ยนชื่อเป็นตำบลลานกระบือ ขึ้นต่ออำเภอพรานกระต่าย จนเมื่อ พ.ศ.2520 ได้รับการจัดตั้งเป็นกิ่งอำเภอลานกระบือ จนได้รับการยกฐานะเป็นอำเภอลานกระบือ เมื่อ พ.ศ.2527

อำเภอลานกระบือ ตั้งอยู่ที่ถนนสายกำแพงเพชร-พิษณุโลก หมู่ที่ 6 ตำบลลานกระบือ ที่พื้นที่ 359.08 ตร. กม. มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอกีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย และอำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอสว่างงาม จังหวัดพิจิตร

ทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบลบึงพิไกร อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร

ลักษณะภูมิประเทศ พื้นที่ส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 80 เป็นพื้นที่ราบ เหมาะสำหรับการทำการเกษตร สภาพทั่วไป ไปพื้นที่เป็นดินร่วนปนทรายและดินเหนียวเป็นบางส่วน สำหรับพื้นที่ป่าไม้เหลืออยู่เป็นจำนวนน้อยมาก ไม่มีภูเขาหรือแม่น้ำไหลผ่าน

สภาพดินฟ้าอากาศ จะมีฝนตกชุกในช่วงเดือนกรกฎาคม-กันยายน และฝนจะแล้งมาก ช่วงเดือนกุมภาพันธ์-เมษายน

ลำน้ำที่สำคัญ อำเภอลานกระบือไม่มีแม่น้ำไหลผ่าน มีแต่ลำคลอง คือ คลองห้วยใหญ่ คลองเมือง คลองมาบไพร คลองท้องแม่น้ำ คลองน้ำเย็น คลองคณเฑี ซึ่งมีเนื้อที่รวมประมาณ 1,200 ไร่

ทรัพยากรธรรมชาติ มีทรัพยากรป่าไม้ที่สำคัญ คือ ป่าหนองคล้า ป่าดงฉัตร และป่าหนองหลวง

มีพื้นที่รวมกันประมาณ 372 ตร.กม. นอกจากนี้ยังมีแหล่งน้ำมันดิบและก๊าซธรรมชาติ ซึ่งบริษัทไทยเซลล์ ได้รับอนุญาตสัมปทานให้ดำเนินการสำรวจขุดเจาะมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2524 มีกำลังผลิตประมาณวันละ 25,000 บาร์เรล ต่อวัน สำหรับก๊าซธรรมชาติมีกำลังผลิตประมาณวันละ 40 ล้านลูกบาศก์ฟุต

เขตการปกครองของอำเภอลานกระบือ แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 7 ตำบล 67 หมู่บ้าน คือ

1. ตำบลลานกระบือ แบ่งเป็น 11 หมู่บ้าน

หมู่ที่ 1 บ้านโนนตากแดด

หมู่ที่ 3 บ้านปลักไม้คำ

หมู่ที่ 5 บ้านนิคมสร้างตนเองบางระกำ 5

หมู่ที่ 7 บ้านอาชานุสรณ์

หมู่ที่ 9 บ้านบึงมาลัยน้อย

หมู่ที่ 11 บ้านวงษ์อึ้ง

หมู่ที่ 2 บ้านหนองตาสังข์

หมู่ที่ 4 บ้านหนองแถม

หมู่ที่ 6 บ้านโนนสมอ

หมู่ที่ 8 บ้านโนนใน

หมู่ที่ 10 บ้านบึงกิว

2. ตำบลโนนพลวง แบ่งเป็น 8 หมู่บ้าน

หมู่ที่ 1 บ้านฟากทุ่ง

หมู่ที่ 3 บ้านเกาะสี่เสียด

หมู่ที่ 5 บ้านโคกพลวง

หมู่ที่ 7 บ้านหนองสะเดื้อย

หมู่ที่ 2 บ้านโนนทอง

หมู่ที่ 4 บ้านอินทรานุสรณ์

หมู่ที่ 6 บ้านคุยมะม่วง

หมู่ที่ 8 บ้านบัวสวรรค์

3. ตำบลจันทิมา แบ่งเป็น 8 หมู่บ้าน

หมู่ที่ 1 บ้านหนองจิก

หมู่ที่ 3 บ้านจันทิมา

หมู่ที่ 5 บ้านรุ่งโรจน์

หมู่ที่ 7 บ้านบึงช้าง

หมู่ที่ 2 บ้านเพชรไพรวัลย์

หมู่ที่ 4 บ้านหนองทิ้งส้ม

หมู่ที่ 6 บ้านใหม่เจริญสุข

หมู่ที่ 8 บ้านตะเคียนงาม

4. ตำบลบึงทับแรด แบ่งเป็น 8 หมู่บ้าน

หมู่ที่ 1 บ้านเด่นพระ

หมู่ที่ 3 บ้านบึงทับแรด

หมู่ที่ 5 บ้านหนองละมั่งทอง

หมู่ที่ 7 บ้านประดู่งาม

หมู่ที่ 2 บ้านหนองท่าไม้

หมู่ที่ 4 บ้านบึงสว่างอารมณ์

หมู่ที่ 6 บ้านทุ่งเกล้า

หมู่ที่ 8 บ้านทุ่งโพธิ์เงิน

5. ตำบลหนองหลวง แบ่งเป็น 14 หมู่บ้าน

หมู่ที่ 1 บ้านหนองปากดง

หมู่ที่ 3 บ้านหนองมะเกาะ

หมู่ที่ 5 บ้านหนองหลวง

หมู่ที่ 7 บ้านหนองไม้แดง

หมู่ที่ 9 บ้านทรายทอง

หมู่ที่ 11 บ้านบึงม่วง

หมู่ที่ 2 บ้านลำมะโกรก

หมู่ที่ 4 บ้านบึงมาลัย

หมู่ที่ 6 บ้านใหม่สามัคคี

หมู่ที่ 8 บ้านประดาเจ็ดริ้ว

หมู่ที่ 10 บ้านวังสระทอง

หมู่ที่ 12 บ้านสุรเดชสามัคคี

หมู่ที่ 13 บ้านปรีอกระเทียม

หมู่ที่ 14 บ้านหนองเคื่อ

6. ตำบลช่องลม แบ่งเป็น 8 หมู่บ้าน

หมู่ที่ 1 บ้านช่องลม

หมู่ที่ 2 บ้านเกษตรศาสตร์

หมู่ที่ 3 บ้านบึงกระดาน

หมู่ที่ 4 บ้านปรีอพันไถ

หมู่ที่ 5 บ้านวังยาง

หมู่ที่ 6 บ้านเพชรสุวรรณ

หมู่ที่ 7 บ้านคลองเจริญ

หมู่ที่ 8 บ้านบึงพระนางทอง

7. ตำบลประชาสุขสันต์ แบ่งเป็น 10 หมู่บ้าน

หมู่ที่ 1 บ้านทรายคาร้อง

หมู่ที่ 2 บ้านลานตาบัว

หมู่ที่ 3 บ้านประชาสุขสันต์

หมู่ที่ 4 บ้านดงกระทิง

หมู่ที่ 5 บ้านหนองกรด

หมู่ที่ 6 บ้านเกาะควง

หมู่ที่ 7 บ้านเกาะไผ่ล้อม

หมู่ที่ 8 บ้านก้าวเจริญพร

หมู่ที่ 9 บ้านหนองปลาไหล

หมู่ที่ 10 บ้านพรานอบ

สภาพพื้นที่

พื้นที่สาธารณะ มีประมาณ 20,546 ไร่ 25 ตารางวา หรือ 32.87 ตารางกิโลเมตร

ทุ่งล้ามะโกรก หมู่ที่ 2 ตำบลหนองหลวง 8,425 ไร่ 1 งาน 47 ตารางวา

ทุ่งหนองหลวง หมู่ที่ 6 ตำบลโนนพลวง 8,690 ไร่ 3 งาน 94 ตารางวา

ทุ่งช่องลม หมู่ที่ 1 ตำบลช่องลม 2,429 ไร่ 2 งาน 84 ตารางวา

ทุ่งบึงทับแรด หมู่ที่ 2 ตำบลบึงทับแรด 1,000 ไร่

พื้นที่อยู่อาศัย จำนวน 42,943.75 ไร่ หรือประมาณ 68.71 ตารางกิโลเมตร

พื้นที่ป่าไม้ จำนวน 100 ไร่ หรือประมาณ 0.16 ตารางกิโลเมตร

พื้นที่ทางการเกษตร จำนวน 160,835 ไร่ หรือประมาณ 257.34 ตารางกิโลเมตร

สภาพทางเศรษฐกิจ

การเกษตร ราษฎรประกอบอาชีพทำนา ไร่ยอละ 80 ไร่ ไร่ยอละ 15

การปศุสัตว์ ราษฎรเลี้ยงสัตว์ โดยทั่ว ๆ ไป มีสุกร ไก่ เป็ด โค จะเลี้ยงเป็นอาชีพรอง หรือไว้

เพื่อเป็นอาหาร

การประมง ราษฎรมีการเลี้ยงปลา โยทั่วไปเลี้ยงไว้เพื่อเป็นอาหาร

การอุตสาหกรรม มีการผลิตน้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ ไฟฟ้า และมีโรงงาน 5 แห่ง โรงสีข้าว 4

แห่ง โรงงานทำผลิตภัณฑ์คอนกรีต จำนวน 2 แห่ง

การธนาคาร มีธนาคาร 2 แห่ง คือ ธนาคารกรุงไทย จำกัด และธนาคารเพื่อการเกษตรและ

สหกรณ์การเกษตรหน่วยอำเภอลานกระบือ

การสหกรณ์ มรสหกรณ์ 1 แห่ง

การสาธารณสุข มีโรงพยาบาล ขนาด 30 เตียง จำนวน 1 แห่ง สถานีอนามัย 8 แห่ง ร้านขายยาแผนปัจจุบันบรรจุเสร็จ 3 แห่ง ร้านขายยาแผนโบราณ 4 แห่ง

การสาธารณสุข โภค มีการประปาหมู่บ้าน จำนวน 38 แห่ง มีไฟฟ้าทั้ง 7 ตำบล มีชุมสายโทรศัพท์ 1 แห่ง โทรศัพท์สาธารณะ 6 แห่ง

สถานที่ท่องเที่ยว แหล่งน้ำมันสิริกิตต์ วัดโพธิ์เตี้ย บึงกั่ว

การคมนาคม

การคมนาคมระหว่างอำเภอกับจังหวัด มีรถยนต์โดยสารประจำทาง และมีเส้นทางคือ

1. สายกำแพงเพชร - พิษณุโลก เป็นถนนลาดยางผ่านอำเภอพรานกระต่าย ระยะทาง 60 กม.
2. สายกำแพงเพชร - สุโขทัย เป็นถนนลาดยางผ่านอำเภอพรานกระต่าย ผ่านตำบลเขาคีรีส

ตำบลโนนพลวง ระยะทาง 64 กม.

3. ถนนลาดยางสายกำแพงเพชร - พิจิตร แยกที่บ้านวังพิบูล ระยะทาง 47 กม.

การคมนาคมภายในอำเภอมีเส้นทางติดต่อกันได้ทุกตำบล

สภาพทางสังคม

ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอ มีอาชีพทางเกษตรกรรม และอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ตั้งถิ่นฐานอยู่กันอย่างกระจัดกระจาย มีการติดต่อกันในทางตรงแบบตัวต่อตัว มีขนบธรรมเนียมประเพณีที่คล้ายคลึงกัน มีความสัมพันธ์แบบเครือญาติ นับถือลำดับอาวุโส มีคุณธรรม และนับถือศาสนาพุทธ เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ

ชุมชนบางแห่งของอำเภอลากนระบือ มีประชากรที่อพยพมาจากภาคอีสาน เข้ามาตั้งหลักแหล่งทำมาหากินเป็นจำนวนมาก จนเป็นกลุ่มประชากรกลุ่มใหญ่ที่สามารถตั้งเป็นหมู่บ้านได้ คือหมู่บ้านในตำบลช่องลม และหมู่บ้านในตำบลประชาสุขสันต์ หมู่บ้านดังกล่าวจะมีขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ เช่น วัฒนธรรมทางด้านภาษา อาหาร ประเพณีแห่บั้งไฟ เป็นต้น

โครงสร้างประชากร

ประชากรในอำเภอลานกระบือเมื่อเดือนกันยายน พ.ศ.2552 มีทั้งสิ้น 42,405 คน ชาย 21,286 คน หญิง 21,119 คน

การศาสนา ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอลานกระบือ ประมาณร้อยละ 98 นับถือศาสนาพุทธ นับถือศาสนาอิสลาม ประมาณร้อยละ 0.01 นับถือศาสนาคริสต์ประมาณร้อยละ 0.4 จำนวน 13 แห่ง เป็นวัดราษฎร์มหานิกาย 13 แห่ง มีวิสุคามสีมา 3 แห่ง

จำนวนที่พักรสงฆ์ 21 แห่ง จำนวนพระภิกษุ 226 รูป จำนวนสามเณร 9 รูป

โรงเรียนพระปริยัติธรรม 1 โรงเรียน จำนวนนักเรียนพระปริยัติธรรม 97 รูป⁵¹

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สินธุ์ มุ่งดี ได้ศึกษาเรื่อง “สตรีกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ในอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า สตรีมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมในระดับปานกลาง เพื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ด้านการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการติดตามประเมินผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด ปัจจัยที่ทำให้ความสัมพันธ์ที่เกื้อหนุนให้สตรีมีบทบาทในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ประกอบด้วย ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ ประสบการณ์การเป็นผู้นำ การเป็นสมาชิกกลุ่ม และการฝึกอบรม ซึ่งมีผลทำให้ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกัน สำหรับปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ประกอบด้วย ภูมิปัญญา การเกิดตามที่อยู่ปัจจุบัน การสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ และความรู้ความเข้าใจในเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น⁵²

จริยา กลิ่นอุคม ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของสตรีในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมปกครองท้องถิ่น จังหวัดชลบุรี” พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของสตรีในกิจกรรมปกครองท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประชุมประชาคม ด้านการเลือกตั้ง ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง ในส่วนด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น ปัจจัยด้านอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการปกครองส่วนท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน⁵³

ศุภินดา เกิกมาตี ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร” พบว่า สตรี ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมทางการเมือง

⁵¹ข้อมูลสารสนเทศ อำเภอลานกระบือ, “ภูมินามอำเภอลานกระบือ ทางวัฒนธรรม”, รายงานการวิจัย, (กำแพงเพชร : สำนักงานศึกษาธิการอำเภอลานกระบือ อำเภอลานกระบือจังหวัดกำแพงเพชร, 2551), หน้า 10.

⁵²สินธุ์ มุ่งดี, “สตรีกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ในอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่”, การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2545, 82 หน้า.

⁵³จริยา กลิ่นอุคม, “การมีส่วนร่วมของสตรีในกิจกรรมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดชลบุรี”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา), 2547, 90 หน้า.

ท้องถิ่นโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการมีส่วนร่วมในการวิพากษ์วิจารณ์เพื่อควบคุมการปฏิบัติงานในกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลสตรีมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย และการมีส่วนร่วมในรับรู้นโยบายของผู้สมัครรับเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล เขตอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล มีตัวแปรมี 5 ตัวแปรที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ระดับการศึกษา อาชีพ การร่วมประชุม การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม และการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลอีก 3 ตัวแปร ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่อายุ รายได้ สรุปปัญหาอุปสรรคการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีได้ว่า สตรีส่วนใหญ่มีปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับ ไม่เข้าใจถึงประโยชน์ในการมีส่วนร่วม และไม่ชอบการเมือง ไม่ชอบดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้อเสนอแนะของสตรีในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ควรดำเนินการดังนี้

การอบรมเพิ่มความรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครองและกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้แก่ประชาชน และบทบาทหน้าที่ของประชาชนที่เกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างต่อเนื่อง การจัดทำโครงการการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนไว้ในแผนงานการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบล การประสานงานกับหน่วยงานในพื้นที่ เพื่อให้เกิดการร่วมมือสนับสนุนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การใช้รูปแบบการประชาสัมพันธ์และสื่อที่เหมาะสม เพื่อสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเมืองมากยิ่งขึ้น⁴

ฉันทันท์ ภูมมาลา ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรี ในอำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่” ซึ่งผลวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. บทบาทการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี พบว่า ในภาพรวมแล้วกลุ่มสตรีมีบทบาทในทางการเมืองท้องถิ่นในระดับน้อย โดยเฉพาะการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงการติดตาม ตรวจสอบ แม้ว่ากลุ่มสตรีส่วนใหญ่จะมีความรู้ ความเข้าใจในการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างดี

⁴สุพินดา เกิดมาลี, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม), 2547, 132 หน้า.

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มสตรีพบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง 3 ประการสำคัญ คือ ปัจจัยด้านอาชีพ เนื่องจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ทั้งในพื้นที่และต่างอำเภอ แบบไปเช้าเย็นกลับ รวมถึงการไปค้างคืน ทำให้ระดับความสนใจ และการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมีน้อยตามมา ปัจจัยด้านรายได้ เนื่องจากประชาชนในอำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างมีฐานะทางการเงินชั้นข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับประชาชนในเขตอำเภอเมือง ดังนั้น ประชาชนจึงให้ความสำคัญกับการแสวงหารายได้เพื่อเลี้ยงชีพมากกว่า และปัจจัยด้านสังคม เนื่องจากการจะเข้าไปมีบทบาท หรือมีส่วนร่วมในทางการเมืองระดับท้องถิ่นนั้น โดยมากยังมีการยึดติดกับเพศ ทั้งนี้สืบเนื่องจากการเป็นสังคมแบบเดิมค่อนข้างมาก คือ การให้การยอมรับนับถือเพศชายมากกว่าหญิง

3. ข้อเสนอแนะ เพื่อให้สตรีมีบทบาทในการเมืองระดับท้องถิ่นมากขึ้น ควรดำเนินการ 2 ประการ คือ ประการแรก การสร้างการยอมรับ โดยผ่านกลไกการประชาสัมพันธ์ของผู้นำผ่านสื่อในระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะระดับท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้เกิดการยอมรับได้ง่าย ประการที่สอง คือการส่งเสริมด้านอาชีพในอำเภอ เนื่องจากสตรีส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั้งในและนอกเขตอำเภอ ทำให้ประชาชนมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมีน้อยตามมา ดังนั้น หากมีการส่งเสริมอาชีพให้ประชาชนมีอาชีพในพื้นที่มากยิ่งขึ้น ย่อมจะส่งผลต่อการมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นตามมา รวมถึงการมีโอกาสที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองที่มากตามมาด้วย⁵⁵

ปณิศา โตคำนุช ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในองค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่” พบว่า ชุมชนยอมรับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี ในระดับปานกลาง และบทบาทการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี กับไม่แตกต่างกัน ดังนั้น จึงควรมีกลไกสำคัญสำคัญในการสร้างการตระหนักรับรู้ของสังคมให้เห็นว่าสตรี เป็นพลังสำคัญพลังหนึ่งของสังคมที่จะช่วยกันพัฒนาประเทศร่วมกับผู้ชาย เพราะการมีส่วนร่วม

⁵⁵สัมพันธ์ ภูมมาลา, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในอำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่”, **สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2549, 127 หน้า.

ร่วมทางการเมืองของสตรี จะเป็นสิ่งสำคัญที่สะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการของการปกครองท้องถิ่น ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ⁵⁶

ราตรี ประทาน ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของสตรีในการพัฒนาท้องถิ่น อำเภอทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี” ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุที่สตรีมีส่วนร่วมในการสมัครรับเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นน้อยที่สุด เนื่องจากมีปัญหาขาดการกระตุ้น ขาดโอกาส ขาดการส่งเสริมสนับสนุน จากครอบครัว ชุมชน สตรียังขาดความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่น⁵⁷

ศกาวเดือน เวชสัมพันธ์ ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในแขวงเมืองราย จังหวัดเชียงใหม่” พบว่า สตรีในแขวงเมืองรายส่วนใหญ่มีส่วนร่วมการเมืองในระดับท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก แต่ไม่ทราบว่า การยุบสภานั้นเป็นอำนาจของใคร ความคิดเห็นทางการเมืองในขณะนี้ คือ เห็นว่านักการเมืองชอบทะเลาะเบาะแว้งกัน โดยไม่สนใจถึงผลเสียประเทศ แต่ก็เชื่อว่าการเมืองของไทยมีแนวโน้มจะดีขึ้นในอนาคต ในการพูดคุยการเมืองและการชักชวนบุคคลอื่น ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ผลการวิเคราะห์ปัจจัยในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า เกี่ยวข้องกับความสรีรศาสตร์ของระบบการเมืองและความต้องการสนับสนุนและส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย และผลการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมือง การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมือง สรุปได้ว่าสตรีในแขวงเมืองรายมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าสูงกว่าแบบการมีส่วนร่วม⁵⁸

ดังนั้นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีมีบทบาทค่อนข้างน้อย สาเหตุที่สตรีมีส่วนร่วมน้อยเนื่องจากขาดการกระตุ้น ขาดโอกาส ขาดการส่งเสริมสนับสนุนจากครอบครัวและชุมชน ขาดความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่น ในการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี ผู้วิจัยได้นำกรอบแนวการมีส่วนร่วมทางการเมือง ประกอบด้วย ด้านการ

⁵⁶ปนัดดา โดคำนุช, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในองค์การบริหารส่วนตำบลออนแก้ว อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่”, **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2550, 147 หน้า.

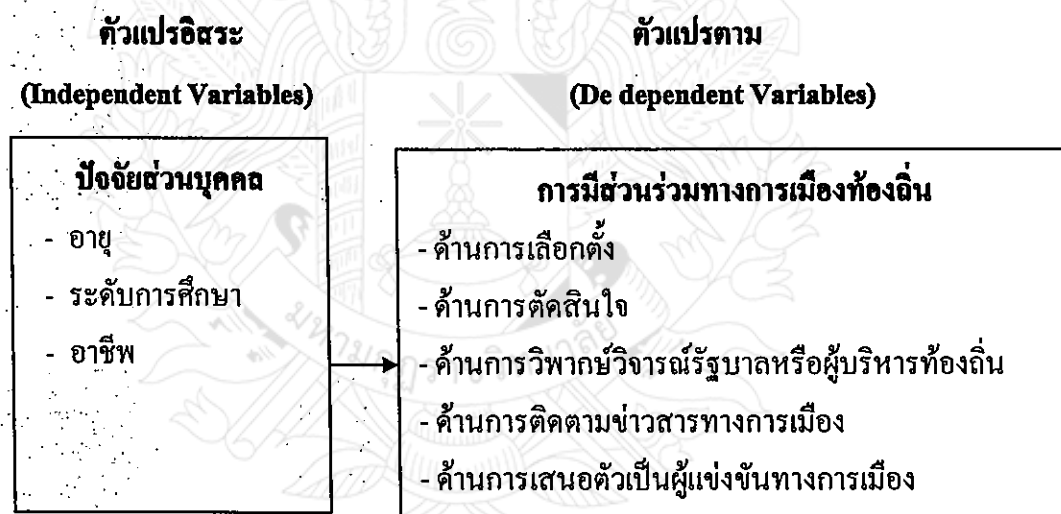
⁵⁷ราตรี ประทาน, “การมีส่วนร่วมของสตรีในการพัฒนาท้องถิ่น อำเภอทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี”, **รายงานการศึกษาค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น), 2550, 101 หน้า.

⁵⁸ศกาวเดือน เวชสัมพันธ์, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในแขวงเมืองราย จังหวัดเชียงใหม่”, **รายงานการศึกษาค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2550, 142 หน้า.

เลือกตั้ง ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมือง ซึ่งครอบคลุมการทำงานวิจัยที่ต้องการศึกษา ผู้วิจัยจะได้นำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยต่อไป

2.8 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร” ผู้วิจัยได้นำมาเป็นกรอบแนวคิด เป็นของ **ศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ ธารงษ์วงศ์**⁵⁹ ที่เสนอไว้ 10 ด้าน ได้แก่ 1) การเลือกตั้ง 2) การตัดสินใจ 3) การวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น 4) การติดตามข่าวสารทางการเมือง 5) การเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมือง 6) เป็นเจ้าหน้าที่พรรค และเจ้าหน้าที่รณรงค์หาเสียง 7) เป็นผู้มีบทบาทในชุมชน 8) มีการติดต่อกับราชการ 9) เป็นผู้ประห้วง 10) เป็นผู้สื่อข่าว แต่ผู้วิจัยได้นำมาเป็นกรอบแนวคิด 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเลือกตั้ง 2) ด้านการตัดสินใจ 3) ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น 4) ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง 5) ด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมือง ทั้งนี้ เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหา สอดคล้องกับงานวิจัย และบริบททางสังคมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่น ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นกรอบในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

แผนภูมิที่ 2.1 แสดงกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

⁵⁹ศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ ธารงษ์วงศ์, การเมือง : แนวความคิดและการพัฒนา, อ่างแก้ว,

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เกี่ยวกับเรื่อง เรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรี ในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร” และการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรี ในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ที่มีอายุ การศึกษา อาชีพต่างกัน เพื่อศึกษา ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัด กำแพงเพชร ดังนั้นผู้ทำการวิจัยจึงเสนอวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ศึกษา

ได้แก่ สตรีผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 29,998 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ สตรีผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 379 คน

3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเปิดตารางสำเร็จรูปของเครซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)¹ จากจำนวนสตรีผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 29,998 คน² ได้กลุ่มตัวอย่าง 379 คน และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) มีขั้นตอนการสุ่ม ดังนี้

- 1) แบ่งประชากรเป็นชั้นภูมิ โดยใช้ตำบลเป็นตัวแบ่งชั้นภูมิ
- 2) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิ
- 3) ทำการสุ่มในแต่ละชั้นภูมิตามจำนวนประชากรที่ได้กำหนดไว้ โดยเลือกใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแต่ละชั้นภูมิแบบง่าย โดยวิธีการจับสลากจนครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ในแต่ละชั้นภูมิ

จึงทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย แยกออกเป็นแต่ละตำบล ดังรายละเอียดที่ปรากฏในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำบล ในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร

ตำบล	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ลานกระบือ	3,885	49
ช่องลม	5,386	68
โนนพลวง	2,767	35
บึงทับแรด	2,659	34
หนองหลวง	5,959	75
ประชาสุขสันต์	6,064	77
จันทิมา	3,278	41
รวม	29,998	379

¹รศ. ดร. บุญชม ศรีสะอาด, **การวิจัยเบื้องต้น**, พิมพ์ครั้งที่ 7, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สุวีริยาสาส์น, 2545), หน้า 43.

²ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ฝ่ายทะเบียนราษฎร ฝ่ายปกครองอำเภอลานกระบือ, (กำแพงเพชร : ฝ่ายปกครองอำเภอลานกระบือ), 2552, (อัดสำเนา).

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วน (Rating Scales) โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ เป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรี ประกอบด้วย ด้านการเลือกตั้ง ด้านการตัดสินใจ ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมือง

คำถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert Scale) แบ่งระดับในการวัดออกเป็น 5 ระดับ³ (Rating Scales) โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น อยู่ในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายเปิด เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรี ในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร

3.4 การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือในการใช้แบบสอบถามการวิจัยครั้งนี้ มีลำดับขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือดังต่อไปนี้

3.4.1 ศึกษาค้นคว้ากรอบแนวคิดจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี การปกครองท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามในแบบสอบถาม

3.4.2 นำข้อมูลต่าง ๆ มาประยุกต์ปรับปรุงสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมขอบเขตเนื้อหาของการวิจัย

3.4.3 นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์พิจารณา

³รศ. ดร. บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, อ่างแก้ว, หน้า 102.

3.4.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ศึกษาระดับปริญญาโทให้ ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน พิจารณาเพื่อหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

- 1) รศ. ดร. ทวนทอง เขาวงกตพิงค์ อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏ กำแพงเพชร
- 2) รศ. ดร. สมชัย วงษ์น่ายะ อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏ กำแพงเพชร เป็นผู้ดูแลด้านระเบียบวิธีวิจัย
- 3) นายวิชา จันทร์เชื้อ รองปลัดเทศบาลเมืองกำแพงเพชร อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
- 4) นายนริศ ศรีโพธิ์ อดีตปลัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เป็นผู้ดูแลด้านเนื้อหา
- 5) นายวิรัตน์ วงษ์ใส นักบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล 7 องค์การบริหารส่วนตำบลลานกระบือ เป็นผู้ดูแลด้านภาษา

3.4.5 ร่างแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขของผู้ทรงคุณวุฒิ มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความ สอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)⁴ มีสูตรในการหาค่า ดังนี้

สูตร	$IOC = \frac{\sum R}{N}$
เมื่อ	IOC แทนดัชนีความสอดคล้อง
	$\sum R$ แทนผลรวมของคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ
	N แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญ
โดยที่	+1 แน่ใจว่าสอดคล้อง
	0 ไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง
	-1 แน่ใจว่าไม่สอดคล้อง

โดยเลือกข้อคำถามที่ใช้ได้มีค่า IOC อยู่ในช่วง 0.60 – 1.00 จากข้อคำถามทั้งหมดจำนวน 30 ข้อ ใช้ได้จำนวน 30 ข้อ

3.4.6 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่ม บุคคลที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างคือสตรีที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปที่จะศึกษาวิจัยในครั้งนี้

⁴ ธีระศักดิ์ อุ่่นอารมณเลิศ, เครื่องมือวิจัยทางการศึกษา : การสร้างและการพัฒนา, (นครปฐม : ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2549), หน้า 65.

จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น ตามค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach)⁵ ตามสูตรดังนี้

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right\}$$

เมื่อ α = ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

k = จำนวนข้อของเครื่องมือ

S_i^2 = ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ

S^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวม

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ทดลองใช้กับสตรีผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ในเขตอำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือทั้งฉบับเท่ากับ 0.90

3.4.7 นำแบบสอบถามที่ทำการปรับปรุงไปแก้ไขแล้วขอรับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมสารนิพนธ์

3.4.8 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สมบูรณ์ต่อไป

3.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีดังนี้

3.5.1 ขอหนังสือจากศูนย์การศึกษากำแพงเพชร ถึงกำนันและผู้ใหญ่บ้าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ใช้พื้นที่เพื่อการวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5.2 ประสานงานกับผู้นำหมู่บ้าน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อชี้แจงเรื่องการทำวิจัย อธิบายวิธีการกรอกแบบสอบถามอย่างละเอียด เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้กรอกแบบสอบถามอย่างถูกต้องและครบถ้วนสมบูรณ์ และขอความร่วมมือให้ประชาสัมพันธ์ให้ประชากรในหมู่บ้านที่เป็นเพศหญิงที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในเขตพื้นที่อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

3.5.3 ให้ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลช่วยเหลือในการแจกแบบสอบถาม และนัดวันรับแบบสอบถามคืน

⁵รศ. พิศพลิน เขียวหวาน และผศ. ดร. สิริรัตน์ วิชาศิลป์, **วิธีการวิจัยทางสหกรณ์ : การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย**, (นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2551), หน้า 259.

3.5.4 ได้แบบสอบถามคืน จำนวน 379 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 จึงได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ข้อมูลและจัดเรียงลำดับข้อมูล

3.5.5 นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ประมวลผลต่อไป

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ซึ่งแยกวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

3.6.1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงแสดงค่าความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

3.6.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้มาตรวัดแบบ Likert Scales 5 ระดับ สำหรับวัดค่าตัวแปรทั้งหมด จำนวน 30 ข้อ โดยได้กำหนดการวัดค่าตัวแปร ซึ่งเป็นการแปลความหมายค่าเฉลี่ยของแบบสอบถาม โดยใช้หลักทางคณิตศาสตร์ .51 ขึ้นไปปัดเป็นเลขจำนวนเต็ม เกณฑ์ที่ใช้เป็นดังนี้

ระดับคะแนน	ช่วงค่าเฉลี่ย	ระดับการมีส่วนร่วม
5	4.51 – 5.00	มากที่สุด
4	3.51 – 4.50	มาก
3	2.51 – 3.50	ปานกลาง
2	1.51 – 2.50	น้อย
1	1.00 – 1.50	น้อยที่สุด

3.6.3 ทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ที่มีอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ใช้การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) หากพบว่ามีค่าแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe)

3.6.4 วิเคราะห์ข้อเสนอเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วเรียงลำดับความถี่ (Frequency)

รศ. ดร. บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, อ่างแล้ว, หน้า 103.

เรื่องเดียวกัน.

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้มีสถิติที่ใช้ในการวิจัย 2 ประเภท ได้แก่

3.7.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อบรรยายข้อมูลทั่วไป

3.7.2 สถิติอนุมานหรืออ้างอิง (Inferential Statistics) ได้แก่ ใช้การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffé)

สูตรการหาค่าสถิติที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1) การหาค่าร้อยละ (Percentage)⁸

$$\text{สูตร} = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ f = ความถี่หรือจำนวน

N = จำนวนข้อมูลทั้งหมดรวมกัน

2) การหาค่าเฉลี่ย (Mean) หรือมัชฌิมเลขคณิต⁹

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

$\bar{x}$ = ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ = ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม

N = จำนวนประชากร

3) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)¹⁰

$$S = \sqrt{\frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}}$$

S = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

$\sum fx$ = ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละระดับ

N = จำนวนประชากร

⁸นิภา เมธชาวิชัย, **วิทยาการวิจัย**, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏธนบุรี, 2543), หน้า 128.

⁹สังศรี ชมภูวงศ์, **การวิจัย**, (นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 2547), หน้า 55.

¹⁰ลิ้น สหายศ และอังคณา สหายศ, **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2540), หน้า 53.

4) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One -WAY ANOVA) หรือ (F-test)¹¹

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

F = อัตราส่วนของความแปรปรวน

MS_b = ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w = ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

¹¹นิภา เมธาวีชัย, วิทยาการวิจัย, อ่างแล้ว, หน้า 110.

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives) ไว้ 3 ประการ คือ

- 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
- 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอายุ ระดับการศึกษาและอาชีพต่างกัน
- 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร

ในการวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชากรสตรีที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 29,998 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 379 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม จากนั้นนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ครบสมบูรณ์มาดำเนินการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ เพื่อคำนวณหาค่าสถิติ สำหรับตอบวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัยให้ครบถ้วนตามที่ตั้งไว้ มีลำดับขั้นตอนดังนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมายข้อมูล จึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป F (F – distribution)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสอง (Mean Square)
Sig.	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)
*	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ใช้การวิเคราะห์โดยแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานของการวิจัย ใช้การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เรียงลำดับค่าความถี่ (Frequency) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในการวิจัยเรื่องนี้ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สตรีที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งมีคุณลักษณะข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล คือ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ ใช้การวิเคราะห์โดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของสตรีที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อยู่ในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
18-25 ปี	50	13.20
26-35 ปี	125	33.00
36-45 ปี	105	27.70
46ปีขึ้นไป	99	26.10
รวม	379	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า สตรีที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อยู่ในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ส่วนมากมีช่วงอายุระหว่าง 26-35 ปี จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 33.0 รองลงมามีช่วงอายุระหว่าง 36-45 ปี จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 27.70 และน้อยที่สุดมีช่วงอายุระหว่าง 18-25 ปี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 13.20

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของสตรีที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปที่มีสิทธิเลือกตั้ง ที่อยู่ในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	146	38.50
มัธยมศึกษา/ปวช.	63	16.60
อนุปริญญา/ปวส.	75	19.80
ปริญญาตรีขึ้นไป	95	25.10
รวม	379	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า สตรีที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อยู่ในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ส่วนมากมีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 38.50 รองลงมามีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 25.10 และมีระดับการศึกษาที่น้อยที่สุด คือระดับศึกษามัธยมศึกษา/ปวช. จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 16.60

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของสตรีที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อยู่ในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกรรวม	145	38.30
รับจ้าง	125	33.00
ค้าขาย	49	12.90
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	60	15.80
รวม	379	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า สตรีที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อยู่ในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ส่วนมากมีอาชีพเกษตรกรรวม จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 38.30 รองลงมามีอาชีพรับจ้าง จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 33.00 และที่น้อยที่สุด คืออาชีพค้าขาย จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 12.90

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร

การศึกษาวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ปრაกฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.4 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร โดยรวม 5 ด้าน

ด้านที่	การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านการเลือกตั้ง	4.06	0.76	มาก
2	ด้านการตัดสินใจ	3.11	0.97	ปานกลาง
3	ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น	2.38	1.12	น้อย
4	ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง	3.37	0.93	ปานกลาง
5	ด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมือง	1.24	0.57	น้อยที่สุด
โดยรวม		2.83	0.61	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.4 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร โดยรวม 5 ด้าน ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการเลือกตั้ง รองลงมาคือ ด้านการตัดสินใจ และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมือง

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับการมีส่วนร่วม
ทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการ
เลือกตั้ง

ข้อที่	ด้านการเลือกตั้ง	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1	ก่อนไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ทราบนโยบายของผู้สมัครแต่ละคน แล้วตัดสินใจเลือก	3.87	0.94	มาก
2	ก่อนไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ตรวจสอบรายชื่อว่ามีสิทธิเลือกตั้งทุกครั้ง	4.28	0.87	มาก
3	ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะว่าเป็นหน้าที่ ที่ต้องปฏิบัติ	4.21	0.97	มาก
4	ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือสมาชิกสภาเทศบาลทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง	4.31	0.85	มาก
5	ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะต้องการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น	3.98	1.05	มาก
6	ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะสตรีต้องการมีบทบาททางการเมืองท้องถิ่นให้มากขึ้น	3.90	1.00	มาก
7	เคยชักชวนให้ผู้อื่นไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือสมาชิกสภาเทศบาล	3.87	1.06	มาก
โดยรวม		4.06	0.76	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอ
ลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการเลือกตั้ง โดยรวมซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก
เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อจากค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ไปใช้สิทธิ
เลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือสมาชิกสภาเทศบาลทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง
รองลงมา คือ ก่อนไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ตรวจสอบรายชื่อว่ามีสิทธิเลือกตั้งทุกครั้ง และข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ก่อนไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ทราบนโยบายของผู้สมัครแต่ละคน แล้วตัดสินใจเลือก

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการตัดสินใจ

ข้อที่	ด้านการตัดสินใจ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	เคยเข้าร่วมประชาคมหมู่บ้านเพื่อเสนอโครงการ/กิจกรรมสาธารณะ	3.38	1.16	ปานกลาง
2	เคยเข้าร่วมเป็นกรรมการในการพิจารณากำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานตามนโยบาย	2.93	1.27	ปานกลาง
3	ระดับโอกาสที่ท้องถิ่นสนับสนุนให้ประชาชนเข้าร่วมในการตัดสินใจกำหนดนโยบายสาธารณะ	3.34	1.23	ปานกลาง
4	ต้องการเข้าร่วมตัดสินใจกำหนดนโยบายสาธารณะทุกครั้งที่หน่วยงานให้โอกาส	3.18	1.16	ปานกลาง
5	นโยบายที่ประชาชนเสนอส่วนใหญ่ได้รับการพิจารณาให้เข้าแผนสามปี	2.98	1.11	ปานกลาง
6	นโยบายที่ประชาชนเสนอจะถูกนำมาปฏิบัติเป็นรูปธรรมทุกโครงการ	2.86	1.17	ปานกลาง
โดยรวม		3.11	0.97	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการตัดสินใจ โดยรวมซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เคยเข้าร่วมประชาคมหมู่บ้านเพื่อเสนอโครงการ/กิจกรรมสาธารณะ รองลงมา คือ ระดับโอกาสที่ท้องถิ่นสนับสนุนให้ประชาชนเข้าร่วมในการตัดสินใจกำหนดนโยบายสาธารณะ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นโยบายที่ประชาชนเสนอจะถูกนำมาปฏิบัติเป็นรูปธรรมทุกโครงการ

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอตานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น

ข้อที่	ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1	เคยเข้าร่วมติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	2.57	1.23	ปานกลาง
2	เคยกรอกแบบสอบถามเพื่อประเมินผล โครงการต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	2.59	1.29	ปานกลาง
3	เคยเข้าร่วมกับท้องถิ่น ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของโครงการต่าง ๆ	2.41	1.39	น้อย
4	เคยเป็นกรรมการในการติดตามเรื่องที่ประชาชนร้องเรียน การบริหารงานของท้องถิ่นไม่โปร่งใส	2.20	1.34	น้อย
5	เคยเข้าร่วมติดตามการทำงานของเจ้าหน้าที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	2.15	1.32	น้อย
โดยรวม		2.38	1.12	น้อย

จากตารางที่ 4.7 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอตานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น โดยรวมซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อจากค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมาก ไปหาน้อย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เคยกรอกแบบสอบถามเพื่อประเมินผล โครงการต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รองลงมา คือเคยเข้าร่วมติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เคยเข้าร่วมติดตามการทำงานของเจ้าหน้าที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอฉนวนกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง

ข้อที่	ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ได้รับทราบข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลจากสื่อวิทยุชุมชน	3.62	1.09	มาก
2	ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งแต่ละครั้งจากการประชาสัมพันธ์ของหน่วยเลือกตั้ง	3.70	1.04	มาก
3	เคยเข้าร่วมรับฟังการอภิปรายหาเสียงเลือกตั้งก่อนไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง	3.26	1.18	ปานกลาง
4	เคยสนทนาแลกเปลี่ยน วิพากษ์วิจารณ์ข้อมูลข่าวสารการเมืองท้องถิ่นกับเพื่อนบ้าน	3.32	1.21	ปานกลาง
5	เคยรอดูผลการนับคะแนนเสียงหลังจากปิดการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้ง	3.33	1.26	ปานกลาง
6	เคยติดตามสอบถามข้อมูลผลการเลือกตั้ง ณ ที่ทำการ อบต. หรือเทศบาล หลังจากการเลือกตั้งการเมืองท้องถิ่นเสร็จสิ้น	3.00	1.27	ปานกลาง
โดยรวม		3.37	0.93	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.8 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอฉนวนกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง โดยรวมซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งแต่ละครั้งจากการประชาสัมพันธ์ของหน่วยเลือกตั้ง รองลงมา คือ ได้รับทราบข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลจากสื่อวิทยุชุมชน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เคยติดตามสอบถามข้อมูลผลการเลือกตั้ง ณ ที่ทำการ อบต. หรือเทศบาล หลังจากการเลือกตั้งการเมืองท้องถิ่นเสร็จสิ้น

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมือง

ข้อที่	ด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมือง	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	เคยสมัครเข้าแข่งขันรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรี	1.21	0.66	น้อยที่สุด
2	เคยสมัครเข้าแข่งขันรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล	1.23	0.67	น้อยที่สุด
3	เคยสมัครเข้าแข่งขันรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	1.26	0.73	น้อยที่สุด
4	เคยสมัครเข้าแข่งขันรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล	1.17	0.60	น้อยที่สุด
5	มีความต้องการสมัครเข้าแข่งขันรับเลือกตั้งเพื่อดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับท้องถิ่น	1.25	0.68	น้อยที่สุด
6	ต้องการสมัครเข้าแข่งขันรับเลือกตั้งเพื่อดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับท้องถิ่นเพราะมีอุดมการณ์	1.36	0.89	น้อยที่สุด
โดยรวม		1.24	0.57	น้อยที่สุด

จากตารางที่ 4.9 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมือง โดยรวมซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ต้องการสมัครเข้าแข่งขันรับเลือกตั้งเพื่อดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับท้องถิ่น เพราะมีอุดมการณ์ รองลงมา คือ เคยสมัครเข้าแข่งขันรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เคยสมัครเข้าแข่งขันรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยไว้ว่าสตรีที่มีอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นด้านการเลือกตั้ง ด้านการตัดสินใจ ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมือง แตกต่างกันอย่างผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.10 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอฉนวนกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอายุต่างกันโดยรวม 5 ด้าน

อายุ	n	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
18-25 ปี	50	2.71	0.62	ปานกลาง
26-35 ปี	125	2.79	0.52	ปานกลาง
36-45 ปี	105	2.82	0.65	ปานกลาง
46ปีขึ้นไป	99	2.97	0.65	ปานกลาง
โดยรวม	379	2.83	0.61	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.10 พบว่าสตรีที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอฉนวนกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร โดยรวม 5 ด้าน ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามช่วงอายุจากค่าเฉลี่ย เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ช่วงอายุ 46 ปีขึ้นไป รองลงมาคือช่วงอายุระหว่าง 36-45 ปี และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือช่วงอายุระหว่าง 18-25 ปี

ตารางที่ 4.11 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ในเขตอำเภอฉนวนกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอายุต่างกัน โดยรวม 5 ด้าน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2.74	3	0.91	2.48	0.06
ภายในกลุ่ม	138.07	375	0.37		
รวม	140.81	378			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.11 พบว่า สตรีที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอ
ลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร โดยรวม 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

**ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับการมีส่วนร่วม
ทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอายุ
ต่างกัน ด้านการเลือกตั้ง**

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
18-25 ปี	50	3.90	0.89	มาก
26-35 ปี	125	4.15	0.66	มาก
36-45 ปี	105	4.05	0.78	มาก
46ปีขึ้นไป	99	4.02	0.79	มาก
โดยรวม	379	4.06	0.76	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่า สตรีที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอ
ลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการเลือกตั้ง โดยรวมซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก เมื่อ
พิจารณาตามช่วงอายุจากค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ช่วงอายุระหว่าง
26-35 ปี รองลงมาคือช่วงอายุระหว่าง 36-45 ปี และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือช่วงอายุระหว่าง 18-25 ปี

**ตารางที่ 4.13 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขต
อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอายุต่างกัน ด้านการเลือกตั้ง**

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2.50	3	0.83	1.44	0.23
ภายในกลุ่ม	216.46	375	0.58		
รวม	218.96	378			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.13 พบว่า สตรีที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอ
ลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการเลือกตั้ง ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอายุต่างกันด้านการตัดสินใจ

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
18-25 ปี	50	3.04	1.05	ปานกลาง
26-35 ปี	125	3.03	0.94	ปานกลาง
36-45 ปี	105	3.12	0.95	ปานกลาง
46ปีขึ้นไป	99	3.25	1.00	ปานกลาง
โดยรวม	379	3.11	0.97	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.14 สตรีที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการตัดสินใจ โดยรวมซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในปานกลาง เมื่อพิจารณาตามช่วงอายุจากค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ คือช่วงอายุ 46 ปีขึ้นไป มากที่สุด รองลงมาคือช่วงอายุระหว่าง 36-45 ปี และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือช่วงอายุระหว่าง 26-35 ปี

ตารางที่ 4.15 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอายุต่างกัน ด้านการตัดสินใจ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2.87	3	0.95	1.01	0.39
ภายในกลุ่ม	353.23	375	0.94		
รวม	356.09	378			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.15 พบว่า สตรีที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการตัดสินใจ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.16 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอายุต่างกัน ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
18-25 ปี	50	2.31	1.05	น้อย
26-35 ปี	125	2.23	0.98	น้อย
36-45 ปี	105	2.25	1.16	น้อย
46 ปีขึ้นไป	99	2.74	1.22	ปานกลาง
โดยรวม	379	2.38	1.12	น้อย

จากตารางที่ 4.16 สตรีที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น โดยรวมซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาตามช่วงอายุจากค่าเฉลี่ย เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ คือช่วงอายุ 46 ปีขึ้นไป รองลงมาคือช่วงอายุระหว่าง 18-25 ปี และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือช่วงอายุระหว่าง 26-35 ปี

ตารางที่ 4.17 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอายุต่างกันด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น

ความแปรปรวน	SS	df	ms	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	18.49	3	6.16	5.02*	0.00
ภายในกลุ่ม	459.82	375	1.23		
รวม	478.30	378			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.17 พบว่า สตรีที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé) ดังตาราง 4.18

ตารางที่ 4.18 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอายุต่างกัน ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น ด้วยวิธีการของเซฟเฟ่ (Scheffe)

อายุ	$\bar{X}$	18-25 ปี	26-35 ปี	36-45 ปี	46 ปีขึ้นไป
		2.31	2.23	2.25	2.74
18-25 ปี	2.31	-	0.08	0.06	0.43
26-35 ปี	2.23		-	0.02	0.51*
36-45 ปี	2.25			-	0.49*
46 ปีขึ้นไป	2.74				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

จากตารางที่ 4.18 พบว่า สตรีช่วงอายุระหว่าง 26-35 ปี แตกต่างกับสตรีอายุ 46 ปีขึ้นไป โดยสตรีอายุ 46 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นสูงกว่าสตรีช่วงอายุ 26-35 ปี, สตรีช่วงอายุระหว่าง 36-55 ปี แตกต่างกับสตรีอายุ 46 ปีขึ้นไป โดยสตรีอายุ 46 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นสูงกว่าสตรีช่วงอายุ 36-45 ปี, มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.19 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอายุต่างกันด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
18-25 ปี	50	3.14	1.06	ปานกลาง
26-35 ปี	125	3.29	0.77	ปานกลาง
36-45 ปี	105	3.38	0.92	ปานกลาง
46ปีขึ้นไป	99	3.59	1.02	มาก
โดยรวม	379	3.37	0.93	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.19 พบว่า สตรีที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง โดยรวมซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ใน

ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามช่วงอายุจากค่าเฉลี่ย เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ช่วงอายุ 46 ปีขึ้นไป รองลงมาคือช่วงอายุระหว่าง 36-45 ปี และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ อายุระหว่าง 18-25 ปี

ตารางที่ 4.20 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอายุต่างกัน ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	8.22	3	2.73	3.21*	0.02
ภายในกลุ่ม	320.08	375	0.85		
รวม	328.30	378			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.20 พบว่า สตรีที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffé) ดังตาราง 4.21

ตารางที่ 4.21 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอายุต่างกัน ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ตามวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe)

อายุ	$\bar{X}$	18-25 ปี	26-35 ปี	36-45 ปี	46 ปีขึ้นไป
		3.14	3.29	3.38	3.59
18-25 ปี	3.14	-	0.15	0.24	0.45*
26-35 ปี	3.29		-	0.09	0.30*
36-45 ปี	3.38			-	0.21
46 ปีขึ้นไป	3.59				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.21 พบว่า สตรีช่วงอายุระหว่าง 18-25 ปี แตกต่างกับสตรีอายุ 46 ปีขึ้นไป โดยสตรีอายุ 46 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นสูงกว่าสตรีช่วงอายุ 18-25 ปี, สตรีช่วงอายุระหว่าง 26-35 ปี แตกต่างกับสตรีอายุ 46 ปีขึ้นไป โดยสตรีอายุ 46 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นสูงกว่าสตรีช่วงอายุ 26-35 ปี, มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.22 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอายุต่างกัน ด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมือง

อายุ	n	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
18-25 ปี	50	1.14	0.42	น้อยที่สุด
26-35 ปี	125	1.27	0.67	น้อยที่สุด
36-45 ปี	105	1.29	0.58	น้อยที่สุด
46ปีขึ้นไป	99	1.22	0.49	น้อยที่สุด
โดยรวม	379	1.24	0.57	น้อยที่สุด

จากตารางที่ 4.22 พบว่า สตรีที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมือง โดยรวมซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาตามช่วงอายุจากค่าเฉลี่ย เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ช่วงอายุระหว่าง 36-45 ปี รองลงมาคือช่วงอายุระหว่าง 26-35 ปี และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ช่วงอายุระหว่าง 18-25 ปี

ตารางที่ 4.23 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอายุต่างกัน ด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมือง

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.87	3	0.29	0.88	0.45
ภายในกลุ่ม	123.35	375	0.33		
รวม	124.21	378			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.23 พบว่า สตรีที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมือง ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.24 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีการศึกษาต่างกัน โดยรวม 5 ด้าน

ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	146	2.95	0.64	ปานกลาง
มัธยมศึกษา/ปวช.	63	2.67	0.63	ปานกลาง
อนุปริญญา/ปวส.	75	2.66	0.56	ปานกลาง
ปริญญาตรีขึ้นไป	95	2.90	0.54	ปานกลาง
โดยรวม	379	2.83	0.61	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.24 พบว่า สตรีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร โดยรวม 5 ด้าน ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาจากค่าเฉลี่ย เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือระดับประถมศึกษา รองลงมาคือปริญญาตรีขึ้นไป และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือระดับอนุปริญญา/ปวส.

ตารางที่ 4.25 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขต
อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีการศึกษาต่างกัน โดยรวม 5 ด้าน

ความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	6.53	3	2.18	6.08*	0.00
ภายในกลุ่ม	134.28	375	0.36		
รวม	140.81	378			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.25 พบว่า สตรีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร โดยรวมทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นจึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé) ดังตารางที่ 4.26

ตารางที่ 4.26 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่การมีส่วนร่วมทางการเมือง
ท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีการศึกษาต่างกัน
โดยรวม 5 ด้าน ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)

แหล่งความแปรปรวน	$\bar{X}$	ประถม ศึกษา	มัธยมศึกษา/ ปวช.	อนุปริญญา/ ปวศ.	ปริญญา ตรีขึ้นไป
		2.95	2.67	2.66	2.90
ประถมศึกษา	2.95	-	0.28*	0.29*	0.05
มัธยมศึกษา/ปวช.	2.67		-	0.01	0.23
อนุปริญญา/ปวศ.	2.66			-	0.24
ปริญญาตรีขึ้นไป	2.90				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.26 พบว่า สตรีที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา แตกต่างกับสตรีที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. โดยสตรีที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นสูงกว่าสตรีที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช., สตรีที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา แตกต่างกับสตรีที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวศ., โดยสตรีที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นสูงกว่าสตรีที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวศ. มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น

ในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร โดยรวม 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนอกนั้น ไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.27 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอายุต่างกัน ด้านการเลือกตั้ง

ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	146	4.04	0.72	มาก
มัธยมศึกษา/ปวช.	63	3.93	0.68	มาก
อนุปริญญา/ปวส.	75	3.90	0.89	มาก
ปริญญาตรีขึ้นไป	95	4.29	0.71	มาก
โดยรวม	379	4.06	0.76	มาก

จากตารางที่ 4.27 พบว่า สตรีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการเลือกตั้ง โดยรวมซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาจากค่าเฉลี่ย เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือปริญญาตรีขึ้นไป รองลงมาคือประถมศึกษา และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือระดับอนุปริญญา/ปวส.

ตารางที่ 4.28 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีการศึกษาต่างกัน ด้านการเลือกตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	7.98	3	2.66	4.73*	0.00
ภายในกลุ่ม	210.97	375	0.56		
รวม	218.96	378			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.28 พบว่า สตรีที่มีการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการเลือกตั้ง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé) ดังตารางที่ 4.29

ตารางที่ 4.29 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีการศึกษาต่างกัน ด้านการเลือกตั้ง ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé)

ระดับการศึกษา		ประถม ศึกษา	มัธยมศึกษา/ ปวช.	อนุปริญญา/ ปวส.	ปริญญา ตรีขึ้นไป
	$\bar{X}$	4.04	3.93	3.90	4.29
ประถมศึกษา	4.04	-	0.11	0.14	0.25
มัธยมศึกษา/ปวช.	3.93		-	0.03	0.36*
อนุปริญญา/ปวส.	3.90			-	0.39*
ปริญญาตรีขึ้นไป	4.29				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.29 พบว่า สตรีที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. แตกต่างกับสตรีที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป โดยสตรีที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นสูงกว่าสตรีที่มีการศึกษาระดับมัธยม/ปวช., สตรีที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. แตกต่างกับสตรีที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป โดยสตรีที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นสูงกว่าสตรีที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส., มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการเลือกตั้ง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.30 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีการศึกษาต่างกัน ด้านการตัดสินใจ

ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	146	3.29	0.94	ปานกลาง
มัธยมศึกษา/ปวช.	63	2.84	1.10	ปานกลาง
อนุปริญญา/ปวส.	75	2.91	0.86	ปานกลาง
ปริญญาตรีขึ้นไป	95	3.17	0.95	ปานกลาง
โดยรวม	379	3.11	0.97	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.30 พบว่า สตรีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการตัดสินใจ โดยรวมซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาจากค่าเฉลี่ย เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ประถมศึกษา รองลงมาคือ ปริญญาตรีขึ้นไป และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มัธยมศึกษา/ปวช.

ตารางที่ 4.31 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอายุต่างกัน ด้านการตัดสินใจ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	12.68	3	4.23	4.61*	0.00
ภายในกลุ่ม	343.40	375	0.91		
รวม	356.09	378			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.31 พบว่า สตรีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการตัดสินใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé) ดังตาราง 4.32

ตารางที่ 4.32 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีการศึกษาต่างกัน ด้านการตัดสินใจ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffé)

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา/ปวช.	อนุปริญญา/ปวศ.	ปริญญาตรีขึ้นไป
		3.29	2.84	2.91	3.17
ประถมศึกษา	3.29	-	0.45*	0.38	0.12
มัธยมศึกษา/ปวช.	2.84		-	0.07	0.33
อนุปริญญา/ปวศ.	2.91			-	0.26
ปริญญาตรีขึ้นไป	3.17				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.35 พบว่า สตรีที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา แตกต่างกับสตรีที่มีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. โดยสตรีที่มีการศึกษาระดับมัธยม/ปวช. มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นสูงกว่าสตรีที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา, มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการตัดสินใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนอกล้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.33 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีการศึกษาต่างกัน ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น

ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	146	2.57	1.16	ปานกลาง
มัธยมศึกษา/ปวช.	63	2.27	1.16	น้อย
อนุปริญญา/ปวศ.	75	2.04	1.00	น้อย
ปริญญาตรีขึ้นไป	95	2.44	1.09	น้อย
โดยรวม	379	2.38	1.12	น้อย

จากตารางที่ 4.33 พบว่า สตรีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของในเขตอำเภอถานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น โดยรวมซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาจากค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ คือ ประถมศึกษา รองลงมาคือ ปริญญาตรีขึ้นไป และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคืออนุปริญญา/ปวส.

ตารางที่ 4.34 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอถานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีการศึกษาต่างกัน ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	14.98	3	4.99	4.04*	0.00
ภายในกลุ่ม	463.32	375	1.24		
รวม	478.30	378			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.34 พบว่า สตรีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอถานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffé) ดังตาราง 4.35

ตาราง 4.35 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ในเขตอำเภอฉนวนกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีการศึกษากัน ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffé)

ระดับการศึกษา		ประถม ศึกษา	มัธยมศึกษา/ ปวช.	อนุปริญญา/ ปวส.	ปริญญา ตรีขึ้นไป
	$\bar{X}$	2.57	2.27	2.04	2.44
ประถมศึกษา	2.57	-	0.30	0.53*	0.13
มัธยมศึกษา/ปวช.	2.27		-	0.23	0.17
อนุปริญญา/ปวส.	2.04			-	0.40
ปริญญาตรีขึ้นไป	2.44				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.38 พบว่า สตรีที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา แตกต่างกับสตรีที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. โดยสตรีที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นสูงกว่าสตรีที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส., มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอฉนวนกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.36 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอฉนวนกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีการศึกษากัน ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง

ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	146	3.66	0.95	มาก
มัธยมศึกษา/ปวช.	63	3.12	0.94	ปานกลาง
อนุปริญญา/ปวส.	75	3.05	0.85	ปานกลาง
ปริญญาตรีขึ้นไป	95	3.36	0.83	ปานกลาง
โดยรวม	379	3.37	0.93	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.36 พบว่า สตรีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมืองโดยรวม ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาจากค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ประถมศึกษา รองลงมาคือ ปริญญาตรีขึ้นไป และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ อนุปริญญา/ปวส.

ตารางที่ 4.37. แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีการศึกษาต่างกัน ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2352	3	7.84	9.64*	0.00
ภายในกลุ่ม	304.77	375	0.81		
รวม	328.30	378			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.37 พบว่า สตรีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé) ดังตาราง 4.38

ตารางที่ 4.38 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอถนอมกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีการศึกษาต่างกัน ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffé)

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ประถม ศึกษา	มัธยมศึกษา/ ปวช.	อนุปริญญา/ ปวศ.	ปริญญา ตรีขึ้นไป
		3.66	3.12	3.05	3.36
ประถมศึกษา	3.66	-	0.54*	0.61*	0.30
มัธยมศึกษา/ปวช.	3.12		-	0.07	0.24
อนุปริญญา/ปวศ.	3.05			-	0.31
ปริญญาตรีขึ้นไป	3.36				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.38 พบว่า สตรีที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา แตกต่างกับสตรีที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. โดยสตรีที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นสูงกว่าสตรีที่มีระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษา/ปวช., สตรีที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา แตกต่างกับสตรีที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวศ. โดยสตรีที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นสูงกว่าสตรีที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวศ., มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ในเขตอำเภอถนอมกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.39 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีการศึกษาต่างกัน ด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมือง

ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	146	1.21	0.46	น้อยที่สุด
มัธยมศึกษา/ปวช.	63	1.17	0.42	น้อยที่สุด
อนุปริญญา/ปวส.	75	1.38	0.76	น้อยที่สุด
ปริญญาตรีขึ้นไป	95	1.24	0.64	น้อยที่สุด
โดยรวม	379	1.24	0.57	น้อยที่สุด

จากตารางที่ 4.39 พบว่า สตรีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมืองโดยรวมซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาจากค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือคือ อนุปริญญา/ปวส. รองลงมาคือ ปริญญาตรีขึ้นไป และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มัธยมศึกษา/ปวช.

ตารางที่ 4.40 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีการศึกษาต่างกัน ด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมือง

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.90	3	0.63	1.95	0.12
ภายในกลุ่ม	122.31	375	0.32		
รวม	124.21	378			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.40 พบว่า สตรีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมือง ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.41 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอาชีพต่างกัน โดยรวม 5 ด้าน

อาชีพ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
เกษตรกร	145	2.82	0.63	ปานกลาง
รับจ้าง	125	2.80	0.62	ปานกลาง
ค้าขาย	49	2.94	0.61	ปานกลาง
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	60	2.84	0.56	ปานกลาง
โดยรวม	379	2.83	0.61	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.41 พบว่า สตรีที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร โดยรวม 5 ด้าน ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามอาชีพจากค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ อาชีพค้าขาย รองลงมาคืออาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคืออาชีพรับจ้าง

ตารางที่ 4.42 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอาชีพต่างกัน โดยรวม 5 ด้าน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.70	3	0.23	0.62	0.60
ภายในกลุ่ม	140.11	375	0.37		
รวม	140.81	378			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.42 พบว่า สตรีที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร โดยรวม 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.43 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอาชีพต่างกัน ด้านการเลือกตั้ง

อาชีพ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
เกษตรกรรวม	145	3.99	0.76	มาก
รับจ้าง	125	4.09	0.80	มาก
ค้าขาย	49	3.92	0.67	มาก
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	60	4.28	0.71	มาก
โดยรวม	379	4.06	0.76	มาก

จากตารางที่ 4.43 พบว่า สตรีที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการเลือกตั้ง โดยรวมซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามอาชีพจากค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคืออาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีรองลงมาคือ อาชีพรับจ้าง และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคืออาชีพค้าขาย

ตารางที่ 4.44 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอาชีพต่างกัน ด้านการเลือกตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4.70	3	1.57	2.74*	0.04
ภายในกลุ่ม	214.26	375	0.57		
รวม	218.96	378			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.44 พบว่า สตรีที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการเลือกตั้ง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé) ดังตาราง 4.45

ตารางที่ 4.45 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ในเขตอำเภอฉวางกระบี่ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอาชีพต่างกัน ด้านการเลือกตั้ง ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)

อาชีพ		เกษตรกร	รับจ้าง	ค้าขาย	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ
	$\bar{X}$	3.99	4.09	3.92	4.28
เกษตรกร	3.99	-	0.10	0.07	0.29
รับจ้าง	4.09		-	0.17	0.19
ค้าขาย	3.92			-	0.36*
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	4.28				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.45 พบว่า สตรีที่มีอาชีพค้าขาย แตกต่างกับสตรีที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ โดยสตรีที่มีอาชีพค้าขาย มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นสูงกว่าสตรีที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอฉวางกระบี่ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการเลือกตั้ง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.46 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอฉวางกระบี่ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอาชีพต่างกันด้านการตัดสินใจ

อาชีพ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
เกษตรกร	145	3.10	0.92	ปานกลาง
รับจ้าง	125	3.05	1.05	ปานกลาง
ค้าขาย	49	3.33	1.01	ปานกลาง
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	60	3.09	0.86	ปานกลาง
โดยรวม	379	3.11	0.97	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.46 พบว่า สตรีที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการตัดสินใจ โดยรวมซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามอาชีพจากค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคืออาชีพค้าขาย รองลงมาคืออาชีพเกษตรกร และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคืออาชีพรับจ้าง

ตารางที่ 4.47 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอาชีพต่างกัน ด้านการตัดสินใจ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2.81	3	0.94	1.00	0.40
ภายในกลุ่ม	353.27	375	0.94		
รวม	356.09	378			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.47 พบว่า สตรีที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการตัดสินใจ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.48 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอาชีพต่างกัน ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น

อาชีพ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
เกษตรกร	145	2.33	1.09	น้อย
รับจ้าง	125	2.26	1.14	น้อย
ค้าขาย	49	2.80	1.15	ปานกลาง
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	60	2.41	1.11	น้อย
โดยรวม	379	2.38	1.12	น้อย

จากตารางที่ 4.48 พบว่า สตรีที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น โดยรวมซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาตามอาชีพจากค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคืออาชีพค้าขาย รองลงมาคืออาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคืออาชีพรับจ้าง

ตารางที่ 4.49 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอาชีพต่างกัน ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น

ความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	11.05	3	3.68	2.96*	0.03
ภายในกลุ่ม	467.25	375	125		
รวม	478.30	378			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.49 พบว่า สตรีที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé) ดังตาราง 4.50

ตาราง 4.50 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอาชีพต่างกัน ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)

อาชีพ		เกษตรกร	รับจ้าง	ค้าขาย	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ
	$\bar{X}$	2.33	2.26	2.80	2.41
เกษตรกร	2.33	-	0.07	0.47	0.08
รับจ้าง	2.26		-	0.54*	0.15
ค้าขาย	2.80			-	0.39
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	2.41				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.50 พบว่า สตรีที่มีอาชีพรับจ้าง แตกต่างกับสตรีที่มีอาชีพค้าขาย โดยสตรีที่มีอาชีพค้าขาย มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นสูงกว่าสตรีที่มีอาชีพรับจ้าง มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.51 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอาชีพต่างกันด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง

อาชีพ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
เกษตรกร	145	3.51	0.98	มาก
รับจ้าง	125	3.34	0.93	ปานกลาง
ค้าขาย	49	3.30	0.97	ปานกลาง
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	60	3.18	0.72	ปานกลาง
โดยรวม	379	3.37	0.93	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.51 พบว่า สตรีที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง โดยรวมซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามอาชีพจากค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปน้อย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคืออาชีพเกษตรกร รองลงมาคือ อาชีพรับจ้าง และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคืออาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

ตารางที่ 4.52 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอาชีพต่างกัน ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	5.33	3	1.78	2.06	0.10
ภายในกลุ่ม	322.97	375	0.86		
รวม	328.30	378			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.52 พบว่า สตรีที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ในเขตอำเภอ ลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.53 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอาชีพต่างกันด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมือง

อาชีพ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
เกษตรกร	145	1.20	0.44	น้อยที่สุด
รับจ้าง	125	1.26	0.67	น้อยที่สุด
ค้าขาย	49	1.34	0.55	น้อยที่สุด
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	60	1.26	0.66	น้อยที่สุด
โดยรวม	379	1.24	0.57	น้อยที่สุด

จากตารางที่ 4.53 พบว่า สตรีที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอ ลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมือง โดยรวมซึ่งมีค่าแปลผล อยู่ในระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาตามอาชีพจากค่าเฉลี่ย เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีค่าเฉลี่ย สูงสุดคืออาชีพ ค้าขาย รองลงมาคือ อาชีพรับจ้างและรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ อาชีพเกษตรกร

ตารางที่ 4.54 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขต อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอาชีพต่างกัน ด้านการเสนอตัว เป็นผู้แข่งขันทางการเมือง

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.83	3	0.28	0.84	0.47
ภายในกลุ่ม	123.38	375	0.33		
รวม	124.21	378			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.54 พบว่า สตรีที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอ ลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมือง ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วเรียงลำดับความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ปრაกฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.55 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการเลือกตั้ง

ที่	ข้อเสนอแนะ ด้านการเลือกตั้ง	ความถี่
1	ผู้บริหารท้องถิ่นควรสนับสนุนให้สตรีมีส่วนร่วมในการรณรงค์เชิญชวนประชาชนไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งมากขึ้น	10
2	สตรีควรตัดสินใจคัดเลือกคนดี มีคุณธรรม มีความรู้ สนใจปัญหา เข้าไปเป็นผู้บริหาร	8
3	สตรีควรใช้สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งอย่างอิสระเสรีภาพ ไม่ถูกชักจูงจากกลุ่มอิทธิพล หรือเห็นแก่อำมีสสินจ้าง	4

จากตารางที่ 4.55 พบว่า สตรีได้เสนอแนะการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการเลือกตั้ง ความถี่สูงสุดคือ ผู้บริหารท้องถิ่นควรสนับสนุนให้สตรีมีส่วนร่วมในการรณรงค์เชิญชวนประชาชนไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งมากขึ้น จำนวน 10 คน รองลงมาคือ สตรีควรตัดสินใจคัดเลือกคนดี มีคุณธรรม มีความรู้ สนใจปัญหา เข้าไปเป็นผู้บริหาร จำนวน 8 คน และความถี่ต่ำสุด คือ สตรีควรใช้สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งอย่างอิสระเสรีภาพ ไม่ถูกชักจูงจากกลุ่มอิทธิพล หรือเห็นแก่อำมีสสินจ้าง จำนวน 4 คน

ตารางที่ 4.56 ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการตัดสินใจ

ที่	ข้อเสนอแนะ ด้านการตัดสินใจ	ความถี่
1	ผู้บริหารท้องถิ่นควรส่งเสริมให้สตรีมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกำหนดนโยบายมากขึ้นเพราะนโยบายจะได้ครอบคลุมทั่วถึงประชาชนทุกกลุ่มในชุมชน	15
2	ผู้บริหารท้องถิ่นควรส่งเสริมให้สตรีควรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนามากขึ้น	11
3	ผู้บริหารท้องถิ่นควรส่งเสริมให้สตรีควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจคัดเลือกโครงการ แผนงานของท้องถิ่น ที่จะนำไปสู่การปฏิบัติมากขึ้น	7

จากตารางที่ 4.56 พบว่า สตรีได้เสนอแนะการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการตัดสินใจ ความถี่สูงสุดคือ ผู้บริหารท้องถิ่นควรส่งเสริมให้สตรีมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกำหนดนโยบายมากขึ้นเพราะนโยบายจะได้ครอบคลุมทั่วถึงประชาชนทุกกลุ่มในชุมชน จำนวน 15 คน รองลงมาคือ ผู้บริหารท้องถิ่นควรส่งเสริมให้สตรีควรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเพิ่มขึ้น จำนวน 11 คน และมีความถี่ต่ำสุดคือ ผู้บริหารท้องถิ่นควรส่งเสริมให้สตรีควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจคัดเลือกโครงการ แผนงานของท้องถิ่น ที่จะนำไปสู่การปฏิบัติมากขึ้น จำนวน 7 คน

ตารางที่ 4.57 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น

ที่	ข้อเสนอแนะ ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น	ความถี่
1	ผู้บริหารท้องถิ่น ควรส่งเสริมให้สตรีควรเข้าร่วมติดตามและประเมินผลโครงการมากขึ้น	21
2	ผู้บริหารท้องถิ่น ควรคัดเลือกให้สตรีเป็นตัวแทนชุมชนเป็นคณะกรรมการติดตามการบริหารงานของท้องถิ่นมากขึ้น	16

จากตารางที่ 4.57 พบว่า สตรีได้เสนอแนะการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น ความถี่สูงสุดคือ ผู้บริหารท้องถิ่น ควรส่งเสริมให้สตรีควรเข้าร่วมติดตามและประเมินผลโครงการ

มากขึ้น จำนวน 21 คน และความถี่ต่ำสุด คือ ผู้บริหารท้องถิ่น ควรคัดเลือกให้สตรีเป็นตัวแทน
ชุมชนเป็นคณะกรรมการติดตามการบริหารงานของท้องถิ่นมากขึ้น จำนวน 16 คน

**ตารางที่ 4.58 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอถาน
กระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง**

ที่	ข้อเสนอแนะ ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง	ความถี่
1	สตรีควรติดตามข่าวสารการเมืองท้องถิ่นจากสมาชิกสภา อบต. เทศบาล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำกลุ่มต่าง ๆ เป็นประจำ	13
2	สตรีควรมีการติดตามข่าวสารการเมืองท้องถิ่น โดยการสอบถาม พูดคุยกันของ บุคคลในท้องถิ่น	8
3	ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้นำชุมชนควรมีการกระจายข่าวสารการเมืองท้องถิ่นตามหอ กระจายข่าว ทุกหมู่บ้าน	6
4	ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้นำชุมชนควรมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารทางการเมืองท้องถิ่น เป็นประจำ	4
5	สตรีควรติดตามข่าวสารการเมืองท้องถิ่นจากโทรทัศน์	3
6	สตรีควรติดตามข่าวสารการเมืองท้องถิ่นหนังสือพิมพ์	2
7	สตรีติดตามข่าวสารการเมืองท้องถิ่นหาข้อมูลทางเว็บไซต์ของท้องถิ่น	1

จากตารางที่ 4.58 พบว่า สตรีได้เสนอแนะการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีใน
เขตอำเภอถานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ความถี่สูงสุดคือ
สตรีควรติดตามข่าวสารการเมืองท้องถิ่นจากสมาชิกสภา อบต. เทศบาล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำกลุ่ม
ต่าง ๆ จำนวน 13 คน รองลงมา คือ สตรีควรมีการติดตามข่าวสารการเมืองท้องถิ่นโดยการสอบถาม
พูดคุยกันของบุคคลในท้องถิ่น จำนวน 8 คน และความถี่ต่ำสุด คือ สตรีติดตามข่าวสารการเมือง
ท้องถิ่นหาข้อมูลทางเว็บไซต์ของท้องถิ่น จำนวน 1 คน

**ตารางที่ 4.59 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอถาน
กระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมือง**

ที่	ข้อเสนอแนะ ด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมือง	ความถี่
1	ประชาชนควรให้การยอมรับความสามารถของสตรีมากกว่านี้	31
2	ครอบครัว สังคม ควรสนับสนุนให้สตรีมีโอกาสสมัครเข้าแข่งขันเพื่อดำรงทาง การเมืองให้มากขึ้น	14

จากตารางที่ 4.59 พบว่า สตรีได้เสนอแนะการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอถานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมือง ความถี่สูงสุดคือ ประชาชนควรให้การยอมรับความสามารถของสตรีมากกว่านี้ จำนวน 31 คน และความถี่ต่ำสุดคือ ครอบครัว สังคม ควรสนับสนุนให้สตรีมีโอกาสสมัครเข้าแข่งขันเพื่อดำรงทางการเมืองให้มากขึ้น จำนวน 14 คน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรี ในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร” 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอายุ ระดับการศึกษาและอาชีพต่างกัน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร

ประชากรที่ใช้ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สตรีที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 29,998 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สตรีที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 379 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เทียบบัญญัติไตรยางศ์

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ เป็นแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรี 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการเลือกตั้ง ด้านการตัดสินใจ ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมือง เป็นแบบเลือกตอบ 5 ระดับ ตอนที่ 3 เป็นคำถามแบบปลายเปิดจำนวน 5 ข้อ เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย คือ สตรีที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 379 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงค่าความถี่และหาค่าร้อยละ การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบการ

มีส่วนการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ของสตรีที่มีอายุ การศึกษา อาชีพ ใช้การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé) และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรี ในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วเรียงลำดับความถี่

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาความคิดเห็นของสตรีที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปที่มีสิทธิออกเสียงเลือกในเขตพื้นที่อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ที่มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร สามารถสรุปผลได้ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า สตรีที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปที่มีสิทธิเลือกตั้ง ในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ส่วนมากอายุระหว่าง 26 – 35 ปี จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 33.0 รองลงมามีช่วงอายุระหว่าง 36-45 ปี จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 27.70 และน้อยที่สุดมีช่วงอายุระหว่าง 18-25 ปี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 13.20 สตรีส่วนมากมีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 38.50 รองลงมา มีระดับการศึกษาปริญญาตรี/ปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 25.10 และมีระดับการศึกษาที่น้อยที่สุด คือระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวช. จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 16.60 สตรีส่วนมากมีอาชีพเกษตรกรกรรม จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 38.36 รองลงมา มีอาชีพรับจ้าง จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 33.00 และน้อยที่สุด คืออาชีพค้าขาย จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 12.90

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรี ในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร โดยรวมทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.83 และสามารถจำแนกในแต่ละด้านได้ดังนี้

- 1) ด้านการเลือกตั้ง ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก
- 2) ด้านการตัดสินใจ ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง
- 3) ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อย
- 4) ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง
- 5) ด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมือง ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.1.3 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ของสตรีที่มีอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ต่างกัน พบว่า สตรีที่มีอายุ และอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น โดยรวม ไม่แตกต่างกัน สตรีที่มีการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé) พบว่า สตรีที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา แตกต่างกับสตรีที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. โดยสตรีที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นสูงกว่าสตรีที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช., สตรีที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา แตกต่างกับสตรีที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส., โดยสตรีที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นสูงกว่าสตรีที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส., อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนอกนั้น ไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ เมื่อแยกทดสอบในแต่ละด้าน มีรายละเอียดดังนี้

1) ด้านการเลือกตั้ง พบว่า สตรีที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ไม่แตกต่างกัน สตรีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน พบว่า มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé) พบว่า สตรีที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. แตกต่างกับสตรีที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป โดยสตรีที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นสูงกว่าสตรีที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช., สตรีที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. แตกต่างกับสตรีที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป โดยสตรีที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นสูงกว่าสตรีที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส., มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนอกนั้น ไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ สตรีที่มีอาชีพต่างกัน พบว่า มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé) พบว่า สตรีที่มีอาชีพค้าขาย แตกต่างกับสตรีที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ โดยสตรีที่มีอาชีพค้าขาย มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นสูงกว่าสตรีที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นมากกว่าสตรีที่มีอาชีพเกษตรกรกรรม มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนอกนั้น ไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

2) ด้านการตัดสินใจ พบว่า สตรีที่มีอายุ และอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ไม่แตกต่างกัน สตรีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน พบว่า มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์

ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ้ (Scheffé) พบว่า สตรีที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา แตกต่างกับสตรีที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. โดยสตรีที่มีการศึกษาระดับมัธยม/ปวช. มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นสูงกว่าสตรีที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา, มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนอกนั้น ไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

3. ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น พบว่า สตรีที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ้ (Scheffé) พบว่า สตรีช่วงอายุระหว่าง 26-35 ปี แตกต่างกับสตรีอายุ 46 ปีขึ้นไป โดยสตรีอายุ 46 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นสูงกว่าสตรีช่วงอายุ 26-35 ปี, สตรีช่วงอายุระหว่าง 36-55 ปี แตกต่างกับสตรีอายุ 46 ปีขึ้นไป โดยสตรีอายุ 46 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นสูงกว่าสตรีช่วงอายุ 36-45 ปี, มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนอกนั้น ไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ สตรีที่ระดับการศึกษาต่างกัน พบว่า มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ้ (Scheffé) พบว่า สตรีที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา แตกต่างกับสตรีที่มีการศึกษาระดับอนุปริญา/ปวส. โดยสตรีที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นสูงกว่าสตรีที่มีการศึกษาระดับอนุปริญา/ปวส., มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนอกนั้น ไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ สตรีที่มีอาชีพต่างกัน พบว่า มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ้ (Scheffé) พบว่า สตรีที่มีอาชีพรับจ้าง แตกต่างกับสตรีที่มีอาชีพค้าขาย โดยสตรีที่มีอาชีพค้าขาย มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นสูงกว่าสตรีที่มีอาชีพรับจ้าง มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนอกนั้น ไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

4) ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง พบว่า สตรีที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ้ (Scheffé) พบว่า สตรีช่วงอายุระหว่าง 18-25 ปี แตกต่างกับสตรีอายุ 46 ปีขึ้นไป โดยสตรีอายุ 46 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นสูงกว่าสตรีช่วงอายุ 18-25 ปี, สตรีช่วงอายุระหว่าง 26-35 ปี แตกต่างกับสตรีอายุ 46 ปีขึ้นไป โดยสตรีอายุ 46 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นสูงกว่าสตรีช่วงอายุ

26-35 ปี, มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ สถิติที่มีการศึกษาต่างกัน พบว่า มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ (Scheffe) พบว่า สถิติที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาแตกต่างกันกับสถิติที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. โดยสถิติที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นสูงกว่าสถิติที่มีระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษา/ปวช., สถิติที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา แตกต่างกับกับสถิติที่มีระดับการศึกษาชั้นอนุปริญญา/ปวส. โดยสถิติที่มีการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นสูงกว่าสถิติที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส., มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ สถิติที่มีอาชีพต่างกัน พบว่า มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ไม่แตกต่างกัน

5) ด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมือง พบว่า สถิติที่มีอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน ต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ไม่แตกต่างกัน

5.1.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร เรียงลำดับดังนี้

1) ด้านการเลือกตั้ง ความดีสูงสุดคือ ผู้บริหารท้องถิ่นควรสนับสนุนให้สตรีมีส่วนร่วมในการรณรงค์เชิญชวนประชาชนไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งมากขึ้น จำนวน 10 คน รองลงมาคือ สถิติควรตัดสินใจคัดเลือกคนดี มีคุณธรรม มีความรู้ สนใจปัญหา เข้าไปเป็นผู้บริหาร จำนวน 8 คน และความดีต่ำสุด คือ สถิติควรใช้สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งอย่างอิสระเสรีภาพ ไม่ถูกชักจูงจากกลุ่มอิทธิพล หรือเห็นแก่อำิสสินจ้าง จำนวน 4 คน

2) ด้านการตัดสินใจ ความดีสูงสุด คือ ผู้บริหารท้องถิ่นควรส่งเสริมให้สตรีมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกำหนดนโยบายมากขึ้นเพราะนโยบายจะได้ครอบคลุมทั่วถึงประชาชนทุกกลุ่มในชุมชน จำนวน 15 คน รองลงมาคือ ผู้บริหารท้องถิ่นควรส่งเสริมให้สตรีควรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนามากขึ้น จำนวน 11 คน และมีความดีต่ำสุด คือ ผู้บริหารท้องถิ่นควรส่งเสริมให้สตรีควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจคัดเลือกโครงการ แผนงานของท้องถิ่น ที่จะนำไปสู่การปฏิบัติมากขึ้น จำนวน 7 คน

3) ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น ความดีสูงสุด คือ ผู้บริหารท้องถิ่นควรส่งเสริมให้สตรีควรเข้าร่วมติดตามและประเมินผล โครงการมากขึ้น จำนวน 21 คน และความดี

ต่ำสุด คือ ผู้บริหารท้องถิ่น ควรคัดเลือกให้สตรีเป็นตัวแทนชุมชนเป็นคณะกรรมการติดตามการบริหารงานของท้องถิ่นมากขึ้น จำนวน 16 คน

4) **ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง** ความถี่สูงสุด สตรีควรติดตามข่าวสารการเมืองท้องถิ่นจากสมาชิกสภา อบต./เทศบาล, ถิ่นบ้าน/ผู้ใหญ่บ้าน, ผู้นำกลุ่มต่าง เป็นประจำ จำนวน 13 คน รองลงมา คือ สตรีควรมีการติดตามข่าวสารการเมืองท้องถิ่น โดยการสอบถาม พูดคุยกันของบุคคลในท้องถิ่น จำนวน 8 คน และความถี่ต่ำสุด คือ สตรีติดตามข่าวสารการเมืองท้องถิ่นหาข้อมูลทางเว็บไซต์ของท้องถิ่น จำนวน 1 คน

5) **ด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมือง** ความถี่สูงสุด คือ ประชาชนควรให้การยอมรับความสามารถของสตรีมากกว่านี้ จำนวน 31 คน และความถี่ต่ำสุด คือ ครอบครัว สังคม ควรสนับสนุนให้สตรีมีโอกาสสมัครเข้าแข่งขันเพื่อดำรงทางการเมืองให้มากขึ้น จำนวน 14 คน

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรี ในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร” มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลการวิจัย

5.2.1 การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรี ในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร

ผลการศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรี ในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร โดยรวมซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อภิปรายผลได้ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบบประชาธิปไตยโดยยึดมั่นหลักพื้นฐานของอำนาจว่า ประชาชนคือเจ้าของอำนาจอธิปไตย การใช้อำนาจอธิปไตยของประชาชนจึงเป็นสิ่งที่สามารถกระทำได้เสมอ แม้ว่าประชาชนจะมอบอำนาจอธิปไตยให้กับผู้แทนของตนไปใช้ในฐานะที่เป็นตัวแทนแล้วก็ตาม กล่าวคือในขณะที่ตัวแทนของประชาชนใช้อำนาจแทนประชาชนด้านนิติบัญญัติ ด้านบริหาร ประชาชนก็สามารถเฝ้าดู ตรวจสอบควบคุมและแทรกแซงการทำหน้าที่ของตัวแทนได้เสมอ ซึ่งถือว่าการควบคุมทางอ้อมเสรีภาพ ระบบประชาธิปไตยยึดมั่นว่ามนุษย์เกิดมาพร้อมเสรีภาพ คุณค่าของมนุษย์อยู่ที่เสรีภาพ เสรีภาพจึงมีคุณค่าสำคัญยิ่งสำหรับมนุษย์ เสรีภาพของประชาชนจึงเป็นเป้าหมายของระบบประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นระบบการเมือง ประชาชนมีเสรีภาพทางการเมือง ประชาชนในระบบประชาธิปไตยต้องมีเสรีภาพทางการเมืองอย่างเสมอภาคกัน การใช้เสรีภาพทางการเมืองเป็นการแสดงออกถึงการเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยของประชาชน เสรีภาพทางการเมืองมีความสำคัญหลายประการ ได้แก่ (1) การใช้สิทธิเลือกตั้งหรือถอดถอนผู้ปกครองหรือผู้นำ การใช้เสรีภาพ ในการกำหนดตัวผู้ปกครองมีความสำคัญสูงสุดสำหรับประชาชนในระบบ

ประชาธิปไตย (2) การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ระบอบประชาธิปไตยส่งเสริมให้มีการแข่งขันทางการเมืองอย่างเสรี ประชาชนมีเสรีภาพที่จะเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมืองที่ตนนิยมหรือเห็นด้วย และมีเสรีภาพเข้าร่วมกิจกรรมของพรรคการเมือง (3) การวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมือง ประชาชนมีเสรีภาพโดยการพูด การเขียน และการเผยแพร่ผ่านสื่อต่าง ๆ ซึ่งเสรีภาพดังกล่าวเป็นกลไกสำคัญของประชาชนที่จะทำการควบคุม กำกับ และตรวจสอบผู้ปกครอง การเปิดโปงพฤติกรรมอันไม่เหมาะสมของผู้นำทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยประชาชนยังมีความเข้าใจในเสรีภาพของตนมากเท่าใดโอกาสถ่วงถ่วงและควบคุมกำกับให้ได้ผู้นำทางการเมืองที่ดียิ่งมีมากขึ้นเท่านั้น (4) การชุมนุมและการเคลื่อนไหวทางการเมือง ประชาชนมีเสรีภาพ นัดชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองทั้งการสนับสนุนส่งเสริม หรือคัดค้านนโยบายและการกระทำของรัฐบาล ผลการวิจัยนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ศกาวเดือน เวชสัมพันธ์** ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในแขวงเมืองราย จังหวัดเชียงใหม่” พบว่า สตรีในแขวงเมืองรายส่วนใหญ่มีส่วนร่วมการเมืองในระดับท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเลือกตั้ง ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การใช้สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองพื้นฐานที่สำคัญในระบอบประชาธิปไตยในแบบตัวแทน ซึ่งประชาชนเจ้าของอำนาจธิปไตยไม่สามารถเข้าไปทำหน้าที่ทางการเมืองได้ด้วยตนเอง จำเป็นต้องคัดเลือกตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่ในการบริหาร และนิติบัญญัติ ด้วยวิธีการเลือกตั้ง ประชาธิปไตยในปัจจุบันไม่สามารถใช้ประชาธิปไตยโดยตรงได้ ปัจจุบันประชาธิปไตยเป็นแบบมีส่วนร่วม เกี่ยวข้องกับวิธีการกระจายอำนาจและทรัพยากรต่าง ๆ ที่ไม่เท่าเทียมกันอันมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนและวิธีการที่ประชาชนเหล่านี้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจที่มีผลกระทบต่อตน การที่อำนาจในการตัดสินใจไม่ควรเป็นของกลุ่มคนจำนวนน้อย แต่อำนาจควรได้รับการจัดสรรในระหว่างประชาชน เพื่อทุก ๆ คนได้มีโอกาสที่จะได้มีอิทธิพลต่อกิจกรรมส่วนรวม หลักการเลือกตั้ง 1) หลักการเลือกตั้งอิสระ ได้แก่ การให้อิสระแก่ประชาชนได้ใช้สิทธิเสรีภาพในการเลือกพรรคการเมือง และผู้สมัครรับเลือกตั้งก็มีสิทธิที่จะเลือกตั้งพรรคการเมืองที่ตนชอบ 2) หลักการเลือกตั้งตามกำหนดเวลา ได้แก่ การเลือกตั้งที่กำหนดระยะเวลาไว้แน่นอน 3) หลักการเลือกตั้งอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม 4) หลักการเลือกตั้งอย่างเสมอภาค ได้แก่ การที่ประชาชนใช้สิทธิในการเลือกตั้งโดยเท่าเทียมกัน ให้ทุกคนมีสิทธิลงคะแนนเสียงได้เพียงหนึ่งเสียงเท่าเทียมกัน 5) หลักการออกเสียงทั่วไป เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกหมู่เหล่าออกเสียงเลือกตั้งอย่างทั่วถึง 6) หลักการลงคะแนนอย่างสะดวก ได้แก่ มีหน่วยลงคะแนนเลือกตั้งใกล้บ้าน บทบาทของประชาชนในการเลือกตั้ง 1) สร้างความชอบธรรมให้กับอำนาจรัฐ รัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งสามารถกระทำการต่าง ๆ ในนามประชาชนได้อย่างเต็มที่และมีสิทธิเพราะได้รับอำนาจ

โดยความนิยมของประชาชนส่วนใหญ่ 2) เป็นกลไกสืบทอดอำนาจโดยสันติ การเลือกตั้งเป็นสิ่งสำคัญในระบอบประชาธิปไตย ต้องมีอย่างสม่ำเสมอเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนเลือกผู้ปกครองที่ตนเห็นว่าดีและเหมาะสมเข้ามาทำหน้าที่แทนตน ในขณะที่เดียวกันเป็นที่ยอมรับในตัวผู้แทนที่ราษฎรเลือกพร้อมกับมอบอำนาจให้ปกครองประเทศ ราษฎรจึงเป็นผู้สนับสนุนที่สำคัญของนักการเมืองที่เข้าไปทำหน้าที่แทนประชาชน ถ้าผู้แทนราษฎรที่ประชาชนเลือกเข้าไปไม่ซื่อสัตย์ทำงานไม่มีประสิทธิภาพประชาชนจะไม่สนับสนุนให้ทำหน้าที่อีกต่อไป ผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ **อูทซ์ ทิรัญโค** ที่ว่า การเข้าสู่วิถีการเมืองของประชาชน การเมืองในท้องถิ่นนั้น มีส่วนพัวพันกับการเมืองระดับชาติอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น ทั้งในรูปแบบการรวมกลุ่มของประชาชนเพื่อรณรงค์ในการเลือกตั้ง ซึ่งอาจเป็นพรรคการเมืองที่ประชาชนในท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นอย่างไม่เป็นทางการ หรือเป็นทางการก็ได้ ส่วนพรรคการเมืองระดับชาติก็มักจะหามวลชนโดยการตั้งพรรคสาขาในท้องถิ่นต่าง ๆ และอาจจะส่งสมาชิกของพรรคสาขาดังกล่าวเข้าแข่งขันรับเลือกตั้งในท้องถิ่นนั้นด้วยก็ได้ โดยเหตุนี้การปกครองท้องถิ่นจะทำให้การเมืองในระดับท้องถิ่นมีชีวิตชีวา และผลักดันให้การเมืองระดับชาติคึกคักขึ้น และผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ศกาวเดือน เวชสัมพันธ์** ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในแขวงเมืองรายจังหวัดเชียงใหม่” พบว่า สตรีในแขวงเมืองรายส่วนใหญ่มีส่วนร่วมการเมืองในระดับท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ คือ ด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมือง ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สตรีส่วนใหญ่ยังขาดโอกาสได้รับการสนับสนุนจากสมาชิกในครอบครัว การยอมรับความสามารถในสังคม รวมทั้งด้านการศึกษาที่สตรีส่วนใหญ่ยังไม่ให้ความสำคัญในการศึกษาด้านที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครองมากนัก การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรี ในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร กล่าวได้ว่ามีความแตกต่างจากอดีตไม่มากนักซึ่งมีส่วนร่วมน้อยเพราะรัฐไม่สนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในปัจจุบันประชาชนมีความตื่นตัวในการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น แต่บทบาทของสตรีทางการเมืองยังมีระดับการมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ ยังไม่สามารถพัฒนาให้ทัดเทียมกับผู้ชายได้ สตรีมีส่วนร่วมทางการเมือง การปกครอง และการบริหารในระดับต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่น ดังนั้น ผู้หญิงจึงควรแสดงศักยภาพในสังคมยอมรับ และร่วมกันแสดงบทบาททางการเมืองให้มากขึ้น ซึ่งในปัจจุบันรัฐธรรมนูญ กฎหมาย เปิดโอกาสให้ชาย หญิง มีสิทธิและเสรีภาพทางการเมืองเสมอภาคกัน แต่ความเป็นจริงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรียังไม่สามารถพัฒนาให้ทัดเทียมผู้ชายได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครองของไทยมาเป็นระบอบประชาธิปไตย พ.ศ. 2475 ได้เกิดยุคอำมาตยาธิปไตย ประชาชนยอมรับอำนาจรัฐบาล

มีความรู้สึกเข้าใจเกี่ยวกับระบบการเมืองแต่ยังไม่สนใจที่จะเข้าร่วมทางการเมือง หลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 ระบบเศรษฐกิจก้าวหน้าทำให้เกิดความเจริญก้าวหน้าในด้านสินค้า บริการ และ สาธารณสุข ก่อให้เกิดชุมชนเมืองใหม่ได้พัฒนาเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องนำไปสู่การปฏิรูปการเมือง ภายใต้รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 สังคมการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทยที่ผ่านมา ผู้นำทางการเมืองไม่สนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง เพราะประชาชนทั่วไปมีความเชื่อว่าเรื่องการเมืองเป็นเรื่องของคนกลุ่มน้อยบางกลุ่ม นอกจากนั้นประชาชนยังให้การยอมรับกับอำนาจนิยม ยอมรับว่าตนเองไม่มีอำนาจหรือความสามารถทางการเมือง บุคคลที่มีอำนาจ ได้แก่ บุคคลที่ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือข้าราชการที่พวกตนต้องให้ความเคารพ ให้ความยำเกรง ตลอดจนต้องเชื่อฟังในอำนาจ การที่ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองของคนไทยเป็นเช่นนี้เพราะประชาชนส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้มีโอกาสเรียนรู้เข้าใจและมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยอย่างต่อเนื่อง การเมืองไทยมักหยุดชะงักลงเมื่อเกิดรัฐหาร จากอดีตสู่ปัจจุบันการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรียังไม่สามารถพัฒนาให้สตรีเข้ามามีบทบาททางการเมืองตามเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญได้ ผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ราตรี ประทาน** ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของสตรีในการพัฒนาท้องถิ่น อำเภอทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี” ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุที่สตรีมีส่วนร่วมในการสมัครรับเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นน้อยที่สุดเนื่องมาจากมีปัญหาขาดการกระตุ้น ขาดโอกาส ขาดการส่งเสริมสนับสนุนจากครอบครัว ชุมชน สตรียังขาดความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่น

แบ่งเป็นรายด้านในการอภิปรายผล ตามลำดับได้ดังนี้

1) **ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 1 ด้านการเลือกตั้ง โดยรวม** ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การมีส่วนร่วมในการออกเสียงเลือกตั้งเป็นการเปิด โอกาสให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้พิจารณาคัดเลือกตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่ด้านต่าง ๆ ในการบริหาร และนิติบัญญัติแทนประชาชน และการเลือกตั้งถือว่าเป็นหน้าที่หากไม่มีเหตุอันควรผู้ที่ไม่ไปใช้สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งจะถูกตัดสิทธิ์ทางการเมือง เช่น ไม่สามารถลงสมัครรับเลือกตั้งได้ ไม่มีสิทธิในการร้องคัดค้านการเลือกตั้งได้ เป็นต้น จึงเป็นผลให้ด้านการใช้สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งการเลือกตั้งมีประโยชน์ที่สำคัญ ได้แก่ 1) ได้มีส่วนร่วมในการปกครอง โดยประชาชนเลือกผู้แทนไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนตน คือ ใช้อำนาจนิติบัญญัติในรัฐสภา และใช้อำนาจบริหารในรัฐบาล 2) ได้เปลี่ยนอำนาจทางการเมือง การดำรงตำแหน่งหรือการปฏิบัติหน้าที่ของผู้แทนต่างมีกำหนดระยะเวลา หากเลือกตั้งไปแล้วได้ผู้แทนไม่ดี เมื่อถึงการเลือกตั้งใหม่ก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้โดยการเลือกผู้แทนคนใหม่ หรือพรรคการเมืองใหม่ เป็นการเปลี่ยนอำนาจทางการเมืองอย่างสันติวิธี 3) ได้ประโยชน์กับประชาชน ตัวแทนที่ประชาชนเลือกเข้า

ไปปกครองแทนตน ย่อมรับฟังปัญหาของประชาชน และปฏิบัติหน้าที่เพื่อประชาชน ผลประโยชน์ย่อมตกอยู่กับประชาชนและประเทศชาติ ผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ **อุทัย หิรัญโต** การสร้างประชาธิปไตย หรือการพัฒนาการเมืองที่ถูกต้องถูกวิธีควรเริ่มต้นจากการสร้างประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นก่อน แล้วจึงขยายไปถึงระดับประเทศ มิใช่สร้างประชาธิปไตยในระดับชาติให้แข็งแรงก่อน แล้วกระจายอำนาจให้แก่ประชาชนในการปกครองตนเอง ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก ฉะนั้น การปกครองท้องถิ่นจะมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประชาธิปไตยระดับชาติ ทั้งนี้เพราะการปกครองท้องถิ่นทำหน้าที่เป็น โรงเรียนฝึกสอนการปกครองตนเองให้แก่ประชาชนนั่นเอง ซึ่งในบั้นปลายก็จะนำไปสู่ความเข้าใจการเมืองระดับชาติได้โดยง่ายดาย จึงกล่าวได้ว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นมาตรการหนึ่งที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาการเมืองอย่างกว้างขวางและมั่นคง ทั้งในระดับท้องถิ่นเองและระดับประเทศ

คำเฉลี่ยสูงสุดเป็นรายข้อ พบว่า ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือสมาชิกสภาเทศบาลทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในระบอบประชาธิปไตย กระบวนการเลือกตั้งถือว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญมากกว่ามีในส่วนร่วมในด้านอื่น ๆ การเลือกตั้งการเลือกตั้งเป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ชัดเจนที่สุดทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น การเลือกตั้งเป็นกระบวนการสรรหาผู้ปกครองหรือรัฐบาลโดยสันติวิธี และมีคุณประโยชน์ 2 ประการคือ 1) สร้างความชอบธรรมให้กับอำนาจรัฐ รัฐบาลที่มาจาก การเลือกตั้งสามารถกระทำการต่าง ๆ ในนามประชาชนได้อย่างเต็มที่และมีสิทธิเพราะได้รับอำนาจโดยความนิยมของประชาชนส่วนใหญ่ 2) เป็นกลไกสืบทอดอำนาจโดยสันติ การเลือกตั้งเป็นสิ่งสำคัญในระบอบประชาธิปไตย ต้องมีอย่างสม่ำเสมอเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนเลือกผู้ปกครองที่ตนเห็นว่าเป็นดีและเหมาะสมเข้ามาทำหน้าที่แทนตน เป็นเรื่องของประชาธิปไตยโดยตัวแทน ในขณะที่เดียวกันเป็นที่ยอมรับในตัวผู้แทนที่ราษฎรเลือกพร้อมกับมอบอำนาจให้ปกครองประเทศ ราษฎรจึงเป็นผู้สนับสนุนที่สำคัญของนักการเมืองที่เข้าไปทำหน้าที่แทนประชาชน ถ้าผู้แทนราษฎรที่ประชาชนเลือกเข้าไปไม่ซื่อสัตย์ทำงานไม่มีประสิทธิภาพประชาชนจะไม่สนับสนุนให้ทำหน้าที่อีกต่อไป ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งมีความสอดคล้องกับทฤษฎีการมีส่วนร่วมของ **ดิน ปรัชญพฤทธิ** คือ

1. ทฤษฎีความเป็นผู้แทน (Representative) ทฤษฎีนี้เน้นความเป็นผู้แทนของผู้นำ และถือว่าการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง / ถอดถอนผู้นำเป็นเครื่องหมายของการที่จะให้หลักประกันกับการบริหารงานดี อยากรู้ดี ทฤษฎีนี้เน้นเฉพาะการวางโครงการสร้างสถาบัน เพื่อเป็นเครื่องมือในการให้ผู้ตามเข้ามามีส่วนร่วมเท่านั้น เช่นการเลือกตั้งทั่วไป การเลือกตั้งโดยคะแนนลับ และประชุม

ปรึกษาหารือประจำปี จะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมตามนัยทฤษฎีนี้ มิได้เปิดโอกาสให้ผู้ตามได้เข้ามา มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ขององค์กรอย่างแท้จริง และผู้มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการตัดสินใจ ได้แก่บรรดาผู้นำต่าง ๆ ที่เสนอตัวเข้ามารับการเลือกตั้ง ส่วนผู้ตามนั้นเป็นเพียงแค่ไม้ประดับเท่านั้น

2. ทฤษฎีประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Democracy) ตามแนวความคิดทฤษฎีนี้ การมีส่วนร่วมมีวัตถุประสงค์ไม่เฉพาะแต่การเข้าไปพิจารณาเลือกตั้งหรือถอดถอนผู้นำเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการวางนโยบาย ยิ่งไปกว่านั้นทฤษฎีนี้ยังมอง การมีส่วนร่วมเป็นการให้การศึกษาและพัฒนาการกระทำทางการเมืองและสังคมที่มีความรับผิดชอบนั้นก็คือ การไม่ยอมให้มีส่วนร่วมนับว่าเป็นการถูกคามต่อเสรีภาพของผู้ตาม ผลการวิจัย ยังมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ **Varba, Huntington and Nelson** การมีส่วนร่วมทางการเมืองใน สังคมที่มีการปกครองรูปแบบประชาธิปไตย ซึ่งในสังคมประชาธิปไตยจะเปิด โอกาสให้ประชาชน ส่วนร่วมทางการเมืองหลายรูปแบบ ในการใช้สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง โดยถือหลักว่าบุคคล ทุกคนในฐานะพลเมืองของรัฐ ควรมีความเสมอภาคเท่าเทียมกับบุคคลอื่นในการใช้สิทธิทาง การเมืองและบุคคลทุกคนควรมีโอกาสในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเมืองท้องถิ่นของมลรัฐและ ของชาติ ในปัจจุบันประเทศที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยทุกประเทศได้ให้การยอมรับและ เปิดโอกาสให้การยอมรับและเปิด โอกาสให้ประชาชนมีสิทธิในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ได้อย่าง เสมอภาคทั้งชาย-หญิง เพราะการเลือกตั้งถือเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญของการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตยที่เน้นว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน

ค่าเฉลี่ยค่าชุดเป็นรายข้อ พบว่า ก่อนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ได้ทราบนโยบายของผู้สมัคร แต่ละคน แล้วตัดสินใจเลือก ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในการพิจารณาการ ลงคะแนนเลือกตั้งของสตรียังคงมีพื้นฐานการตัดสินใจในรูปแบบเดิมคือ ให้ความสำคัญกับบุคคล มากกว่านโยบายหรือผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับชุมชนตามนโยบายของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ในการ ตัดสินใจเลือกผู้สมัครท้องถิ่น ในระดับและตำแหน่งต่าง ๆ พื้นฐานการตัดสินใจอาจมาจากความ ผูกพันในฐานะญาติมิตร หรือการการถูกชักจูงโดยผู้นำหมู่บ้าน ผู้นำชุมชน มากกว่าที่จะพิจารณาว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะทำประโยชน์อะไรให้กับชุมชน ประชาชนจะได้รับประโยชน์อะไรจาก นโยบายด้านต่าง ๆ จากผู้บริหาร กล่าวโดยสรุปได้ว่าในการตัดสินใจลงคะแนนเลือกตั้งประชาชน ให้ความสำคัญในการเลือกตัวบุคคลมากกว่าจะพิจารณาเลือกเพราะมีความพึงพอใจของผู้รับสมัคร เลือกตั้ง ผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สุพินดา เกติมาธิ** ได้ศึกษาเรื่อง“การมีส่วน ร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัด สมุทรสาคร” พบว่า สตรี ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมทางการเมืองโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมในรับรู้ นโยบายของผู้สมัครรับเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก

2) การวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 2 ด้านการเข้าร่วมในการตัดสินใจ โดยรวมซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สตรีในเขตพื้นที่อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ยังเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นไม่มากนัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสตรีมีความจำกัดในด้านต่าง ๆ คือ การได้รับการสนับสนุนจากสมาชิกในครอบครัว แรงกระตุ้นจากสังคม การยอมรับความสามารถของสตรียังมีน้อย ถึงแม้สตรีจะมีโอกาส ความสามารถ สิทธิเสรีภาพทางการเมืองเสมอภาคกับบุรุษในทางนิตินัย แต่ในทางพฤตินัยมีไม่เท่าเทียมกันเท่าที่ควร จึงส่งผลให้สตรีมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สินธุ์ มุ่งดี** ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง “สตรีกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ในอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า สตรีมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมในระดับปานกลาง เพื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นรายข้อ พบว่า เคยเข้าร่วมประชาคมหมู่บ้านเพื่อเสนอโครงการ/กิจกรรมสาธารณะ ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า ประชาชนมีความสนใจในการทำประชาคมหมู่บ้านซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นจะได้นำความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นไปกำหนดเป็นแผนพัฒนาต่อไป ถือได้ว่าการเข้าร่วมในการเสนอโครงการ/กิจกรรมสาธารณะเป็นประโยชน์โดยตรงแก่ประชาชน และสอดคล้องกับหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ผลการวิจัยนี้มีความสอดคล้องกับแนวคิดของ **ชัช จงตีบพันธ์** การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในกระบวนการทางการเมืองและการบริหารท้องถิ่น เป็นการแสดงออกซึ่งการให้เกียรติยกย่องประชาชนว่ามีสติปัญญาและความสามารถในการปกครองตนเอง นับเป็นการเคารพในศักดิ์ศรีและคุณค่าของประชาชนตามอุดมการณ์ประชาธิปไตย นอกจากนั้นยังเป็นการก่อให้เกิดการเรียนรู้และปลูกจิตสำนึกทางการเมืองหลายประการ เช่น ความสำคัญของตนเองต่อท้องถิ่น ความผูกพันกับส่วนได้เสียของท้องถิ่น ความรับผิดชอบและความหวงแหนต่อสิทธิประโยชน์ที่พึงได้รับ ความคุ้นเคยในการใช้สิทธิ อำนาจและหน้าที่พลเมือง ซึ่งจะพัฒนาไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประเทศในที่สุด การตอบสนองความต้องการของประชาชนและการพัฒนาท้องถิ่น เนื่องจากประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมรู้ถึงความต้องการและปัญหาของตนเองและท้องถิ่นได้ดีกว่าบุคคลอื่น ดังนั้น การยินยอมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองและการบริหารจึงเท่ากับเป็นการยอมรับ ความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นนั้นแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาของการกระจายอำนาจและอุดมคติประชาธิปไตยที่กำหนดหลักการไว้ว่าเป็นการปกครองของประชาชน วิธีการที่ต้องบริหาร โดยประชาชนและ

เป้าหมายที่จะส่งผลถึงประชาชนโดยแท้จริง ผลการวิจัยนี้มีความสอดคล้องกับแนวคิดของ **Jame L. Creighton** ได้สรุปประโยชน์ของการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

1. เพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจ กระบวนการปรึกษาหารือกับสาธารณชนช่วยให้เกิดความกระฉับกระเฉงในวัตถุประสงค์และความต้องการของโครงการหรือนโยบายนั้น ๆ ได้อยู่เสมอ บ่อยครั้งที่กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนก่อให้เกิดทางเลือกใหม่แทนวิธีที่ได้เคยใช้กันมาในอดีต สาธารณชนมักจะมีข้อมูลที่สำคัญซึ่งทำให้เกิดความแตกต่างในการที่จะนำไปสู่การตัดสินใจ ก่อให้เกิดความแตกต่างระหว่างโครงการที่ประสบความสำเร็จและความไม่สำเร็จ
2. การสร้างฉันทาคติ โครงการมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถที่จะสร้างข้อตกลงที่มั่นคงและยืนยาวและยอมรับกันระหว่างกลุ่ม ก่อนหน้านี้อาจมีความขัดแย้งกันคนละทาง การมีส่วนร่วมยังก่อให้เกิดความเข้าใจระหว่างคู่กรณี ลดความขัดแย้งทางการเมืองและสร้างให้เกิดความชอบธรรมในการตัดสินใจของรัฐ
3. การเพิ่มความง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำให้คนเรามีความรู้ถึงความเป็นเจ้าของการตัดสินใจนั้น และครั้งหนึ่งเมื่อได้ร่วมตัดสินใจแล้ว เขาก็ย่อมต้องการที่จะเห็นสิ่งนั้นนำไปปฏิบัติ ไม่เพียงแต่จะมีความสนับสนุนทางการเมืองต่อการนำไปปฏิบัติ แต่กลุ่มและปัจเจกชนอาจจะรู้สึกกระตือรือร้นในการช่วยให้เกิดผลในทางปฏิบัติ
4. การหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าใน “กรณีร้ายแรงที่สุด” ในกรณีที่เกิดความขัดแย้ง กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนก่อให้เกิดที่คู่กรณีจะแสดงความต้องการของกลุ่ม ซึ่งจะเป็นการลดการเผชิญหน้ากันที่รุนแรง
5. การดำรงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม วิธีทางที่จะนำไปสู่ความชอบธรรมและการดำรงอยู่ของความชอบธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อการตัดสินใจก่อให้เกิดความขัดแย้ง ก็คือจะต้องใช้กระบวนการตัดสินใจ ซึ่งโปร่งใสและน่าเชื่อถือต่อสาธารณชน ซึ่งจะทำให้สาธารณชนที่มีส่วนร่วม เข้าใจถึงเหตุผลที่นำไปสู่การตัดสินใจนั้น ๆ
6. การคาดคะเนความห่วงกังวลของประชาชนและค่านิยมของสาธารณชน ในขณะที่เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นทำงานกับสาธารณชน ย่อมรับรู้ได้ถึงความกังวลของสาธารณชน ทำให้เจ้าหน้าที่ได้เกิดความตระหนักถึงการตอบสนองของสาธารณชนที่เป็นไปต่อกระบวนการตัดสินใจต่าง ๆ
7. การพัฒนาความเชี่ยวชาญและความคิดสร้างสรรค์ของสาธารณชน ประโยชน์อันสำคัญอย่างยิ่งของการมีส่วนร่วมของประชาชนคือ การให้การศึกษากับสาธารณชนที่คิดว่า ผู้มีส่วนร่วมไม่เพียงแต่จะเรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหา แต่เขายังได้เรียนรู้ว่ากระบวนการตัดสินใจ โดยองค์กรส่วนท้องถิ่นของเขาควรเป็นอย่างไร และทำไมจึงตัดสินใจดังกล่าว การมีส่วนร่วมของประชาชนยังเป็นเวทีการฝึกที่มีประสิทธิภาพของผู้นำท้องถิ่นในอนาคตด้วย

ค่าเฉลี่ยค่าสุดเป็นรายข้อ พบว่า นโยบายที่ประชาชนเสนอจะถูกนำมาปฏิบัติเป็นรูปธรรมทุกโครงการ ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ท้องถิ่นมีงบประมาณจำกัด ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างทั่วถึงตามความต้องการ ในการพิจารณากำหนดนโยบายของท้องถิ่น ได้นำแผนที่ได้มาจากประชาคมหมู่บ้าน แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพิจารณาจัดลำดับความสำคัญ เพื่อกำหนดเป็นนโยบายสาธารณะต่อไป ซึ่งความต้องการของประชาชนมีความแตกต่างกัน หรือบางโครงการมีความสำคัญมากแต่ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอแผนน้อย เป็นผลต่อการพิจารณาของคณะกรรมการด้วย งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด แต่ท้องถิ่นต้องดำเนินงานตามนโยบายด้านต่าง ๆ ไปพร้อม ๆ กัน ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน ได้ทันทั่วถึงตามความต้องการของประชาชนเลือกตั้ง ผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ปนัดดา โศคนุช** ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในองค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่” พบว่า ชุมชนยอมรับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี ในระดับปานกลาง และบทบาทการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี กับไม่แตกต่างกัน ดังนั้น จึงควรมีกกลไกสำคัญสำคัญในการสร้างการตระหนักรู้ของสังคมให้เห็นว่าสตรี เป็นพลังสำคัญพลังหนึ่งของสังคมที่จะช่วยกันพัฒนาประเทศร่วมกับผู้ชาย เพราะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี จะเป็นสิ่งสำคัญที่สะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการของการปกครองท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

3) การวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 3 ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น โดยรวมซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ความจำกัดด้านระเบียบของท้องถิ่นที่กำหนดจำนวนคณะกรรมการในการติดตามประเมินผลโครงการของท้องถิ่น ซึ่งผู้บริหารจะคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นตัวแทนของชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการ ประกอบกับความรู้ความเข้าใจของสตรีในเรื่องสิทธิตามรัฐธรรมนูญ จึงเป็นผลทำให้สตรีมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลอยู่ในระดับน้อย การวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้นำท้องถิ่น เป็นบทบาทสำคัญของภาคประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐบาลหรือผู้บริหาร เพื่อให้รัฐบาลหรือผู้บริหารดำเนินงานตามโครงการ นโยบายด้านต่าง ๆ ด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ซึ่งการวิพากษ์วิจารณ์การปฏิบัติงานของรัฐบาลหรือผู้นำท้องถิ่น โดยรวมสตรียังมีบทบาทในด้านนี้น้อย เพราะสตรียังมีความจำกัด ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของคนตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และการได้รับสนับสนุนจากสมาชิกในครอบครัว และการยอมรับทางสังคม ผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ **กิตติ ประทุมแก้ว** ได้ศึกษาเรื่อง “ความสำคัญทางการเมืองของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า ความสำนึกทางการเมืองของประชาชนในเขต

เทศบาลเมืองพระนครศรีอยุธยา มีความสำคัญทางการเมืองและการเข้ามีส่วนร่วมในทางการเมืองปานกลางสาเหตุเนื่องมาจากว่า ประชาชนในเทศบาลเมืองพระนครศรีอยุธยา ยังมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ รวมทั้งสภาพการณ์ทางการเมืองต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลค่อนข้างน้อย และผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ศุพินดา เกศมาลี** ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร” พบว่า สตรี ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมทางการเมืองโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการการวิพากษ์วิจารณ์เพื่อควบคุมการปฏิบัติงานในกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลสตรีมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

คำเฉลี่ยสูงสุดเป็นรายข้อ พบว่า เคยกรอกแบบสอบถามเพื่อประเมินผลโครงการต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ให้ความสนใจในการประเมินผลของโครงการต่าง ๆ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ เป็นประโยชน์แก่ประชาชนส่วนใหญ่หรือไม่ นโยบายสาธารณะเป็นการให้บริการแก่ประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ มีผลต่อการพัฒนาสร้างความเจริญให้กับท้องถิ่น หากผลการประเมินโครงการสามารถดำเนินได้ตามที่ได้แถลงนโยบายไว้ถือได้ว่าเป็นไปตามความต้องการของคนส่วนใหญ่ที่เลือกเข้ามาให้ทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร ซึ่งข้อมูลนโยบายด้านต่าง ๆ ผู้บริหารได้มาจากความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่ ถ้าผู้บริหารสามารถดำเนินงานตามนโยบายที่แถลงไว้กล่าวได้ว่ายอมเป็นประโยชน์แก่คนส่วนใหญ่ในท้องถิ่น ทั้งนี้ นโยบายสาธารณะเกิดขึ้นเพื่อการแก้ปัญหาในสังคม สร้างสังคมที่เป็นสุขบนฐานคุณธรรมและจริยธรรม ดังนั้นนโยบายสาธารณะจึงต้องอยู่บนฐานของความรู้ นำและพัฒนาสังคมให้มีคุณธรรม มีจิตสำนึกร่วมคิด ร่วมทำและร่วมแก้ปัญหาของสังคม ส่วนใหญ่ปัญหาจะนำนโยบาย นโยบายจะนำปัญหาในสังคมที่ให้ความสำคัญกับคุณภาพชีวิตและคุณค่าของมนุษย์มากกว่ามูลค่าทางวัตถุ คำนึงถึงทุนทางสังคมที่มีอยู่ทั้งผู้รู้ ประชาชน องค์กร วัฒนธรรมตามสภาพแวดล้อมของแต่ละพื้นที่ กระบวนการพัฒนานโยบายสาธารณะเป็นกระบวนการทางสังคม ผู้คนในสังคมต้องมีส่วนร่วม มองเห็นปัญหา ขับเคลื่อนให้สังคมเห็นเป็น ปัญหามหาชน เพื่อให้รัฐเข้ามาแก้ไขโดยกำหนดเป็นนโยบายที่ตอบสนองความต้องการและปัญหาของผู้มีส่วนได้เสียอย่างแท้จริง กระบวนการดังกล่าวจะเกิดขึ้นในระบบการเมืองแบบเปิด รัฐไม่ผูกขาดอำนาจข้าราชการต้องทำงานและอดทนในการรับรู้ความต้องการและความหลากหลายในความคิด ผู้เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์นโยบายและตัดสินใจนโยบายต้องตั้งอยู่บนฐานความรู้และปัญญาที่เปิดกว้าง เห็นความสำคัญของสิทธิมนุษยชน ความเป็นธรรม ความเสมอภาคเท่าเทียมกัน แม้ผู้มีส่วนได้เสียเป็นคณกลุ่มน้อยต้องให้ความสำคัญและเป็นธรรมและเอื้ออาทรต่อกลุ่มคนเหล่านั้น ถึงแม้ว่านโยบายสาธารณะ

ด้านต่าง ๆ จะมีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของสตรีในด้านการเข้าร่วมติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานทางการเมืองท้องถิ่น ในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชรอยู่ในระดับน้อย ซึ่งผลการวิจัยนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สัมพันธ์ ภูมมาลา** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรี ในอำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า บทบาทการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในภาพรวมแล้วกลุ่มสตรีมีบทบาทในทางการเมืองท้องถิ่นระดับน้อย โดยเฉพาะการเข้าไปมีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบ แม้ว่ากลุ่มสตรีส่วนใหญ่จะมีความรู้ ความเข้าใจในการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างดีก็ตาม

คำเฉลี่ยค่าสุดเป็นรายข้อ พบว่า เคยเข้าร่วมติดตามการทำงานของเจ้าหน้าที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อย จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า สตรีในเขตอำเภอลานกระบือยังมีบทบาทในการติดตามตรวจสอบในการปฏิบัติทางการเมืองท้องถิ่นอยู่ในระดับน้อย อาจกล่าวได้ว่าส่วนหนึ่งยังให้ความสำคัญในการติดตามตรวจสอบการบริหารงานท้องถิ่น ทั้งฝ่ายการเมืองท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ซึ่งถือได้ว่าเป็นการใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญ และกฎหมายที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปตรวจสอบการบริหารงานของท้องถิ่นได้ ประชาชนมีสิทธิในเลือก ถอดถอน และตรวจสอบการทำงานของท้องถิ่นในระดับต่าง ๆ ตามที่กฎหมายอนุญาตไว้ การเข้าร่วมในการตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ถือว่าประชาชนใช้สิทธิเสรีภาพตาม **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับที่ 18 พ.ศ.2550** มาตรา 87 รัฐต้องดำเนินการตามนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้ อำนาจรัฐทุกระดับ ในรูปแบบองค์กรทางวิชาชีพหรือตามสาขาอาชีพที่หลากหลายหรือรูปแบบอื่น ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ **ชัช ชงตีพันธ์** ความโปร่งใสและประสิทธิภาพในการบริหารงานท้องถิ่น หากท้องถิ่นใดที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างแข็งขัน ประชาชนของท้องถิ่นนั้นก็จะยอมจะได้ตัวแทนของตนที่มีคุณภาพเข้าไปเป็นผู้บริหารท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพ รับฟังความคิดเห็นและความต้องการของประชาชน บริหารงานด้วยความระมัดระวังและรักษาผลประโยชน์ของประชาชน เพราะประชาชนจะติดตามและรักษาสิทธิประโยชน์ที่ตนพึงได้รับ ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นยอมจะประสบความสำเร็จในการดำเนินงานและสามารถสร้างสรรค์ประโยชน์ของท้องถิ่นได้มาก นับเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการตัดสินใจ การลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลา เป็นการสร้างฉันทามติและทำให้ง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ เพราะปัญหาในแต่ละท้องถิ่นได้รับการแก้ไขปรับปรุงอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามความต้องการของคนในท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานของท้องถิ่น เป็นการควบคุมดูแล

กำกับ ให้ท้องถิ่นบริหารงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส ตรวจสอบได้ สนับสนุนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอย่างกว้างขวางเพื่อให้ท้องถิ่นเป็นที่ยอมรับของประชาชน

4) การวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 4 ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง โดยรวม ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สตรีมีความสนใจในการติดตามข่าวสารทางการเมืองน้อย ประกอบกับสื่อแขนงต่าง ๆ ได้นำเสนอข่าวได้ ละคร บันเทิงอื่น ๆ เป็นจำนวนมาก ซึ่งสื่อมวลชน (Mass Media) มีหน้าที่สำคัญคือ การนำเสนอข่าวสาร เสนอความคิดเห็น บริการการศึกษา และมีหน้าที่การบันเทิง โดยเฉพาะการนำเสนอข่าว เสนอความคิดเห็นความบันเทิงทางการเมืองของบุคคลข่าวที่เสนอทุกวัน ส่วนหนึ่งเป็นข่าวเกี่ยวกับการเมืองที่สื่อถ่ายทอดมาสู่ประชาชน ทำให้ผู้ที่ได้รับข่าวจากสื่อมวลชนมีความเข้าใจทางการเมืองและมีทัศนคติความโน้มเอียงทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น ซึ่งผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ฉินรุ่ มุ่งดี** ได้ศึกษาเรื่อง “สตรีกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ในอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า สตรีมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมในระดับปานกลาง เพื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นรายข้อ พบว่า ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งแต่ละครั้งจากการประชาสัมพันธ์ของหน่วยเลือกตั้ง ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติในแต่ละครั้งผู้ที่เกี่ยวข้องจะมีการประชาสัมพันธ์กำหนดการต่าง ๆ ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง เพื่อให้ประชาชนที่มีความสนใจที่จะสมัครรับเลือกตั้งอย่างเสมอภาคกัน รวมทั้งประชาชนผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งจะได้ทราบกำหนดการเลือกตั้งป้องกันการถูกตัดสิทธิทางการเมืองในกรณีที่ไม่ว่างไปใช้สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งในกรณีที่ไม่มีเหตุอันควร ผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ **มิลแบรธ (Milbrath)** ที่ว่า รับฟังหรือรับทราบข่าวสารการเมือง เป็นการเกี่ยวข้องกับการเมืองในระดับต่ำสุดหรือน้อยสุด แต่มีคนที่เกี่ยวข้องด้วยมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยต่ำสุดเป็นรายข้อ พบว่า เคยติดตามสอบถามข้อมูลผลการเลือกตั้ง ณ ที่ทำการ อบต. หรือเทศบาล หลังจากการเลือกตั้งการเมืองท้องถิ่นเสร็จสิ้น ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่ติดตามผลการเลือกตั้งส่วนใหญ่มักจะเป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการเลือกตั้งโดยตรง เช่น ผู้สมัครรับเลือกตั้ง หัวคะแนน จึงเป็นเหตุให้ หลังจากการเลือกตั้งการเมืองท้องถิ่นเสร็จสิ้น สตรีจะมาติดตามสอบถามข้อมูลผลการเลือกตั้ง ณ ที่ทำการ อบต. หรือเทศบาล ไม่มากนัก ผลการวิจัยนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ **กิตติ ประทุมแก้ว** ได้ศึกษาเรื่อง “ความสำคัญทางการเมืองของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองพระนครศรีอยุธยา” ผลการวิจัยพบว่า ความสำนึกทางการเมืองของประชาชนในเขต

เทศบาลเมืองพระนครศรีอยุธยา มีความสำคัญทางการเมืองและการเข้ามีส่วนร่วมในทางการเมืองปานกลางสาเหตุเนื่องมาจาก การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเป็นแบบผู้สังเกตการณ์วงนอกมากกว่าเป็นผู้กระทำทางการเมือง

5) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 5 ด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมือง โดยรวม ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สตรียังมีความจำกัดในด้านการยอมรับความรู้ความสามารถการยอมรับทางสังคม การได้รับสนับสนุนจากสมาชิกในครอบครัว ความรู้ความเข้าใจในการเมือง ประกอบกับสตรีส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในการทำหน้าที่ภายในครอบครัวในการเลี้ยงดูบุตร ทำให้มีเวลา โอกาสในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในด้านต่าง ๆ น้อย รวมถึงการรับสมัครเลือกตั้งเป็นผู้บริหาร หรือสมาชิกสภาท้องถิ่น จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันสตรีมีความประสบความสำเร็จทางการเมืองน้อย ถึงมีสตรีจะมีโอกาสทางการเมืองมากขึ้นก็ตาม ผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สุพินดา เกศมาลี** ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร” พบว่า สตรี ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง และ สรุปปัญหาอุปสรรคการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีได้ว่า สตรีส่วนใหญ่มีปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับ ไม่เข้าใจถึงประโยชน์ในการมีส่วนร่วม ไม่ชอบการเมือง ไม่ชอบดำรงตำแหน่งทางการเมือง

คำเฉลี่ยสูงสุดเป็นรายชื่อ พบว่า ต้องการสมัครเข้าแข่งขันรับเลือกตั้งเพื่อดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับท้องถิ่นเพราะอุดมการณ์ ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสตรีในเขตอำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ยังให้ความสนใจในการสมัครรับเลือกตั้งน้อย ไม่สามารถส่งเสริมให้สตรีมีความสนใจในการสมัครรับเลือกตั้งเท่าเทียมกับผู้ชายได้ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีนั้นอาจทำได้หลายส่วนทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งแม้ในภาพรวมจะยังอยู่ในระดับที่ต่ำอยู่ แต่ก็มีตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่า เมื่อสตรีเข้าไปมีส่วนร่วมในการเมืองการบริหารแล้วสามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมตามที่ต้องการได้ในระดับหนึ่งในฐานะที่เป็นสมาชิกส่วนหนึ่งของสังคม การตัดสินใจใด ๆ ที่เกิดขึ้น ในสังคมนั้น ย่อมมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของสมาชิกแต่ละคนในสังคม สตรีจึงต้องเข้าไปมีบทบาทในการตัดสินใจเพื่อให้การจัดสรรและควบคุมทรัพยากรต่าง ๆ สอดคล้องกับความต้องการของตนเองด้วย ซึ่งความเสมอภาคของสตรีและบุรุษในทางการเมืองมีสองประการ คือ ความเสมอภาคในการเป็นผู้แทน และความเสมอภาคในการได้รับประโยชน์จากการกำหนดนโยบายและแผน

ปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจลงสมัครรับเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น อาจมีปัญหามาจาก (1) ไม่เข้าใจสภาพปัญหาชุมชน (2) ความเสียเปรียบในการแข่งขันกับผู้ชาย (3) ค่าใช้จ่ายในการสมัครและหาเสียง และความไม่สะดวกในการปฏิบัติงานกลางคืน (4) ภาระครอบครัว

การจัดสรรเวลาและความคาดหวัง รวมถึงขาดการสนับสนุนจากสังคม (5) การไม่ยอมรับผู้นำท้องถิ่นที่เป็นสตรี และ (6) การถูกกีดกันจากฐานเสียงของนักการเมืองอื่น การแบ่งงานให้ผู้หญิงซึ่งไม่เหมาะกับการเมือง และการจำกัดการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจ การตัดสินใจลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกท้องถิ่นของสตรีนั้น มักจะต้องมีปัญหาและอุปสรรคเสมอ เพราะสตรีได้ถูกจัดระเบียบบทบาทเฉพาะให้สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน สภาพครอบครัว และสภาพสังคม ไม่ว่าจะ เป็นบทบาทของความเป็นมารดา ภรรยา ผู้ตาม ซึ่งมีลักษณะการใช้ชีวิตที่ขัดแย้งกับบทบาทของการเป็นนักการเมือง จากการสนทนากลุ่มพบว่าความเป็นผู้หญิงถูกกำหนดโดยธรรมชาติกลับกลายเป็นเงื่อนไขของการบั่นทอนความตั้งใจในการลงสมัครรับเลือกตั้ง หน้าที่หลักของสตรีมักจะเกี่ยวพันกับครอบครัวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การจัดสรรเวลาตามความตั้งใจที่จะทำงานการเมืองเพื่อท้องถิ่นของตนจึงต้องผ่อนผันหรือเลื่อนไปจนกว่าครอบครัวจะให้การสนับสนุน ผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ราตรี ประทาน** ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของสตรีในการพัฒนาท้องถิ่นอำเภอทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี” ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุที่สตรีมีส่วนร่วมในการสมัครรับเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นน้อยที่สุด เนื่องจากมีปัญหาขาดการกระตุ้น ขาดโอกาส ขาดการส่งเสริมสนับสนุนจากครอบครัว ชุมชน สตรียังขาดความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่น

คำเฉลี่ยค่าตุกเป็นรายข้อ พบว่า เคยสมัครเข้าแข่งขันรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในอำเภอลานกระบือมีเทศบาลเพียงแห่งเดียว จำกัดสิทธิเฉพาะผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล หรือขอนแก่นอื่น ๆ ตามกฎหมายกำหนดจึงมีสิทธิสามารถลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกเทศบาลได้ รวมทั้งปัจจัยหลักที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี คือ ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก ได้แก่สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อสตรี เช่น ปัญหาทัศนคติ ความเชื่อต่อการเมือง การยอมรับในบทบาทผู้หญิง ฯลฯ ส่วนปัจจัยภายใน ประกอบด้วย อายุ การศึกษา รายได้ อาชีพ ความสำนึกการเมือง การรับข่าวสาร รวมถึงการสนับสนุนจากครอบครัว ชุมชน ฯลฯ ปัญหาการไม่เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีจะพบว่า สตรีแทบไม่มีส่วนร่วมในการเมืองท้องถิ่น หากจะเปรียบเทียบจำนวนประชากรผู้หญิงมีจำนวนมากกว่าผู้ชายแต่บทบาททางการเมืองของผู้หญิงจะมีน้อยกว่าหากเทียบกับผู้ชาย ในปัจจุบันการเปิดกว้างทางการเมือง สิทธิ เสรีภาพ โอกาส ชาย-หญิงเท่าเทียมกัน แต่การได้รับความไว้วางใจจากประชาชนที่จะเลือกเข้าไปทำหน้าที่เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นสตรียังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ **จริยา กลิ่นอุดม** ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของสตรีในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมปกครองท้องถิ่น จังหวัดชลบุรี” พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของสตรีในกิจกรรมปกครองท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.2.2 การศึกษาวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรี ในเขตอำเภอ ลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ที่มีอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีรายละเอียดต่อไปนี้

1) จากสมมติฐานของการวิจัยข้อ 1 ที่ว่า สตรีที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร แตกต่างกัน ผลการวิจัย พบว่า สตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โอกาส ความเสมอภาค การมีสิทธิทางการเมือง การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง สตรีทุกวัยมีความเสมอภาคกันตามกฎหมายที่กำหนดไว้ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีนั้นอาจทำให้หลายส่วนทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งแม้ในภาพรวมจะยังอยู่ในระดับที่ต่ำอยู่ แต่ก็มีความที่แสดงให้เห็นว่า เมื่อสตรีเข้าไปมีส่วนร่วมในการเมืองการบริหารแล้ว สามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมตามที่ต้องการได้ในระดับหนึ่งในฐานะที่เป็นสมาชิกส่วนหนึ่งของสังคม การตัดสินใจใด ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมนั้น ย่อมมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของสมาชิกแต่ละคนในสังคม สตรีจึงต้องเข้าไปมีบทบาทในการตัดสินใจ เพื่อให้การจัดสรรและควบคุมทรัพยากรต่าง ๆ สอดคล้องกับความต้องการของตนเองด้วย ซึ่งความเสมอภาคของสตรีและบุรุษในทางการเมืองมีสองประการ คือ ความเสมอภาคในการเป็นผู้แทนและความเสมอภาคในการได้รับประโยชน์จากการกำหนดนโยบายและแผน สตรีไทยมีสิทธิทางการเมืองที่จะออกเสียงและลงสมัครรับเลือกตั้งมากกว่า 70 ปีแล้วภายหลังประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย เมื่อปี พ.ศ. 2475 มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับแรก ซึ่งกำหนดให้สิทธิแก่ทั้งบุรุษและสตรีอย่างเท่าเทียมกันในการออกเสียงเลือกตั้ง ซึ่งนับเป็นก้าวสำคัญของการรับรองสิทธิของสตรีให้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง

ในปัจจุบันมีการสนับสนุนให้สตรีเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น เหตุผลที่ต้องส่งเสริมให้ผู้หญิงมีส่วนร่วมทางการเมือง การส่งเสริมสตรีให้เข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองมากขึ้น จะสร้างการเปลี่ยนแปลงในระบบได้ ซึ่งการที่สตรีมีส่วนร่วมตัดสินใจทางการเมือง จะมีข้อดีหลายประการ ได้แก่ 1) เพิ่มประสิทธิภาพทางการเมือง เนื่องจากผู้หญิงมีประสบการณ์ที่แตกต่างจากผู้ชาย จึงมีมุมมองและความสามารถที่แตกต่างกัน เช่น การจัดทำงบประมาณใช้จ่ายเงินและการตรวจสอบการใช้จ่าย ถ้ามีมุมมองของทั้งหญิงและชาย จะทำให้การใช้จ่ายมีความละเอียดรอบคอบ และการตรวจสอบการใช้จ่ายที่มีประสิทธิภาพ 2) สร้างความหลากหลายในการพัฒนา ผู้หญิงและผู้ชายมีบทบาทที่แตกต่างกันทั้งในครอบครัวและชุมชน จึงมีปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกัน 3) สร้างความเป็นธรรมตามหลักการเป็นผู้แทนในระบอบประชาธิปไตย เนื่องจากการปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองโดยประชาชนทั้งหมด คือ ประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมในการตัดสินใจ แต่เนื่องจากสังคมมีขนาดใหญ่และประชาชนมีจำนวนมากจึงใช้วิธีการ

เลือกสรรผู้แทนจำนวนหนึ่งมาทำหน้าที่ตัดสินใจในเรื่องสาธารณะแทนประชาชนส่วนใหญ่ การเป็นผู้แทนทางการเมืองจึงเป็นเหมือนภาพจำลองขนาดเล็กของสังคมที่สะท้อนคุณลักษณะทุกด้านของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง เช่น องค์ประกอบของสังคมและการกระจายตามพื้นที่ เมื่อสังคมมีผู้หญิงเป็นองค์ประกอบครึ่งหนึ่ง ผู้หญิงจึงควรได้เป็นผู้แทนของประชาชนตามสัดส่วนนี้ด้วย

4) การเปลี่ยนแปลงในทางสร้างสรรค์ทางการเมืองจะเกิดขึ้น เมื่อมีผู้หญิงจำนวนมากพอได้เข้ามาทำงานการเมือง และสามารถมีวิธีการทำงานที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนได้เป็นอย่างดี โอกาสด้านต่าง ๆ ทางการเมืองที่สตรีผู้มีสิทธิทางการเมืองได้รับอย่างเสมอภาคกัน อาจเป็นเหตุให้สตรีที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยนี้มีความสอดคล้องกับแนวคิดของ **รัตนา จงสุทธานามณี** การสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง อย่างเท่าเทียมกัน ก่อให้เกิดและกระตุ้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนการปกครองท้องถิ่น ซึ่งมีผู้นำมาจากการเลือกตั้งมีประโยชน์เริ่มตั้งแต่กระตุ้นความสนใจของประชาชนและการที่ผู้นำเหล่านั้นมาจากการเลือกตั้ง เสนอนโยบายให้ประชาชนได้ทราบ ได้คิดถกเถียงและตัดสินใจเลือกก็ย่อมส่งเสริมให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นมากขึ้น ก่อให้เกิดความเสมอภาคทางการเมือง เมื่อการปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนมีโอกาสเข้าร่วมในกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะมากขึ้น ความเสมอภาคทางการเมืองก็มีความเป็นไปได้มากขึ้น การปกครองท้องถิ่นแบบประชาธิปไตยจะช่วยให้โอกาสแก่ประชาชนในเลือกตั้ง การจัดตั้งกลุ่มการเมือง และการมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นที่เพิ่มขึ้นไปอีก ซึ่งผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ **จริยา กลิ่นอุทุม** ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของสตรีในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมปกครองท้องถิ่น จังหวัดชลบุรี” พบว่า ปัจจัยด้านอายุ กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการปกครองส่วนท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน

2) จากสมมติฐานของการวิจัยข้อ 2 ที่ว่า สตรีที่มีการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอถานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิจัยพบว่า สตรีในเขตอำเภอถานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้มีการศึกษาสูงทำให้เกิดความรู้เห็นความสำคัญทางการเมืองมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อย ทั้งนี้อาจมีผลมาจากสถาบันการศึกษาเป็นสถาบันในการกล่อมเกล่าทางการเมือง การให้ความรู้ทางการเมือง ซึ่งจะได้รับจากตำรา ครูอาจารย์ กลุ่มเพื่อน นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ ทำให้มีความรู้ความเข้าใจในระบบประชาธิปไตย เกิดความหวงแหนเห็นคุณค่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น จึงเป็นเหตุให้สตรีที่มีการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกัน ความสำคัญของการศึกษาที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองสรุปได้ว่า

1. บทบาทของการศึกษาในการกล่อมเกลາในทางวัฒนธรรมทางการเมือง หรือสังคม ประกิดทางการเมือง การศึกษาในความหมายที่กว้างรวมถึงการจัดกระบวนการการเรียนรู้และการถ่ายทอดความรู้ วัฒนธรรม ค่านิยม อุดมการณ์ และปทัศฐานของแนวประพฤติปฏิบัติ เป็นกระบวนการกล่อมเกลาทางวัฒนธรรม เรียกว่า สังคมประกิด การกล่อมเกลาทางวัฒนธรรมทางการเมืองในแต่ละสังคมอาจไม่กลมกลืนหรือไปในทิศทางเดียวกัน เช่น สถานศึกษาของรัฐมุ่งพัฒนาทัศนคติและค่านิยมที่ส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย แต่วัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตของคนในสังคมอาจส่งเสริมค่านิยม และปทัศฐานในการประพฤติปฏิบัติในแนวตรงกันข้าม ซึ่งถือว่าเป็นสถานการณ์ที่ขัดแย้งในกระบวนการกล่อมเกลาทางวัฒนธรรม การกล่อมเกลาทางวัฒนธรรมทางการเมืองจึงมีความสำคัญมากต่อการดำรงอยู่ของระบอบการเมือง

2. บทบาทของการศึกษาในการบูรณาการทางการเมือง หมายถึง การสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวของกลุ่มคนและพลังทางสังคม โดยธรรมชาติของมนุษย์ย่อมมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน มีผลประโยชน์ขัดกัน ถ้ามนุษย์ในสังคมไม่มีค่านิยมร่วมกัน หรือปทัศฐานในการประพฤติปฏิบัติก็จะอยู่ร่วมกันด้วยความยากลำบาก นโยบายการศึกษาของทุกประเทศจะมีส่วนกำหนดหรือมุ่งเน้นมุ่งด้านบูรณาการทางการเมือง โดยสร้างความเข้าใจในวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน มุ่งให้คนต่างเชื้อชาติ ต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนา ได้มีค่านิยมร่วมกันเพื่อเป็นพื้นฐานของการปฏิบัติ และเป็นกรอบจริยธรรมที่ตรงกัน ให้มีความเชื่อมั่นในกติกาทางการเมืองเดียวกันและเห็นประโยชน์จากการอยู่ร่วมกันทางการเมือง

3. การพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมือง บทบาทของการศึกษายังเป็นปัจจัยสำคัญในกระบวนการกล่อมเกลาทางวัฒนธรรมทางการเมือง การศึกษายังพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบดั้งเดิมของสังคมให้ไปในทิศทางเพื่อส่งเสริมการพัฒนาระบบการเมืองอีกด้วย ประเทศที่เริ่มต้นใช้ระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย ในขณะที่วัฒนธรรมทางสังคมเป็นแบบดั้งเดิมเป็นวัฒนธรรมทางสังคมแบบอุปถัมภ์ นโยบายจัดการศึกษาเพื่อปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมทางการเมืองจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งขาด บทบาทการศึกษาเพื่อปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมทางการเมือง ประชาชนจะได้เรียนรู้กฎ กติกาใหม่ ปทัศฐานการประพฤติปฏิบัติใหม่ที่สอดคล้องกับวิถีประชาธิปไตย

4. บทบาทการศึกษาในการสร้างและคัดสรรผู้นำทางการเมือง ชนชั้นนำในสังคมสมัยต่างๆ มีกำเนิดในลักษณะที่แตกต่างกัน ในสังคมที่ขาดเสถียรภาพหรือในสถานการณ์สงคราม ผู้เข้มแข็งและชำนาญการศึกสงครามมักมีโอกาสนขึ้นสู่การเป็นผู้นำ ในสมัยใหม่นักธุรกิจกลายเป็นชนชั้นนำในสังคม ผลการวิจัยนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ดิษฐ์ มุ่งดี** ได้ศึกษาเรื่อง “สตรีกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ในอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่

ทำให้ความสัมพันธ์ที่เกื้อหนุนให้สตรีมีบทบาทในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ที่สำคัญคือ ระดับการศึกษา ซึ่งมีผลทำให้ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกัน

3) จากสมมติฐานของการวิจัยข้อ 3 ที่ว่า สตรีที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่าผลการวิจัยพบว่า สตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ที่มีอาชีพ ต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยรวมทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ อาชีพ ไม่ใช่ปัญหาหรืออุปสรรคในการเข้าร่วมทางการเมืองของสตรีอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร สตรีทุกคนมีความเสมอภาคกัน ในทางการเมืองตามที่กฎหมายได้กำหนดสิทธิและเสรีภาพไว้ ให้โอกาสแก่สตรีเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเสมอภาคกัน ปัจจัยด้านอาชีพจึงไม่มีผลต่อความแตกต่างในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ **จริยา กลิ่นอุดม** ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของสตรีในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมปกครองท้องถิ่น จังหวัดชลบุรี” พบว่า ปัจจัยด้านอาชีพ กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะและข้อค้นพบ (Fact Findings) จากการวิจัยและการอภิปรายผลแล้วสามารถสรุปผลโดยแบ่งเป็น 2 ระดับ ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรี ในเขตอำเภอ ลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร **โดยรวม**ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทางราชการควรปรับปรุงและพัฒนามาตรฐานให้ดียิ่งขึ้นไป โดยดำเนินการดังนี้ ประชาชนควรสนับสนุนส่งเสริมการยอมรับความสามารถของสตรีมากขึ้น ขอมรับบทบาททางการเมืองสตรีมากขึ้น

ค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นรายด้าน คือ ด้านการเลือกตั้ง **โดยรวม**ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ทางราชการควรพัฒนามาตรฐานการเลือกตั้งให้มากยิ่งขึ้นไป โดยดำเนินการดังนี้ ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ควรส่งเสริมสนับสนุนให้สตรีมีโอกาสตัดสินใจคัดเลือกคนดี มีคุณธรรม มีความรู้สนใจปัญหา เข้าไปเป็นผู้บริหาร สตรีควรไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งอย่างเสรี ปราศจากการชี้นำของผู้นำชุมชนหรือผู้นำท้องถิ่น

ค่าเฉลี่ยต่ำสุดเป็นรายด้าน คือ ด้านการสมัครเข้าแข่งขันรับเลือกตั้งเพื่อดำรงตำแหน่งทางการเมือง **โดยรวม**ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด ทางราชการควรปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นไป โดยดำเนินการดังนี้ ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้นำชุมชนควรส่งเสริมให้ประชาชนควรให้การสนับสนุนให้สตรี

โอกาสการได้เข้ามาทำหน้าที่ในการเป็นผู้บริหาร หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นมากขึ้น ขอมริบบทบาทความสามารถของสตรีในการบริหารการพัฒนาท้องถิ่น

แบ่งเป็นรายด้านในการเสนอแนะ ตามลำดับได้ดังนี้

1) **ด้านการเลือกตั้ง** โดยรวม ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ทางราชการควรพัฒนามาตรฐานด้านการเลือกตั้งให้มากยิ่งขึ้นไป โดยดำเนินการดังนี้ ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชนควรสนับสนุนให้สตรีออกเสียงเลือกตั้งโดยเสรีภาพ ปราศจากการชักนำหรือการใช้อิทธิพลข่มขู่ เพื่อให้สตรีมีโอกาสตัดสินใจคัดเลือกผู้บริหารที่มีคุณธรรม เชื่อถือได้ มีความสนใจในปัญหาของประชาชนเข้าไปมีอำนาจทางการบริหารเพื่อพัฒนาความเจริญให้กับท้องถิ่น

ค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นรายข้อ คือ ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือสมาชิกสภาเทศบาลทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ทางราชการควรพัฒนามาตรฐานการเลือกตั้งให้มากยิ่งขึ้นไป โดยดำเนินการดังนี้ ผู้บริหารท้องถิ่น และผู้นำชุมชน ควรมีการประชาสัมพันธ์ เชิญชวนให้สตรีไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ได้ตัวแทนที่มาจากความต้องการของคนส่วนใหญ่ในชุมชนอย่างแท้จริง

ค่าเฉลี่ยต่ำสุดเป็นรายข้อ พบว่า ก่อนไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ทราบนโยบายของผู้สมัครแต่ละคน แล้วตัดสินใจเลือก ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ทางราชการควรพัฒนาให้อยู่ในระดับมากยิ่งขึ้นไป โดยดำเนินการดังนี้ ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชนควรส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจให้สตรีเห็นความสำคัญด้านนโยบายมากกว่าการเลือกตัวบุคคล เพราะความคุ้นเคยกัน หรือเป็นเครือญาติ หรือเลือกเพราะได้ผลประโยชน์ตอบแทน

2) **ด้านการตัดสินใจ** โดยรวม ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทางราชการควรปรับปรุงและพัฒนามาตรฐานด้านการตัดสินใจให้ดียิ่งขึ้นไป โดยดำเนินการดังนี้ ผู้บริหารท้องถิ่น ควรส่งเสริมให้สตรีมีโอกาสได้เสนอความคิดเห็น ตัดสินใจเลือกโครงการในการนำไปปฏิบัติมากขึ้น ผู้บริหารท้องถิ่นควรคัดเลือกสตรีให้เป็นตัวแทนชุมชนในการจัดลำดับความสำคัญของโครงการต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่การปฏิบัติการให้บริการสาธารณะมากขึ้น

ค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นรายข้อ คือ เคยเข้าร่วมประชาคมหมู่บ้านเพื่อเสนอโครงการ/กิจกรรมสาธารณะ ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทางราชการควรปรับปรุงมาตรฐานให้ดียิ่งขึ้นไป โดยดำเนินการดังนี้ ผู้บริหารท้องถิ่นควรส่งเสริมให้สตรีมีโอกาสได้มีส่วนร่วมในการทำประชาคมเพื่อเสนอความต้องการ ผลักดันนโยบายนำไปสู่การปฏิบัติมากขึ้น เพราะความต้องการของสตรีและบุรุษ การมองเห็นปัญหามีความแตกต่างกัน

ค่าเฉลี่ยต่ำสุดเป็นรายข้อ พบว่า นโยบายที่ประชาชนเสนอจะถูกนำมาปฏิบัติเป็นรูปธรรมทุกโครงการ ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทางราชการควรปรับปรุงมาตรฐานให้ดียิ่งขึ้นไป

โดยดำเนินการดังนี้ ผู้บริหารท้องถิ่นควรพิจารณาโครงการต่าง ๆ ที่เสนอโดยประชาชนเพื่อนำไปปฏิบัติ ให้บริการสาธารณะครอบคลุมกับความต้องการของประชาชนทุกกลุ่มในชุมชนให้มากที่สุด

3) ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น โดยรวม ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อย ทางราชการควรปรับปรุงมาตรฐานด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้ดียิ่งขึ้นไป โดยดำเนินการดังนี้ ผู้บริหารท้องถิ่น ควรคัดเลือกให้สตรีเป็นตัวแทนของชุมชนแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการในการตรวจสอบ ติดตามประเมินผลมากขึ้น ผู้บริหารท้องถิ่นควรเสริมสร้างความเข้าใจในการตรวจสอบการบริหารงานของผู้บริหารท้องถิ่น โดยใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

ค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นรายข้อ พบว่า เคยกรอกแบบสอบถามเพื่อประเมินผลโครงการต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทางราชการควรปรับปรุงมาตรฐานด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้ดียิ่งขึ้นไป โดยดำเนินการดังนี้ ผู้บริหารท้องถิ่นควรมีการสำรวจความพึงพอใจในการให้บริการสาธารณะของท้องถิ่น เปิดโอกาสให้สตรีได้เสนอความคิดเห็น แนวทางการแก้ไข นำข้อมูลที่ได้เพื่อปรับปรุง แก้ไข สนับสนุน หรือยุติโครงการที่มีประโยชน์น้อย

ค่าเฉลี่ยต่ำสุดเป็นรายข้อ พบว่า เคยเข้าร่วมติดตามการทำงานของเจ้าหน้าที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อย ทางราชการควรปรับปรุงมาตรฐานด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้ดียิ่งขึ้นไป โดยดำเนินการดังนี้ ผู้บริหารท้องถิ่นควรเปิดโอกาส ประชาสัมพันธ์ให้สตรีเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารมากขึ้น รวมทั้งการเปิดโอกาสให้สตรีวิพากษ์วิจารณ์การปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหาร นำข้อเสนอไปพิจารณาปรับปรุง แก้ไขปัญหาในการบริหารงานของผู้บริหารท้องถิ่น

4) ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง โดยรวม ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทางราชการควรปรับปรุงมาตรฐานด้านการติดตามข่าวสารทางการเมืองให้ดียิ่งขึ้นไป โดยดำเนินการดังนี้ ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้นำชุมชนควรส่งเสริมให้สตรีเห็นความสำคัญในการติดตามข่าวสารทางการเมือง เพื่อเป็นข้อมูลในการสนับสนุนผู้บริหาร หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นให้ทำงานต่อไปหรือไม่

ค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นรายข้อ พบว่า ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งแต่ละครั้ง จากการประชาสัมพันธ์ของหน่วยเลือกตั้ง ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ทางราชการควรพัฒนามาตรฐานด้านการติดตามข่าวสารทางการเมืองให้มากยิ่งขึ้น โดยดำเนินการดังนี้ ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้นำชุมชนควรมีการประชาสัมพันธ์ แจ้งกำหนดการเลือกตั้งในระดับต่าง ๆ อย่างทั่วถึง เพื่อให้สตรีมีโอกาสได้ใช้สิทธิพิจารณาตัดสินใจเลือกตัวแทนที่ดีเข้าไปทำหน้าที่การบริหาร

ค่าเฉลี่ยต่ำสุดเป็นรายข้อ พบว่า เคยติดตามสอบถามข้อมูลผลการเลือกตั้ง ณ ที่ทำการ อบต. หรือเทศบาล หลังจากการเลือกตั้งการเมืองท้องถิ่นเสร็จสิ้น ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทางราชการควรปรับปรุงมาตรฐานด้านการติดตามข่าวสารทางการเมืองให้ดียิ่งขึ้นไป โดยดำเนินการดังนี้ ผู้บริหารท้องถิ่นควรสนับสนุนให้สตรีมีโอกาสได้ติดตาม ตรวจสอบผลการเลือกตั้งมากขึ้น เพื่อให้ยอมรับมติของคนส่วนใหญ่ และเพื่อตรวจสอบความโปร่งใสในการนับคะแนน ไม่ให้เป็นคุณเป็นโทษแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง

5) ด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมือง โดยรวมซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อย ที่สุด ทางราชการควรปรับปรุงมาตรฐานด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมืองให้ดียิ่งขึ้นไป โดยดำเนินการดังนี้ ประชาชนควรยอมรับ ให้โอกาส สนับสนุนให้สตรีมีโอกาสรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหาร หรือสมาชิกท้องถิ่นมากขึ้น เพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่นมากขึ้น

ค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นรายข้อคือ ต้องการสมัครเข้าแข่งขันรับเลือกตั้งเพื่อดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับท้องถิ่นเพราะมีอุดมการณ์ ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด ทางราชการควรปรับปรุงมาตรฐานด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมืองให้ดียิ่งขึ้นไป โดยดำเนินการดังนี้ ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ประชาชน และครัวครัว ควรเสริมสร้างแรงจูงใจให้สตรีเห็นความสำคัญในอุดมการณ์แบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมมากขึ้น เพื่อให้ได้ตัวแทนของประชาชนที่มาจากทุกภาคส่วน เพื่อเข้ามาทำหน้าที่ในการบริหาร ควบคุมการบริหารงานของผู้บริหารให้เกิดความโปร่งใสตอบสนองความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่อย่างแท้จริง

ค่าเฉลี่ยต่ำสุดเป็นรายข้อ พบว่า คือ เคยสมัครเข้าแข่งขันรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด ทางราชการควรปรับปรุงมาตรฐานด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมืองให้ดียิ่งขึ้นไป โดยดำเนินการดังนี้ ประชาชนควรสนับสนุน ยอมรับความสามารถของสตรี เลือกให้สตรีเป็นตัวแทนในการเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติมากขึ้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี ด้านปัญหาอุปสรรคการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรี
2. ควรศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี ด้านความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทของสตรีในการเป็นผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น
3. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี ด้านปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการเป็นผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นของสตรี

บรรณานุกรม

1) หนังสือทั่วไป

- โกวิทย์ พวงงาม, ผศ. ดร. **การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมติใหม่ในอนาคต.** กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด, 2548.
- โกวิทย์ พวงงาม, ผศ. ดร. และคนอื่นๆ. **อบค.ในกระบวนทัศน์ใหม่ : พัฒนาร่างเครือข่าย และเสริมความเข้มแข็ง.** กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เสมาธรรม, 2544.
- จรรยา สุภาพ. **หลักรัฐศาสตร์.** กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2514.
- จักษ์ พันธุ์เพชร, ดร. **รัฐศาสตร์.** ปทุมธานี : บริษัท มายด์ พับลิชชิง จำกัด, 2548.
- จุมพล หนิมพานิช. **มนุษย์กับสังคม.** นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2543.
- ชลัช จงสืบพันธ์, ผศ. ดร. **การบริหารท้องถิ่น.** นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2546.
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร, ดร. **การปกครองท้องถิ่นไทย.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง, 2539.
- ชูศักดิ์ เทียงตรง. **การบริหารการปกครองท้องถิ่น.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2520.
- ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์. **จิตวิทยาการเมือง.** กรุงเทพมหานคร : วัชรินทร์การพิมพ์, 2539.
- ไตรรัตน์ โกล์พลากรณ์, รศ. **ขอบข่ายการศึกษาและวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์ : ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง.** นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2548.
- ทเนศวร์ เจริญเมือง. **100 ปีการปกครองท้องถิ่นไทย พ.ศ.2440-2540.** กรุงเทพมหานคร : โครงการจัดพิมพ์คนไฟ, 2548.
- ธีระศักดิ์ อุ่ณอารมณ์เลิศ. **เครื่องมือวิจัยทางการศึกษา : การร่างและการพัฒนา.** นครปฐม : ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2549.
- ธนิตี เศรษฐบุตร, ศ. ดร. **การมีส่วนร่วมทางการเมืองในสหภาพโซเวียต.** กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528.
- นิภา เมธาวีชัย. **วิทยาการวิจัย.** กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏธนบุรี, 2543.
- บรรพต วีระสัย และคณะ. **รัฐศาสตร์ทั่วไป.** กรุงเทพมหานคร : บริษัทประชาชน จำกัด, 2530.

- บัญญัติ พุ่มพันธ์. **องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อปท.ของเรา.** กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิมพ์การพิมพ์ จำกัด, 2549.
- บุญชม ศรีสะอาด, รศ. ดร. **การวิจัยเบื้องต้น.** พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สุวีริยาสาส์น, 2545.
- ประธาน กงฤทธิศึกษากร. **การปกครองท้องถิ่น.** กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2526.
- พิศเพลิน เขียวหวาน, รศ. และสิริรัตน์ วิชาศิลป์, ผศ. ดร. **วิธีการวิจัยทางสหกรรม : การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย.** นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2551.
- ไพรัตน์ เดชะรินทร์. **บททวนการพัฒนาชนบทไทย.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ ดี แอนด์ เอส, 2525.
- ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. **ฉบับลงประชามติ.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ตำรวจ, 2550.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2540.
- วันชัย วัฒนศัพท์. **การมีส่วนร่วม.** พิมพ์ครั้งที่ 2. ขอนแก่น : โรงพิมพ์ศิริภรณ์ ออฟเซ็ท, 2544.
- ส่งศรี ชมภูวงศ์. **การวิจัย.** นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 2547.
- สนธิ เตชานันท์. **พื้นฐานรัฐศาสตร์.** กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2543.
- สมบัติ ชำรงธัญวงศ์, ศาสตราจารย์ ดร. **การเมือง : แนวคิดและการพัฒนา.** กรุงเทพมหานคร : เอส แอนด์ ซี กราฟฟิค, 2538.
- อลิน รพีพัฒน์. **การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทย.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศักดิ์โสภณาการพิมพ์, 2527.
- อุทัย หิรัญโต. **การปกครองท้องถิ่น.** กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2531.

2) วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์/รายงานการวิจัย/รายงานการศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ

- จริยา กลิ่นอุดม. “การมีส่วนร่วมของสตรีในกิจกรรมการปกครองท้องถิ่น : ศึกษากรณีเทศบาลตำบลตำบูลำหวง จังหวัดชลบุรี”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2547.
- ฐิติ วิชาสระณะ. “ความรู้ ทักษะคิดและการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540”. **รายงานการวิจัย.** กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรังสิต, 2544.

- ดวงเดือน นกทิว. "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลนครภูเก็ต". **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2548.
- ปกรณัม ปรียากร. "ทฤษฎีแนวคิดและกลยุทธ์เกี่ยวกับการพัฒนา". **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2530.
- ปนัดดา ไคคำนุช. "การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในองค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่". **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2550.
- ประสิทธิ์ สีนธูทัย. "การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลมะกรูด อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี". **รายงานการค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2550.
- รัตนา จงสุทธานามณี. "บทบาทของผู้นำสตรีในการเมืองท้องถิ่นของจังหวัดเชียงราย". **รายงานการค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2538.
- ราตรี ประทาน. "การมีส่วนร่วมของสตรีในการพัฒนาท้องถิ่น อำเภอทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี". **รายงานการศึกษาค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2550.
- สกวเดือน เวชสัมพันธ์. "การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในแขวงเมืองรายจังหวัดเชียงใหม่". **รายงานการศึกษาค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2550.
- สัมพันธ์ ภู่มมาลา. "การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในอำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่". **สารนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2549.
- สินธุ์ มุ่งดี. "สตรีกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ในอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่". **รายงานการค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545.
- สุพินดา เกิดมาลี. "การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร". **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, 2547.
- อภิชาติ โพธิจันทร์. "การมีส่วนร่วมของเยาวชนในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดในเขตชุมชนแออัดคลองเตย กรุงเทพมหานคร". **รายงานการค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2545.

3) บทความจากวารสาร

วิสุทธิ โปธิ์แท่น, รศ. “เทคนิคเกี่ยวกับการให้ความรู้ทางการเมืองเพื่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง
อย่างมีประสิทธิภาพในเมืองไทย”. **รัฐศาสตร์สาร**. (สิงหาคม 2519) : 31-34.

4) บทความจากเว็บไซต์ Web Site

สำนักประชาสัมพันธ์เขต 1 ขอนแก่น. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้หญิงในประเทศ”.

18 ตุลาคม 2552,

<[http://WWW.region1.prd.go.th/index.option=comcontent&task=view&id=2858&](http://WWW.region1.prd.go.th/index.option=comcontent&task=view&id=2858&Hemid=42)

Hemid=42>.

5) เอกสารที่ยังไม่ได้ตีพิมพ์

ข้อมูลสารสนเทศ อำเภอถนอมกระบือ. “ภูมินามอำเภอถนอมกระบือ ทางวัฒนธรรม”. กำแพงเพชร

: สำนักงานศึกษาธิการอำเภอถนอมกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร. 2551 (อัดสำเนา).

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ฝ่ายทะเบียนราษฎร ฝ่ายปกครองอำเภอถนอมกระบือ. กำแพงเพชร : ฝ่าย
ปกครองอำเภอถนอมกระบือ. 2552 (อัดสำเนา).

ภาคผนวก

มหาจุฬาราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. รองศาสตราจารย์ ดร. ทวนทอง เขวากีรติพงศ์

วุฒิการศึกษา	Ph.D (Educational Psychology)
ตำแหน่งปัจจุบัน	รองศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

2. รองศาสตราจารย์ ดร. สมชัย วงษ์นายะ

วุฒิการศึกษา	ก.ค. (การวัดและประเมินผลการศึกษา)
ตำแหน่งปัจจุบัน	ประธานอนุกรรมการสาขาพุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัย ราชภัฏกำแพงเพชร อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

3. นายนริศ ศรีโพธิ์

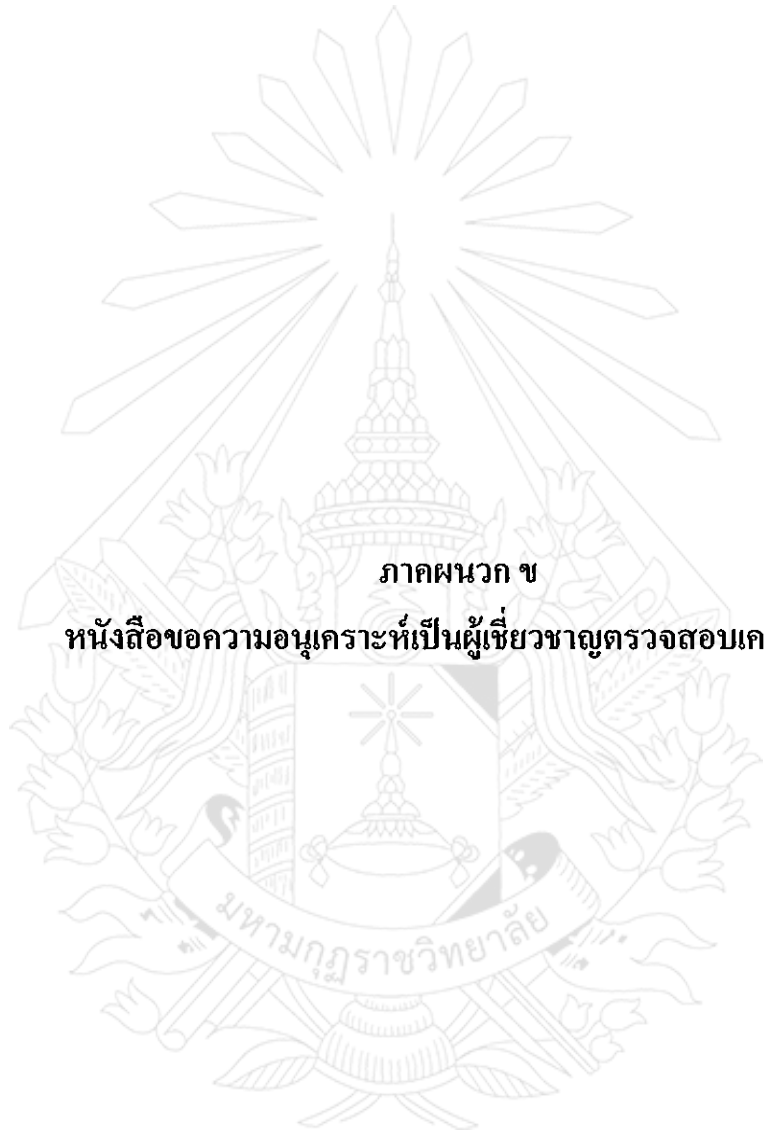
วุฒิการศึกษา	รป.ม.(รัฐประศาสนศาสตร์)
ตำแหน่งปัจจุบัน	อดีตปลัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

4. นายวิชา จันทร์เชื้อ

วุฒิการศึกษา	ศศบ.(รัฐศาสตร์)
ตำแหน่งปัจจุบัน	รองปลัดเทศบาลเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

5. นายวิรัตน์ วงษ์ไธ

วุฒิการศึกษา	ปริญญาโท (ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต)
ตำแหน่งปัจจุบัน	นักบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล 7 องค์การบริหารส่วนตำบลลานกระบือ

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ที่ ว. 129 / 2552

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร
วิเทศวิโรโสภณ อ.เมือง อ.กำแพงเพชร 62000
โทร. 055-713265 โทรสาร: 055-722340

4 กรกฎาคม 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เจริญพร รศ.ดร.ทวนทอง เขาวงกิตพิงศ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบเครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวภัทรมาส ประยูรยี่ม รหัสประจำตัว 5010204105 นักศึกษา
ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา รัฐศาสตร์การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัยศูนย์การศึกษากำแพงเพชร
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมทางการ
เมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร โดยมี พระสุเมธีธรรมภาณ
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ในการนี้มหาวิทยาลัยพิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ และ
ประสบการณ์ เป็นอย่างดีจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
ของนักศึกษาดังกล่าว ดังแบบเครื่องมือวิจัยที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณา

(พระราชสาร โมลี)

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำศูนย์การศึกษากำแพงเพชร
เจ้าคณะจังหวัดกำแพงเพชร (ธรรมยุต)

สำนักงานศูนย์การศึกษากำแพงเพชร

โทร. 055 - 722340

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร
วิเทศวิทย์ไฮเทค อ.เมือง อ.กำแพงเพชร 62000
โทร. 055-713265 โทรสาร: 055-722340

ที่ ว. 129 / 2552

4 กรกฎาคม 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เจริญพร รศ.ดร.สมชัย วงษ์นายะ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบเครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวภัทรมาศ ประยูรยิ้ม รหัสประจำตัว 5010204105 นักศึกษา
ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา รัฐศาสตร์การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัยศูนย์การศึกษากำแพงเพชร
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมทางการ
เมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร โดยมี พระสุเมธีธรรมภาณ
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ในการนี้มหาวิทยาลัยพิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ และ
ประสบการณ์ เป็นอย่างดีจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจเครื่องมือวิจัย
ของนักศึกษาดังกล่าว ดังแบบเครื่องมือวิจัยที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณา

(พระราชสาร โมลี)

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำศูนย์การศึกษากำแพงเพชร
เจ้าคณะจังหวัดกำแพงเพชร (ธรรมยุต)

สำนักงานศูนย์การศึกษากำแพงเพชร

โทร. 055 - 722340

ที่ ว. 129 / 2552

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร
วิเศษวิทยุโสภณ อ.เมือง จ.กำแพงเพชร 62000
โทร. 055-713265 โทรสาร: 055-722340

4 กรกฎาคม 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เจริญพร นายวิชา จันทร์เชื้อ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบเครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวภัทรมาส ประยูรธิม รหัสประจำตัว 5010204105 นักศึกษา
ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา รัฐศาสตร์การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัยศูนย์การศึกษากำแพงเพชร
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมทางการ
เมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร โดยมี พระสุเมธีธรรมภาณ
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ในการนี้มหาวิทยาลัยพิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ และ
ประสบการณ์ เป็นอย่างดีจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจเครื่องมือวิจัย
ของนักศึกษาดังกล่าว ดังแบบเครื่องมือวิจัยที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณา

(พระราชสาร โมลี)

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำศูนย์การศึกษากำแพงเพชร
เจ้าคณะจังหวัดกำแพงเพชร (ธรรมยุต)

สำนักงานศูนย์การศึกษากำแพงเพชร

โทร. 055-722340

ที่ ว. 129 / 2552

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร
วิเศษชัยโสภณ อ.เมือง อ.กำแพงเพชร 62000
โทร. 055-713265 โทรสาร: 055-722340

4 กรกฎาคม 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เจริญพร นายนริศร์ ศรีโพธิ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบเครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวภัทรมาศ ประยูรขันธ์ รหัสประจำตัว 5010204105 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา รัฐศาสตร์การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัยศูนย์การศึกษากำแพงเพชร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร โดยมี พระสุเมธีธรรมภาณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ในการนี้มหาวิทยาลัยพิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ และประสบการณ์เป็นอย่างดีจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว ดังแบบเครื่องมือวิจัยที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณา

(พระราชสาร โมลี)

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำศูนย์การศึกษากำแพงเพชร
เจ้าคณะจังหวัดกำแพงเพชร (ธรรมยุต)

สำนักงานศูนย์การศึกษากำแพงเพชร

โทร. 055 - 722340

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร
วิทยาเขตวังสภณ อ.เมือง จ.กำแพงเพชร 62000
โทร. 055-713265 โทรสาร: 055-722340

ที่ ว. 129 / 2552

4 กรกฎาคม 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เจริญพร นายวิรัตน์ วงษ์ใส

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบเครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวภัทรมาศ ประยูรขำ รหัสประจำตัว 5010204105 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา รัฐศาสตร์การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัยศูนย์การศึกษากำแพงเพชร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร โดยมี พระสุเมธีธรรมภาณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ในการนี้มหาวิทยาลัยพิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้และประสบการณ์เป็นอย่างดีจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว ดังแบบเครื่องมือวิจัยที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณา

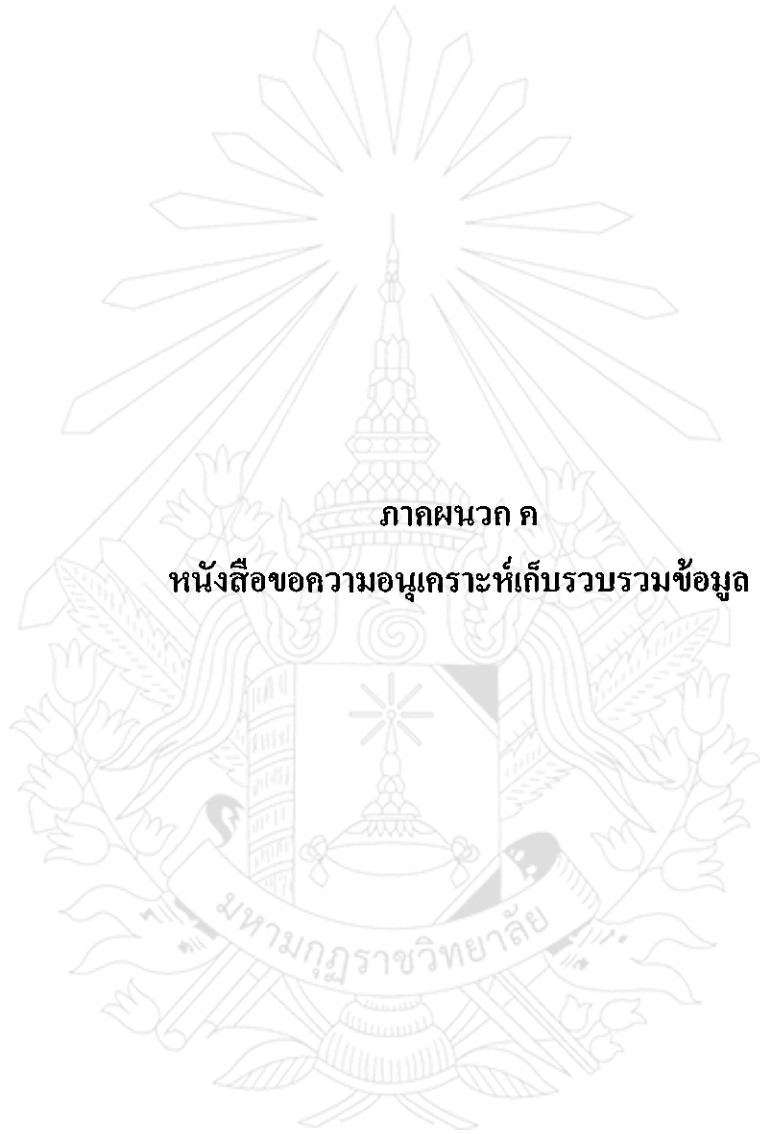
(พระราชสาร โมลี)

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำศูนย์การศึกษากำแพงเพชร
เจ้าคณะจังหวัดกำแพงเพชร (ธรรมยุต)

สำนักงานศูนย์การศึกษากำแพงเพชร

โทร. 055 - 722340

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ว. 130 / 2552

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร
วัดมาศวังรโศภณ อ.เมือง อ.กำแพงเพชร 62000
โทร. 055-713265 โทรสาร: 055-722340

4 กรกฎาคม 2552

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัย

เจริญพร นายกองคํการ บริหาร ส่วนตำบลลานกระบือ

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร ได้อนุมัติให้ นางสาวภัทรมาศ ประยูรขิม รหัสประจำตัว 5010204105 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา รัฐศาสตร์การปกครอง ทำการศึกษาวิจัยประกอบการศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร โดยมี พระสุเมธีธรรมภาณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ในการนี้มหาวิทยาลัยฯ จึงขออนุญาตให้ นางสาวภัทรมาศ ประยูรขิม เก็บแบบสอบถาม เพื่อจัดเก็บข้อมูลกับประชาชนที่อยู่ในเขตการปกครองของท่าน เพื่อนำไปวิเคราะห์ประกอบการทำสารนิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณา

(พระราชสาร โมลี)

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำศูนย์การศึกษากำแพงเพชร
เจ้าคณะจังหวัดกำแพงเพชร (ธรรมยุต)

สำนักงานศูนย์ฯ

โทร. 055 - 722340

ที่ ว. 130 / 2552

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร
วิเศษชัยศรี ส.เมือง อ.กำแพงเพชร 62000
โทร. 055-713265 โทรสาร: 055-722340

4 กรกฎาคม 2552

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัย

เจริญพร กานัน ฝัฒบ้าน คำบลานกระปือหกทาน

ค้ำวบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร ได้
อนุมัติให้ นางสาวภัทรมาส ประยูรขี้ม รหัสประจำตัว 5010204105 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชา รัฐศาสตร์การปกครอง ทำการศึกษาวิจัยประกอบการศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร โดยมี พระสุเมธีธรรมภาณ
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ในการนี้มหาวิทยาลัยฯ จึงขออนุญาตให้ นางสาวภัทรมาส ประยูรขี้ม เก็บ
แบบสอบถาม เพื่อจัดเก็บข้อมูลกับประชาชนที่อยู่ในเขตการปกครองของท่าน เพื่อนำไป
วิเคราะห์ประกอบการทำสารนิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณา

(พระราชสาร โมลี)

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำศูนย์การศึกษากำแพงเพชร
เจ้าคณะจังหวัดกำแพงเพชร (ธรรมยุต)

สำนักงานศูนย์ฯ

โทร. 055-722340

ที่ ว. 130 / 2552

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร
วิเศษวิทยุโสมภณ ส.เมือง อ.กำแพงเพชร 62000
โทร. 055-713265 โทรสาร: 055-722340

4 กรกฎาคม 2552

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัย

เจริญพร นายกเทศมนตรีตำบลของลม.....

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร ได้
อนุมัติให้ นางสาวภัทรมาส ประยูรยิ้ม รหัสประจำตัว 5010204105 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชา รัฐศาสตร์การปกครอง ทำการศึกษาวิจัยประกอบการศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร โดยมี พระสุเมธีธรรมภาณ
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ในการนี้มหาวิทยาลัยฯ จึงขออนุญาตให้ นางสาวภัทรมาส ประยูรยิ้ม เก็บ
แบบสอบถาม เพื่อจัดเก็บข้อมูลกับประชาชนที่อยู่ในเขตการปกครองของท่าน เพื่อนำไป
วิเคราะห์ประกอบการทำสารนิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมมาเพื่อ โปรดพิจารณา

(พระราชสาร โมลี)

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำศูนย์การศึกษากำแพงเพชร
เจ้าคณะจังหวัดกำแพงเพชร (ธรรมบุศ)

สำนักงานศูนย์ฯ

โทร. 055 - 722340

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร
วิทยาควิซโสภณ อ.เมือง อ.กำแพงเพชร 62000
โทร. 055-713265 โทรสาร: 055-722340

ที่ ว. 130 / 2552

4 กรกฎาคม 2552

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัย

เจริญพร ท่านผู้อำนวยการ.....

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร ได้อนุมัติให้ นางสาวภัทรมาส ประยูรยิ้ม รหัสประจำตัว 5010204105 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา รัฐศาสตร์การปกครอง ทำการศึกษาวิจัยประกอบการศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร โดยมี พระสุเมธีธรรมภาณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ในการนี้มหาวิทยาลัยฯ จึงขออนุญาตให้ นางสาวภัทรมาส ประยูรยิ้ม เก็บแบบสอบถาม เพื่อจัดเก็บข้อมูลกับประชาชนที่อยู่ในเขตการปกครองของท่าน เพื่อนำไปวิเคราะห์ประกอบการทำสารนิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณา

(พระราชสาร โมลี)

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำศูนย์การศึกษากำแพงเพชร
เจ้าคณะจังหวัดกำแพงเพชร (ธรรมยุต)

สำนักงานศูนย์ฯ

โทร. 055 - 722340

ที่ ว. 130 / 2552

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร

วิเทศวิชรโสภณ อ.เมือง อ.กำแพงเพชร 62000

โทร. 055-713265 โทรสาร: 055-722340

4 กรกฎาคม 2552

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัย

เจริญพร นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโนนพลวง.....

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร ได้อนุมัติให้ นางสาวภัทรมาส ประบูรฉิม รหัสประจำตัว 5010204105 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา รัฐศาสตร์การปกครอง ทำการศึกษาวิจัยประกอบการศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร โดยมี พระสุเมธีธรรมภาณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ในการนี้มหาวิทยาลัยฯ จึงขออนุญาตให้ นางสาวภัทรมาส ประบูรฉิม เก็บแบบสอบถาม เพื่อจัดเก็บข้อมูลกับประชาชนที่อยู่ในเขตการปกครองของท่าน เพื่อนำไปวิเคราะห์ประกอบการทำสารนิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณา

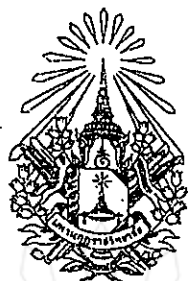
(พระราชสาร โมลี)

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำศูนย์การศึกษากำแพงเพชร

เจ้าคณะจังหวัดกำแพงเพชร (ธรรมยุต)

สำนักงานศูนย์ฯ

โทร. 055-722340

ที่ ว. 130 / 2552

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร
วิเศษวิทยุโทรคมนาคม อ.เมือง จ.กำแพงเพชร 62000
โทร. 055-713265 โทรสาร: 055-722340

4 กรกฎาคม 2552

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัย

เจริญพร ท่าน ผู้ใหญ่บ้านตำบลโนนพลวงทุกท่าน.....

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร ได้
อนุมัติให้ นางสาวภัทรมาศ ประยูรขำ รหัสประจำตัว 5010204105 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชา รัฐศาสตร์การปกครอง ทำการศึกษาวิจัยประกอบการศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร โดยมี พระสุเมธีธรรมภาณ
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ในการนี้มหาวิทยาลัยฯ จึงขออนุญาตให้ นางสาวภัทรมาศ ประยูรขำ เก็บ
แบบสอบถาม เพื่อจัดเก็บข้อมูลกับประชาชนที่อยู่ในเขตการปกครองของท่าน เพื่อนำไป
วิเคราะห์ประกอบการทำสารนิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณา

(พระราชสาร โมลี)

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำศูนย์การศึกษากำแพงเพชร
เจ้าคณะจังหวัดกำแพงเพชร (ธรรมบุศ)

สำนักงานศูนย์ฯ

โทร. 055 - 722340

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร
วิเทศวิโรโสภณ อ.เมือง อ.กำแพงเพชร 62000
โทร. 055-713265 โทรสาร: 055-722340

ที่ จ. 130 / 2552

4 กรกฎาคม 2552

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัย

เจริญพร นายนายกองการบริหารส่วนตำบลจันทิมา

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร ได้อนุมัติให้ นางสาวภัทรมาศ ประยูรขี้ม รหัสประจำตัว 5010204105 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา รัฐศาสตร์การปกครอง ทำการศึกษาวิจัยประกอบการศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร โดยมี พระสุเมธีธรรมภาณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ในการนี้มหาวิทยาลัยฯ จึงขออนุญาตให้ นางสาวภัทรมาศ ประยูรขี้ม เก็บแบบสอบถาม เพื่อจัดเก็บข้อมูลกับประชาชนที่อยู่ในเขตการปกครองของท่าน เพื่อนำไปวิเคราะห์ประกอบการทำสารนิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมมาเพื่อ โปรดพิจารณา

(พระราชสาร โมลี)

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำศูนย์การศึกษากำแพงเพชร

เจ้าคณะจังหวัดกำแพงเพชร (ธรรมยุต)

สำนักงานศูนย์ฯ

โทร. 055 - 722340

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร
วัดนาครีขจร โสภณ อ.เมือง จ.กำแพงเพชร 62000
โทร. 055-713265 โทรสาร: 055-722340

ที่ ว. 130 / 2552

4 กรกฎาคม 2552

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัย

เจริญพร ก้านัน ภูโหม่นบ้านคำลจันทิมา

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร ได้อนุมัติให้ นางสาวภัทรมาศ ประชुरัษี รหัสประจำตัว 5010204105 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา รัฐศาสตร์การปกครอง ทำการศึกษาวิจัยประกอบการศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร โดยมี พระสุเมธีธรรมภาณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ในการนี้มหาวิทยาลัยฯ จึงขออนุญาตให้ นางสาวภัทรมาศ ประชुरัษี เก็บแบบสอบถาม เพื่อจัดเก็บข้อมูลกับประชาชนที่อยู่ในเขตการปกครองของท่าน เพื่อนำไปวิเคราะห์ประกอบการทำสารนิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณา

(พระราชสาร โมลี)

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำศูนย์การศึกษากำแพงเพชร
เจ้าคณะจังหวัดกำแพงเพชร (ธรรมยุต)

สำนักงานศูนย์ฯ

โทร. 055 - 722340

ที่ ว. 130/2552

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร
วิเทศวิรุโสมถน อ.เมือง อ.กำแพงเพชร 62000
โทร. 055-713265 โทรสาร: 055-722340

4 กรกฎาคม 2552

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัย

เจริญพร นายกองกลางบริหาร ส่วนท่ามลประชาอุษลินท์

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร ได้
อนุมัติให้ นางสาวภัทรมาส ประชุมรัมย์ รหัสประจำตัว 5010204105 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชา รัฐศาสตร์การปกครอง ทำการศึกษาวิจัยประกอบการศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร โดยมี พระสุเมธีธรรมภาณ
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ในการนี้มหาวิทยาลัยฯ จึงขออนุญาตให้ นางสาวภัทรมาส ประชุมรัมย์ เก็บ
แบบสอบถาม เพื่อจัดเก็บข้อมูลกับประชาชนที่อยู่ในเขตการปกครองของท่าน เพื่อนำไป
วิเคราะห์ประกอบการทำสารนิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณา

(พระราชสาร โมลี)

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำศูนย์การศึกษากำแพงเพชร
เจ้าคณะจังหวัดกำแพงเพชร (ธรรมยุต)

สำนักงานศูนย์ฯ

โทร. 055 - 722340

ที่ ว. 130 / 2552

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร
วิทยาควิธรโสภณ อ.เมือง อ.กำแพงเพชร 62000
โทร. 055-713265 โทรสาร: 055-722340

4 กรกฎาคม 2552

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัย

เจริญพร ท่าน ผู้ใหญ่บ้านตำบลประชาสุขสันต์ทุกท่าน.....

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร ได้อนุมัติให้ นางสาวภัทรมาส ประชुरยิม รหัสประจำตัว 5010204105 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา รัฐศาสตร์การปกครอง ทำการศึกษาวิจัยประกอบการศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร โดยมี พระสุเมธีธรรมภาณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ในการนี้มหาวิทยาลัยฯ จึงขออนุญาตให้ นางสาวภัทรมาส ประชुरยิม เก็บแบบสอบถาม เพื่อจัดเก็บข้อมูลกับประชาชนที่อยู่ในเขตการปกครองของท่าน เพื่อนำไปวิเคราะห์ประกอบการทำสารนิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณา

(พระราชสาร โมลี)

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำศูนย์การศึกษากำแพงเพชร

เจ้าคณะจังหวัดกำแพงเพชร (ธรรมยุต)

สำนักงานศูนย์ฯ

โทร. 055 - 722340

ที่ ว. 130 / 2552

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร
วิทยาเขตวังไทรทอง อ.เมือง อ.กำแพงเพชร 62000
โทร. 055-713265 โทรสาร: 055-722340

4 กรกฎาคม 2552

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัย

เจริญพร นายกองคการบริหารสวนคำบลหนองหลวง.....

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร ได้อนุมัติให้ นางสาวภัทรมาส ประยูรยิ้ม รหัสประจำตัว 5010204105 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา รัฐศาสตร์การปกครอง ทำการศึกษาวิจัยประกอบการศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร โดยมี พระสุเมธีธรรมภาณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ในการนี้มหาวิทยาลัยฯ จึงขออนุญาตให้ นางสาวภัทรมาส ประยูรยิ้ม เก็บแบบสอบถาม เพื่อจัดเก็บข้อมูลกับประชาชนที่อยู่ในเขตการปกครองของท่าน เพื่อนำไปวิเคราะห์ประกอบการทำสารนิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณา

(พระราชสาร โมลี)

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำศูนย์การศึกษากำแพงเพชร
เจ้าคณะจังหวัดกำแพงเพชร (ธรรมยุต)

สำนักงานศูนย์ฯ

โทร. 055-722340

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร
วิทยาเขตวิเชียรโสภณ อ.เมือง อ.กำแพงเพชร 62000
โทร. 055-713265 โทรสาร: 055-722340

ที่ ว. 130/2552

4 กรกฎาคม 2552

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัย

เจริญพร นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมิ่งทับแรต

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร ได้
อนุมัติให้ นางสาวภัทรมาส ประยูรยิ้ม รหัสประจำตัว 5010204105 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชา รัฐศาสตร์การปกครอง ทำการศึกษาวิจัยประกอบการศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร โดยมี พระตุเมธีธรรมภาณ
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ในการนี้มหาวิทยาลัยฯ จึงขออนุญาตให้ นางสาวภัทรมาส ประยูรยิ้ม เก็บ
แบบสอบถาม เพื่อจัดเก็บข้อมูลกับประชาชนที่อยู่ในเขตการปกครองของท่าน เพื่อนำไป
วิเคราะห์ประกอบการทำสารนิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณา

(พระราชสาร โมลี)

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำศูนย์การศึกษากำแพงเพชร
เจ้าคณะจังหวัดกำแพงเพชร (ธรรมยุต)

สำนักงานศูนย์ฯ

โทร. 055-722340

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร
วิทยาคารโสภาพ อ.เมือง อ.กำแพงเพชร 62000
โทร. 055-713265 โทรสาร: 055-722340

ที่ ว. 130 / 2552

4 กรกฎาคม 2552

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัย

เจริญพร ก้านัน ย์โพนบ้านคำมิ่งทับแรตทุกทอน

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร ได้อนุมัติให้ นางสาวภัทรมาศ ประยูรยิ้ม รหัสประจำตัว 5010204105 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา รัฐศาสตร์การปกครอง ทำการศึกษาวิจัยประกอบการศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร โดยมี พระสุเมธีธรรมภาณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ในการนี้มหาวิทยาลัยฯ จึงขออนุญาตให้ นางสาวภัทรมาศ ประยูรยิ้ม เก็บแบบสอบถาม เพื่อจัดเก็บข้อมูลกับประชาชนที่อยู่ในเขตการปกครองของท่าน เพื่อนำไปวิเคราะห์ประกอบการทำสารนิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณา

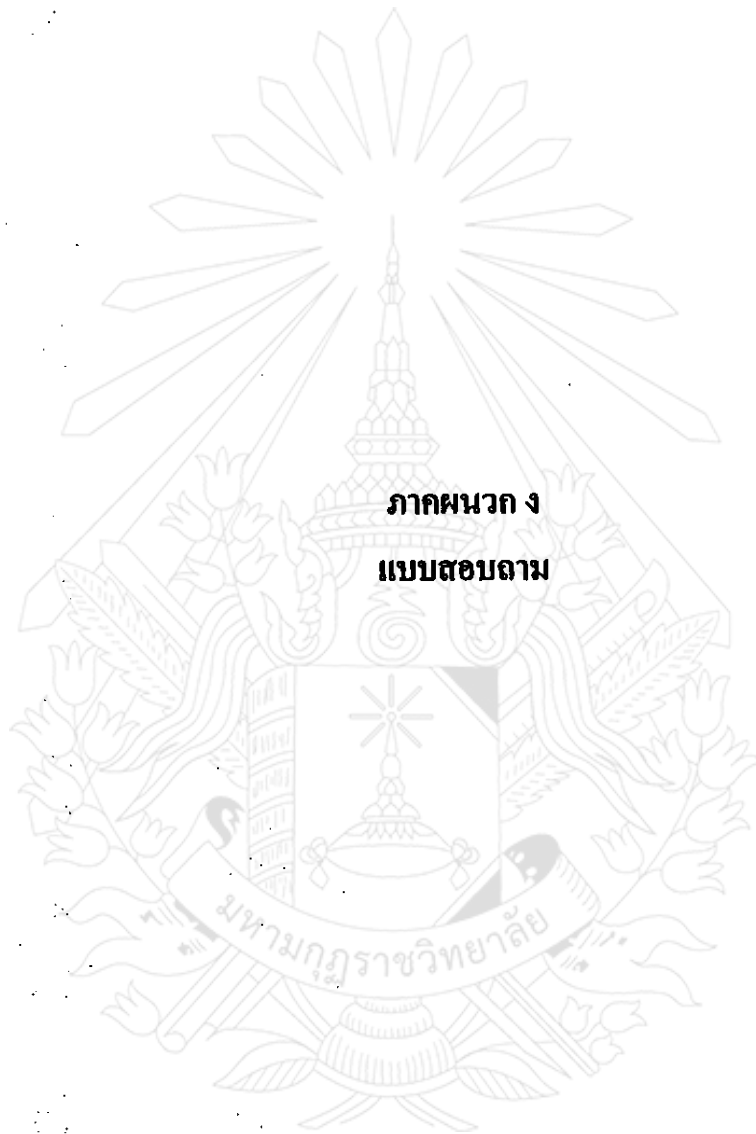
(พระราชสาร โมลี)

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำศูนย์การศึกษากำแพงเพชร
เจ้าคณะจังหวัดกำแพงเพชร (ธรรมยุต)

สำนักงานศูนย์ฯ

โทร. 055 - 722340

ภาคผนวก ง
แบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอถานกระบือ

จังหวัดกำแพงเพชร

.....

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในระดับปริญญาโท หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

จุดประสงค์ของแบบสอบถามนี้ เพื่อการศึกษาเท่านั้น จึงขอความร่วมมือจากผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ขอความกรุณาตอบตามความเป็นจริง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง และขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่สละเวลาตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอถานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร การตอบแบบสอบถามไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถาม หรือหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องแต่ประการใด จึงขอให้ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง
2. แบบสอบถามฉบับนี้มี 3 ตอน ดังนี้
  - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 แบบสอบถามลักษณะปลายปิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอถานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
  - ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในด้านต่างๆ
- 3 ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามจะถูกเก็บเป็นความลับและนำไปใช้ประโยชน์ในทางวิชาการเพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น

นางสาวภัทรมาศ ประยูรฉิม

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง( ) ที่ท่านเห็นว่าตรงกับตัวท่านมากที่สุด หรือที่ท่านคิดว่าถูกต้องที่สุด

1. อายุ

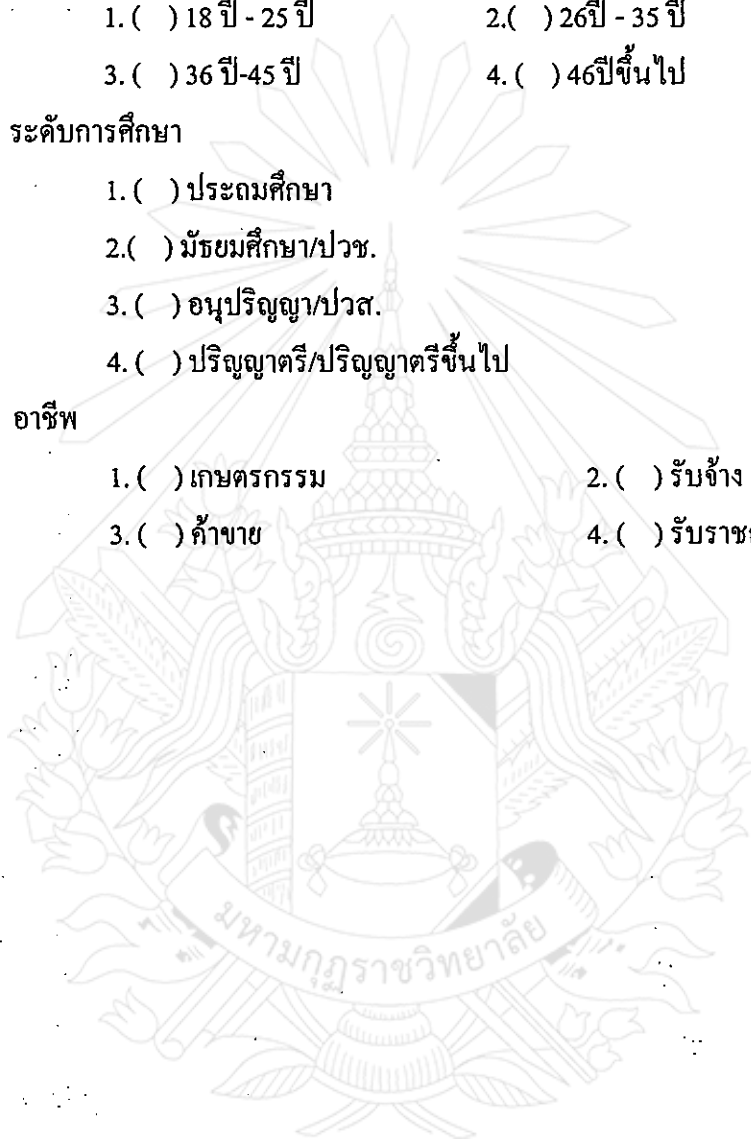
1. ( ) 18 ปี - 25 ปี	2. ( ) 26ปี - 35 ปี
3. ( ) 36 ปี-45 ปี	4. ( ) 46ปีขึ้นไป

2. ระดับการศึกษา

1. ( ) ประถมศึกษา
2. ( ) มัธยมศึกษา/ปวช.
3. ( ) อนุปริญญา/ปวส.
4. ( ) ปริญญาตรี/ปริญญาตรีขึ้นไป

3. อาชีพ

1. ( ) เกษตรกรรม	2. ( ) รับจ้าง
3. ( ) ค้าขาย	4. ( ) รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดแพร่เพชร

คำชี้แจง โปรดตอบคำถามโดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ที่ตรงกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของท่าน โดยมีเกณฑ์ดังนี้

5	หมายถึง	มีส่วนร่วมทางการเมือง มากที่สุด
4	หมายถึง	มีส่วนร่วมทางการเมือง มาก
3	หมายถึง	มีส่วนร่วมทางการเมือง ปานกลาง
2	หมายถึง	มีส่วนร่วมทางการเมือง น้อย
1	หมายถึง	มีส่วนร่วมทางการเมือง น้อยที่สุด

การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรี	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
ด้านการเลือกตั้ง					
1. ท่านไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือสมาชิกสภาเทศบาลทุกครั้งที่มีการเลือกตั้งเพียงใด					
2. ก่อนไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ทราบนโยบายของผู้สมัครแต่ละคน แล้วตัดสินใจเลือก					
3. ก่อนไปใช้สิทธิเลือกตั้งท่านได้ตรวจสอบรายชื่อว่ามีสิทธิเลือกตั้งทุกครั้งเพียงใด					
4. ท่านไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะว่าเป็นหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ					
5. ท่านไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะต้องการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นเพียงใด					
6. ท่านไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะสตรีควรมีบทบาททางการเมืองท้องถิ่นให้มากขึ้นเพียงใด					
7. ท่านเคยชักชวนให้ผู้อื่นไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือสมาชิกสภาเทศบาลเพียงใด					

การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรี	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
ด้านการตัดสินใจ					
1. ท่านเคยเข้าร่วมประชาคมหมู่บ้านเพื่อเสนอโครงการ/กิจกรรมสาธารณะเพียงใด					
2. ท่านเคยเข้าร่วมเป็นกรรมการในการพิจารณากำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานตามนโยบายเพียงใด					
3. ระดับโอกาสที่ท้องถิ่นสนับสนุนให้ประชาชนเข้าร่วมในการตัดสินใจกำหนดนโยบายสาธารณะเพียงใด					
4. ท่านต้องการเข้าร่วมตัดสินใจกำหนดนโยบายสาธารณะทุกครั้งที่หน่วยงานให้โอกาสเพียงใด					
5. นโยบายที่ประชาชนเสนอส่วนใหญ่ได้รับการพิจารณาให้เข้าแผนสามปีเพียงใด					
6. นโยบายที่ประชาชนเสนอจะถูกนำมาปฏิบัติเป็นรูปธรรมทุกโครงการเพียงใด					
ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น					
1. ท่านเคยเข้าร่วมติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพียงใด					
2. ท่านเคยกรอกแบบสอบถามเพื่อประเมินผลโครงการต่างๆขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพียงใด					
3. ท่านเคยเข้าร่วมกับท้องถิ่น ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของโครงการต่าง ๆ เพียงใด					
4. ท่านเคยเป็นกรรมการในการติดตามเรื่องที่ประชาชนร้องเรียนการบริหารงานของท้องถิ่นไม่โปร่งใสเพียงใด					
5. ท่านเคยเข้าร่วมติดตามการทำงานของเจ้าหน้าที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพียงใด					

ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. ท่านได้รับทราบข่าวสารข้อมูลต่างๆเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลจากสื่อวิทยุชุมชนเพียงใด					
2. ท่านได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งแต่ละครั้งจากการประชาสัมพันธ์ของหน่วยเลือกตั้งเพียงใด					
3. ท่านเคยเข้าร่วมรับฟังการอภิปรายหาเสียงเลือกตั้งก่อนไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพียงใด					
4. ท่านเคยสนทนาแลกเปลี่ยน วิชาความรู้ข้อมูลข่าวสารการเมืองท้องถิ่นกับเพื่อนบ้านเพียงใด					
5. ท่านเคยรอดูผลการนับคะแนนเสียงหลังจากปิดการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งเพียงใด					
6. ท่านเคยติดตามสอบถามข้อมูลผลการเลือกตั้ง ณ ที่ทำการ อบต.หรือเทศบาล หลังจากการเลือกตั้งการเมืองท้องถิ่นเสร็จสิ้นเพียงใด					
ด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมือง					
1. ท่านเคยสมัครเข้าแข่งขันรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีเพียงใด					
2. ท่านเคยสมัครเข้าแข่งขันรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเพียงใด					
3. ท่านเคยสมัครเข้าแข่งขันรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพียงใด					
4. ท่านเคยสมัครเข้าแข่งขันรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลเพียงใด					
5. ท่านมีความต้องการสมัครเข้าแข่งขันรับเลือกตั้งเพื่อดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับท้องถิ่นเพียงใด					
6. ท่านต้องการสมัครเข้าแข่งขันรับเลือกตั้งเพื่อดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับท้องถิ่นเพราะอุดมการณ์เพียงใด					

**ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอ
ฉานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร**

1.ท่านมีข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรี ด้านการเลือกตั้งอย่างไร

.....

.....

2.ท่านมีข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรี ด้านการตัดสินใจ
อย่างไร

.....

.....

3.ท่านมีข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรี ด้านการวิพากษ์วิจารณ์
รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่นอย่างไร

.....

.....

4.ท่านมีข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรี ด้านการติดตามข่าวสาร
ทางการเมืองอย่างไร

.....

.....

5.ท่านมีข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรี ด้านการเสนอตัวเป็นผู้
แข่งขันทางการเมือง อย่างไร

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

**ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอถานกระบือ
จังหวัดกำแพงเพชร**

รายการคำถาม	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	สรุป ผล
	1	2	3	4	5		
ด้านการเลือกตั้ง							
1. ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือสมาชิกสภาเทศบาลทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2. ก่อนไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ทราบนโยบายของผู้สมัครแต่ละคน แล้วตัดสินใจเลือก	+1	+1	+1	+1	0	0.80	ใช้ได้
3. ก่อนไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ตรวจสอบรายชื่อว่ามีสิทธิเลือกตั้งทุกครั้ง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4. ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะว่าเป็นหน้าที่ ที่ต้องปฏิบัติ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5. ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะต้องการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6. ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะสตรีควรมีบทบาททางการเมืองท้องถิ่นให้มากขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7. เคยชักชวนให้ผู้อื่นไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือสมาชิกสภาเทศบาล	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ด้านการตัดสินใจ							
1. เคยเข้าร่วมประชาคมหมู่บ้านเพื่อเสนอโครงการ/กิจกรรมสาธารณะ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2. เคยเข้าร่วมเป็นกรรมการในการพิจารณา กำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานตามนโยบาย	+1	+1	0	+1	+1	0.80	ใช้ได้
3. ระดับโอกาสที่ท้องถิ่นสนับสนุนให้ประชาชนเข้าร่วมในการตัดสินใจกำหนดนโยบายสาธารณะ	+1	0	+1	0	+1	0.60	ใช้ได้

รายการคำถาม	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5		
4. ต้องการเข้าร่วมตัดสินใจกำหนดนโยบายสาธารณะทุกครั้งที่หน่วยงานให้โอกาส	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5. นโยบายที่ประชาชนเสนอส่วนใหญ่ได้รับการพิจารณาให้เข้าแผนสามปี	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6. นโยบายที่ประชาชนเสนอจะถูกนำมาปฏิบัติเป็นรูปธรรมทุกโครงการ	+1	+1	0	+1	0	0.60	ใช้ได้
ด้านการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่น							
1. เคยเข้าร่วมติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2. เคยกรอกแบบสอบถามเพื่อประเมินผลโครงการต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3. เคยเข้าร่วมกับท้องถิ่น ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของโครงการต่าง ๆ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4. เคยเป็นกรรมการในการติดตามเรื่องที่ประชาชนร้องเรียนการบริหารงานของท้องถิ่นไม่โปร่งใส	+1	+1	+1	+1	0	0.80	ใช้ได้
5. เคยเข้าร่วมติดตามการทำงานของเจ้าหน้าที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	0	0.80	ใช้ได้
ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง							
1. ได้รับทราบข่าวสารข้อมูลต่างๆเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลจากสื่อวิทยุชุมชน	+1	+1	+1	+1	0	0.80	ใช้ได้
2. ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งแต่ละครั้งจากการประชาสัมพันธ์ของหน่วยเลือกตั้ง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

รายการคำถาม	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5		
3. เคยเข้าร่วมรับฟังการอภิปรายหาเสียงเลือกตั้งก่อนไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4. เคยสนทนาแลกเปลี่ยน วิชาความรู้ข้อมูลข่าวสารการเมืองท้องถิ่นกับเพื่อนบ้าน	+1	+1	0	+1	+1	0.80	ใช้ได้
5. เคยรอดูผลการนับคะแนนเสียงหลังจากปิดการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้ง	+1	+1	+1	+1	0	0.80	ใช้ได้
6. เคยติดตามสอบถามข้อมูลผลการเลือกตั้ง ณ ที่ทำการ อบต.หรือเทศบาล หลังจากการเลือกตั้งการเมืองท้องถิ่นเสร็จสิ้น	+1	+1	+1	+1	0	0.80	ใช้ได้
ด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมือง							
1. เคยสมัครเข้าแข่งขันรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรี	+1	+1	+1	+1	0	0.80	ใช้ได้
2. เคยสมัครเข้าแข่งขันรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล	+1	+1	+1	+1	0	0.80	ใช้ได้
3. เคยสมัครเข้าแข่งขันรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	+1	+1	0	+1	0	0.80	ใช้ได้
4. เคยสมัครเข้าแข่งขันรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล	+1	+1	0	+1	0	0.80	ใช้ได้
5. มีความต้องการสมัครเข้าแข่งขันรับเลือกตั้งเพื่อดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับท้องถิ่น	+1	+1	0	0	+1	0.60	ใช้ได้
6. ต้องการสมัครเข้าแข่งขันรับเลือกตั้งเพื่อดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับท้องถิ่นเพราะอุดมการณ์	+1	+1	+1	0	0	0.60	ใช้ได้

ภาคผนวก ฉ
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

No.	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
V1	88.77	126.944	.150	.875
V2	89.43	117.564	.542	.858
V3	88.80	121.545	.358	.967
V4	88.77	124.737	.280	.971
V5	88.87	119.085	.465	.962
V6	89.13	119.223	.496	.961
V7	89.17	114.902	.627	.853
V8	89.27	126.202	.236	.873
V9	89.27	122.271	.390	.866
V10	89.83	118.006	.426	.962
V11	89.63	114.930	.488	.958
V12	90.20	127.890	.218	.791
V13	90.53	127.154	.018	.886
V14	89.47	121.085	.357	.967
V15	89.50	114.672	.579	.854
V16	89.57	117.978	.516	.759
V17	89.67	119.471	.395	.964
V18	90.10	116.852	.424	.962
V19	90.33	120.092	.339	.867
V20	90.83	125.385	.104	.880
V21	90.77	123.357	.146	.879
V22	90.77	113.978	.470	.858
V23	91.47	124.533	.155	.776

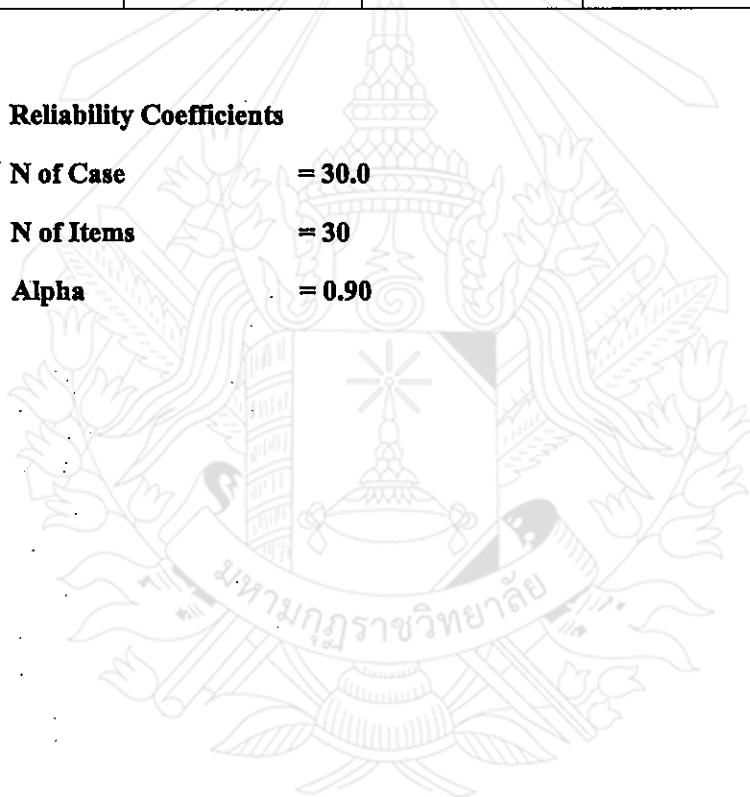
No.	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
V24	91.50	119.431	.322	.968
V25	92.20	126.510	.215	.973
V26	92.17	125.661	.311	.871
V27	92.03	125.895	.155	.775
V28	92.30	129.459	.000	.877
V29	92.13	132.326	.336	.885
V30	91.47	127.430	.303	.990

Reliability Coefficients

N of Case = 30.0

N of Items = 30

Alpha = 0.90

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ - สกุล** : นางสาวภัทรมาศ ประชูรัมย์
- วัน เดือน ปีเกิด** : 7 กันยายน 2508
- ชาติภูมิ** : อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร
- ที่อยู่ปัจจุบัน** : 187/1 หมู่ที่ 3 ตำบลลานกระบือ อำเภอลานกระบือ
จังหวัดกำแพงเพชร
- การศึกษา**
- พ.ศ. 2548 : รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
- หน้าที่การงาน**
- 2547-ปัจจุบัน : นักพัฒนาชุมชน
องค์การบริหารส่วนตำบลลานกระบือ
อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร

